
Thirukkural in Sanskrit

திருக்குரள் - ஸம்ஸ்க்ரு'தாநுவாத:³

Document Information

Text title : Thirukkural by Thiruvalluvar Nayanar

File name : tirukkural.itx

Category : major_works, upadesha

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Thiruvalluvar nayanAr, Sanskrit translation S.N. Srirama Desikan

Transliterated by : K.T. Shahnaz, NVK Ashraf

Proofread by : K.T. Shahnaz, NVK Ashraf

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Thirukkural in Sanskrit

——
திருக்குரள் - ஸம்ஸ்க்ரு'தாநுவாத:³

Thirukkural in Sanskrit

திருக்குரள் - ஸம்ஸ்கிருதாநுவாத:³

1. த⁴ர்மகாண்ட:³ | உபோத்³கா⁴த:

அதி⁴கார 1. ஈஸ்வரவந்த³நம்

அகாராதே³வ நிர்யாந்தி ஸமஸ்தாந்யக்ஷராணி ச |

சராசர்ப்ரபஞ்சோ⁵யமீஸ்வராதே³வ ஜாயதே || 1 ||

ஈஸ்ய ஜ்ஞாநரூபஸ்ய விநா பாத³நிஷேவணம் |

ஸந்த்வதீ⁴தாநி ஶாஸ்த்ரணி ந தைரஸ்தி ப்ரயோஜநம் || 2 ||

ப⁴க்தாநாம் மாநஸாம்போ⁴ஜவாஸிநே ஜக³தீ³ஸிது: |

ப⁴ஜதாம் பாத³யுக³ளம் ஜாயந்தே நித்யஸம்பத³ || 3 ||

த³யாலோ: ஸர்வமித்ரஸ்ய ஶரணாக³த் ஸக்ஷிண: |

நமதாம் பாத³யுக³ளம் ந ஸ்யாத்³ து:³க²ம் கதா³சந || 4 ||

மாஹாதம்யமப்ரமேயஸ்ய ஜ்ஞாத்வா தம் ப⁴ஜதாம் ந்ரு³ணம் |

அஜ்ஞாநமூலகம் கர்ம த்³விவித⁴ம் சாபி நஸ்யதி || 5 ||

பஞ்சேந்த்³ரியாணி ஸம்ம்ரு³ஸ்ய தாந்யதோ²ம்ப⁴யோ நிவர்தயந் |

ஈஸ்வரோக்தேந மாகே³ண்ண க³ச்ச²ந் நித்யஸுக² ப⁴வேத் || 6 ||

ஈஸம் நிருபமம் நித்யம் யோ வை ஶரணமாஸ்ரிதி: |

ஸ ஏவது:³க²ரஹிதோ நித்யம் ஸுக²மிஹாஸ்நுதே || 7 ||

த⁴ர்மஸிந்தோ:⁴ த³யாம்ரு³தேம்: நாவம் சரணரூபிணீம் |

அலப்த்⁴வா து:³க²ஜலதே:⁴ பாரம் க³ந்தும் ந ஶக்யதே || 8 ||

கு³ணஷ்டகயுதேஸஸ்ய பதே³ யேந ந வந்தி³தே |

த்³ரு³ஷ்டயா விரஹிதம் சக்ஷுரிவ தஸ்ய ஶிரோ வ்ரு³தா² || 9 ||

நாவம் ப⁴க³வத: பாத³ரூபிணீம் ப்ராப்நுவந்தி யே |

தே தரந்தி ப⁴வாம்போ⁴தி⁴மிதரைஸ்தர்துமக்ஷமம் || 10 ||

அதி⁴கார 2. வ்ரு⁴ஷ்டிமஹிமா

லோகோ⁵யம் ஜீவதி ஸதா³ யதோ வர்ஷேண் ஹேதுநா |
 லோகஸ்தி²திகரம் வர்ஷே ததோ⁵ம்ரு⁴தமித³ம் விது:³ || 11 ||

ஆஹாராபேக்ஷலோகஸ்ய போ⁴ஜ்யம் தா⁴ந்யாதி³கம் ப³ஹு |
 உத்பாத² பேயதாமேதி ஸ்வயம் வர்ஷே ஜலாத்மநா || 12 ||

சதுர்⁴பி:⁴ ஸாக³ரை: தே³ஸே வ்யாப்தேபி க்ஷு³தி³யம் ஸ்தி²தா |
 ப்ராணிநோ பா³த⁴தே மேகே⁴ யதா²காலமவர்ஷதி || 13 ||

நஷ்டாயாம் வர்ஷஸம்பத்தௌ தா⁴ந்யோத்பாத³நதத்பரா: |
 லாங்க³ஸேந பு⁴வம் நைவ கர்ஷயேயு: க்ரு⁴ஷ்வலா: || 14 ||

வர்ஷே த்வவர்ஷத் ஜக³தீம் நாஸயித்வா கதா³சந் |
 அத² ஸ்வயமநாவ்ரு⁴ஷ்டி பா³தி⁴தாமபி ரக்ஷதி || 15 ||

ஜலாநாம் பி³ந்த³வோ மேகா⁴த் ந பதேயுர்யதி³ க்ஷிதௌ |
 லோகே த்³ரஷ்டும் ந ஸக்யந்தே ஹரிதாஸ்த்ரு⁴ணஸம்பத:³ || 16 ||

பீத்வா ஜலநிதி⁴ம் லோகே யதி³ மேகோ⁴ ந வர்ஷதி |
 அகா³கோ⁴⁵ப்யுத³தி⁴ஸ்தேந ஸம்ரு⁴த்³தி⁴ரஹிதோ ப⁴வேத் || 17 ||

தே³வதாராத⁴நம் நித்யம் விஸேஷாது³த்ஸவாதி³கம் |
 லோகே நைவ ப்ரவர்தேத மேகோ⁴ யதி³ ந வர்ஷதி || 18 ||

பரார்த²மிஹ யத்³தா³நமாத்மார்த²ஞ்சேஹ யத் தப: |
 அப⁴யம் ந ப⁴வேல்லோகே யதி³ தே³வோ ந வர்ஷதி || 19 ||

ஜலாபா⁴வே லோகயாத்ரா ஸர்வேஷாமேவ தே³ஹிநாம் |
 ந ஸ்யாத்; வர்ஷ விநா நைதத்; ஸதா³சாராதி³கம் ததா² || 20 ||

அதி⁴கார 3. யதிவைப⁴வம்

ஸம்ந்யாஸைநாம் ஸதா³சாரஸீலாநாம் விதி³தாத்மநாம் |
 ஆமநந்தி ஸமே க்³ரந்தா:² மாந்யா மாஹாத்மயமுத்தமம் || 21 ||

நிராஸஸ்ய முநே: ஸ்ரேஷ்ட²யக³ணநம் “ஜீவயகோடய: |
 கதி ஜாதா ம்ரு⁴தாஸ்சே”தி க³ணநேந ஸமம் ப⁴வேத் || 22 ||

விஜ்ஞாய மோக்ஷப⁴வயோ: ஸம்ப⁴வம் ஸுக²து:³க²யோ: |

ஸம்ந்யாஸம் ப⁴ஜதாம் முக்த்யை ப்ரபா⁴வோ ப³ஹுமந்யதே || 23 ||

தை⁴ர்யாங்குஸேந் ஸம்யம்ய க³ஜாந் பஞ்சேநத்³ரியாத்மகாந் |
ய: பாலயத்யயம் மோக்ஷப²லக்ரு³த்³வீஜவத்³ப⁴வேத் || 24 ||

ஆஸாபஞ்சகமுக்தஸ்ய கீ³யதே ஸக்திருத்தமா |
கௌ³தமாதா³த்தஸாபோ⁵த்ர தே³வராஜோ நிதி³ர்ஸநம் || 25 ||

ஸர்வேநத்³ரியஜயாக்²யாநம் கர்மாந்யைர்து³ஷ்கரம் ஜநை: |
யே குர்வந்த்யுத்தமாஸ்தே ஸ்யு: அந்யேத்வத⁴ம மத்⁴யமா: || 26 ||

ரூபகா³ந்த⁴ரஸாதீ³நாம் தந்மாத்த்ராணம் விதா⁴ம் ப⁴வி |
ஜாநாதி ய: ப்ரபஞ்சோ⁵யம் வஸே தஸ்ய ப⁴விஷ்யதி || 27 ||

யதோக்தத⁴ர்மநிஷ்டா²நாம் யதீநாம் மஹிமாதி³கம் |
மந்த்ராதி³ ஸஹிதைர்வேத³வாக்யரேவ நிரூப்யதே || 28 ||

கு³ணபர்வதமாருடா:⁴ முநய: குபிதா யதி³ |
க்ஷணிகோ⁵பி ஸ து³ர்வாரப²ல:ஸாந்திப்ரஸாத³நே || 29 ||

ஸர்வபூ⁴தத³யாஸாந்த³ரா: யே து த⁴ர்மபராயண: |
த ஏவ ப³ராஹ்மண: ப்ரோக்தா: யதய: ஸம்ஸிதவ்ரதா || 30 ||

அதி⁴கார 4. த⁴ர்மவைஸிஷ்டயம்

த⁴ர்மாத் ஸஞ்ஜாயதே கீர்தி: த⁴ர்மாது³த்பக⁴தே த⁴நம் |
த⁴ர்மாத³ப்யதி⁴கம் வஸ்து ப்ராணிநாம் கிம் நு க⁴ர்ததே || 31 ||

த⁴ர்மாநுஷ்டா²நவிப⁴வாத் தே³ஹிநாம் ஆயதே ஸுக²ம் |
த⁴ர்மாணமநநுஷ்டா²நாத³நிஷ்ட²ம் ஸம்ப⁴வேதி³ஹ || 32 ||

மநோவாக்காயகரண: த⁴ர்மகார்யே யதா²விதி⁴ |
கர்தவ்யம் க்²யாத் யதா²ஸக்தி ஸமயஸ்யாநுரோத⁴த: || 33 ||

யத் க்ரு³தம் ஸூத்³த⁴மநஸா ஸ த⁴ர்ம இதி கத்²யதே |
ஹச்ச²த்³தி⁴ரஹிதம் கர்ம கேவலாட³ம்ப³ரார்த²கம் || 34 ||

க்ரோதோ⁴ லோப:⁴ கடோ²ரோக்திரஸூயேதி சதுர்விதா⁴ந் |
தோ³ஷாந் விநா க்ரு³தம் கார்யே த⁴ர்ம இத்யுச்ச்யதே பு³தை:⁴ || 35 ||

பஸ்சாதி³தி ப⁴திம் த்யக்த்வா பா³ல்யே த⁴ர்மே விதந்வத: |

ஸ த⁴ர்மோ ம்ரு'த்யுகாலே⁵பி ஸ்தி²த: ஸாஹ்யகரோ ப⁴வேத் || 36 ||

ஸிபி³காவாஹுகம் ஹஷ்டவா தத்ரத்யஞ்ச ஸமக்ஷத: |

த⁴ர்மப்ரப⁴வே ஸுஜ்ஞேயே குத: ஸாஸ்த்ரம் குத: ஸ்ருதி: || 37 ||

அநுஸ்யுததயா த⁴ர்மகார்யே ஜந்மநி யத் க்ரு'தம் |

தத் புநர்ஜந்மமார்க³ஸ்ய நிரோத⁴கஸிலாயதே || 38 ||

யல்லப்³த⁴ம் த⁴ர்மமார்கே³ண ததே³வ ஸுக²மிஷ்யதே |

அத⁴ர்மாத்³வஸ்து யத் ப்ராப்தம் ந ஸா கீர்தி ர்ந தத் ஸுக²ம் || 39 ||

ஸத்கர்மைம்வ ஸதா³ கார்யம் ஸர்வயத்நேந மாநவை: |

அபவாத³கரம் சாந்யத் வர்ஜநீயதயோச்யதே || 40 ||

அதி⁴கார 5. கா³ர்ஹஸ்த²யம்

த்ரயாணாமபி வர்ணநாம் ஸ்வத⁴ர்மமநுதிஷ்ட²தாம் |

க்³ரு'ஹஸ்தோ² த⁴ர்மநிரதோ நித்யம் ஸாஹ்யகரோ மத்: || 41 ||

யதீந் ம்ரு'தாந் த³ரித்³ராம்ஸ்ச நிர்க³தீந் அதிதீ²நபி |

க்³ரு'ஹஸ்தோ²⁵ந்நாதி³தா³நேந ஸ்வாஸ்ரிதாநபி ரக்ஷதி || 42 ||

பித்ரு'தே³வாதிதீ²நாம் ச ப³ந்தூ⁴நாமாத்மநஸ்ததா² |

ஸத்க்ரு'திர்த⁴ர்மமாக்கே³ண்ண க்³ரு'ஹஸ்த²ஸ்ய வரா மதா || 43 ||

அபவாத³ப⁴யாத³வித்தம் ஸம்பாத³ய ஸகலை: ஸஹ |

ப⁴ஞ்ஜாநஸ்ய க்³ரு'ஹஸ்தா²ஸ்ய நிர்து³ஷ்டம் ஜீவநம் ப⁴வேத் || 44 ||

கா³ர்ஹஸ்த²யஜீவநம் யத் ஸ்யாத் ஸ்நேஹத⁴ர்மஸமந்விதம் |

ததே³வ ஸார்த²கம் லோகே தத்³தி⁴ கா³ர்ஹஸ்த²யமுச்யதே || 45 ||

கா³ர்ஹஸ்த²யஜீவநம் யேந த⁴ம்யேம் மாகே³ம் ப்ரவர்த்யேதே |

கிம் வா ப்ரயோஜநம் தஸ்ய வான்ப்ரஸ்தா²தி³நா பதா² || 46 ||

த⁴ர்மேண வர்த்மநா யஸ்து கா³ர்ஹஸ்த²யமுபஸேவதே |

மார்க³ந்நரோபஜீவிப⁴ய: ஸ ப்ரஸஸ்தோ நிக³த்³யதே || 47 ||

காரயித்வா பரைர்த⁴ர்மே த⁴ர்மமார்கா³ப³லம்பி³ந: |

ஜீவநம் ச க்³ரு'க³ஸ்த²ஸ்ய ஸ்லாக⁴யதே யதிஜீவநாத் || 48 ||

ஸ ஏவ த⁴ர்மஸப்³தா³ர்தோ² யத்³தி⁴ கா³ர்ஹஸ்த²யஜீவநம் |

க்³ருஹஸ்த²த⁴ர்ம ஏவாத்ர த⁴ர்மஸப்³தே³ந கத²யதே || 49 ||

த⁴ர்மமார்க்³மநுல்லங்க⁴ய க்³ருஹஸ்தோ² யதி³ ஜீவதி |
தே³வவத்பூஜித: ஸோ⁵த்ர தே³வலோகம் ததோ வ்ரஜேத் || 50 ||

அதி⁴கார 6. பத்நீ

த³யாதி³கு³ணஸம்பந்நா ப⁴ர்துராயாநுஸாரத்: |
கரோதி ஜீவநம் யா⁵த்ர ஸைவ பா⁴ர்யேதி கத²யதே || 51 ||

க்³ருஹிணீ யஸ்ய கா³ர்ஹஸ்த²யகு³ணாதி³ரஹிதா ப⁴வேத் |
நிஷ்ப²லம் ஜீவநம் தஸ்ய ஸத்ஸ்வேவ விப⁴வாதி³ஷு || 52 ||

பத்நீ சேத்³ கு³ணஸம்பந்நா ஸம்ரு²த்³த⁴ம் தஸ்ய ஜீவநம் |
வைபீத்யே ஸமாயாதே ஸாந்யமேவ ஹி ஜீவநம் || 53 ||

பாதிவ்ரத்யேந ஸம்பந்நா க்³ருஹிணீ யதி³ ஸங்க³தா |
தஸ்மாத்³ஜ்யுத்தம் பா⁴க்³யம் க்³ருஹஸ்தா²ஸ்ய ந லப⁴யதே || 54 ||

பதிமேவ ஹரிம் மத்வா ப்ராதர்யா ப⁴ஜதே⁵ந்வஹம் |
த்வம் வர்ஷேந்தி தம்யா⁵ஸப்தோ தே³வோ⁵பி கில வர்ஷதி || 55 ||

பாதிவ்ரத்யேந் ப⁴ர்தாரமாத்மாநம் கீர்திமேவ ச |
யா பாலயதி த⁴ர்மேண ஸைவ நாரீதி கத²யதே || 56 ||

த³ண்ட³நாகை⁴ஸ்து நாரீணாம் ரக்ஷணே கிம் ப்ரயோஜநம் |
பாதிவ்ரத்யாத் ஸ்வத: ஸ்த்ரீணாமாத்மரக்ஷணமுத்தமம் || 57 ||

பாதிவ்ரத்யேநஸஹிதாம் பதிஸூஸ்ருஷணே ரதாம் |
க்³ருஹஸ்தா² க்³ருஹிணீம் ப்ராப்ய ஸ்வர்க³லோகம் ப⁴ஜந்தி ஹே || 58 ||

பாதிவ்ரத்யயஸோஹீநாம் பா⁴ர்யாம் யோ லப⁴தே நர: |
ஸகா³ர்வே ஸிம்ஹவத் ஸோ⁵யம் ஸத்ருமத⁴யே ந க³ச்²தி || 59 ||

ஸஞ்சரித்ரவதீ பா⁴ர்யா மாங்க³ல்யம் ஜீவிதஸ்ய ஸா |
ஸத்புத்ராணமவாப்திதஸ்து ததோ பூ⁴ஷணவத்³ப⁴வேத் || 60 ||

அதி⁴கார 7. புத்ரபா⁴க்³யம்

ஸாஸ்த்ராநுக³தபு³த்³தீ⁴நாம் புத்ராணம் லாப⁴ ஏவ து |
லவத⁴வ்யேஷு மஹத்³பா⁴க்³யம் அந்யந்நேஹ ப்ரஸஸ்யதே || 61 ||

நிர்து³ஷ்டகு³ணஸம்பந்நம் புத்ரம் ப்ராப்நோதி யோ நர: |
து:³கா²நி தம் ந பா³த⁴ந்தே பா⁴விஜந்மஸு ஸப்தஸு || 62 ||

தந்யேந பிது: ஸ்வர்க³லோகார்தே² தா³நகாரணாத் |
புத்ரம் ஸ்வார்ஜிதவித்தேந ஸமம் வை மந்யதே பிதா || 63 ||

த³த்தம் யத் புத்ர ஹஸ்தேந ஸாமாந்யமபி போ⁴ஜநம் |
அம்ரு³தாத³தி⁴கம் தத்து வர்ததே மது⁴ரம் பிது: || 64 ||

புத்ரதே³ஹபரிஷ்வங்கோ³ தே³ஹாநந்த³ம் விவர்த⁴யேத் |
ஜநயேச்ச²ரவணநந்த³ம் தேஷாம் ஸ்க²லிதபா⁴ஷிதம் || 65 ||

அஸ்பஷ்டமது⁴ரம் புத்ரபா⁴ஷிதம் ஸ்ரு³ணோதி ய: |
ஸ ஏவ கத²யேத் ரம்யம் வீணாவேண்வாதி³ வாதி³தம் || 66 ||

பிதா வித்³யாப்ரதா³நேந பண்டி³தாக்க³ரேஸரம் ஸுதம் |
யதி³ குர்யாத்ஸுதஸ்யைதத் மஹத் ஸாஹ்யமுதீ³ர்யதே || 67 ||

வித்³யாவந்தம் ஸுதம் த்³ரு³ஷ்டவா மோத³தே ந பிதா பரம் |
அதி⁴கம் தேந துஷ்யந்தி ஸர்வே பூ⁴தலவாஸிந: || 68 ||

“புத்ரஸ்தே கு³ணவாந் வித்³வாந்” இதி வாக்யம் மஹாத்மநாம் |
ஸ்ருத்வைவ ஜநநீ தஸ்ய ஜநநாத³பி துஷ்யதி || 69 ||

கிம்வா தப: க்ரு³தம் பித்ரா ப்ராப்துமேதாத்³ரு³ராம் ஸுதம் |
இதி லோகை: ஸ்துத்: புத்ர: பிது: ஸ்யாது³பகாரக: || 70 ||

அதி⁴கார 8. ப்ரீதி:

அர்க³லம் நாஸ்தி ஹி ப்ரீதே: ப்ரீதாநாமஸ்ருபி³ந்த³வ: |
ப்ரகாஸ்யந்தி ஸர்வேஷாம் ப்ரீதிமந்த:ஸ்தி²தாமபி || 71 ||

நர: ப்ரேமணு விரஹித்: ஸர்வமாத்மார்த²மிச்ச²தி |
ப்ரேமவாந் ஸ்வஸரீரம் ச பரார்த²மிதி மந்யதே || 72 ||

ஸர்வத்ர ப்ரியபா⁴வேந குர்வந் ஜீவநமாத்மந: |

ஜீவஸ்ய தே³ஹஸம்ப³ந்த⁴ப²லம் பூர்ணமிஹாஸ்நுதே || 73 ||

கருதே ஸ்வஜநப்ரேம ஸவ ஸௌஹார்த³ஜீவநம் |

ததே³வ வர்த⁴யேத் ஸ்நேஹமதி⁴கம் ஸர்வஜந்துஷு || 74 ||

ப்ரேமார்த³ரஹ்ரு³த³யோ யஸ்து வர்தஸே ஸ்வீயப³ந்து⁴ஷு |

ஸோ⁵த்ர கீர்தி ஸுக²ம் சைத்ய ஸ்வர்க³லோகே ஸுக²ம் வஸேத் || 75 ||

ஸாத⁴நம் த⁴ர்மமாத்ரஸ்ய ப்ரேமேதி கத²நம் வ்ரு³தா² |

அத⁴ர்மவர்ஜநே⁵ப்யேதத் ஸாத⁴நம் வஸ்துதத்த்வத: || 76 ||

நிரஸ்தி²காந் கீடக³ணந் ஆதபோ பா³க⁴தே யதா² |

ஜீவம் ப்ரேம்ண விரஹிதம் ததா² த⁴ர்மோ⁵பி பா³க⁴தே || 77 ||

மஹீருஹஸ்ய ஸாஷ்கஸ்யமரௌ பல்லவஜந்மவத் |

க³ரு³ஹேஷு ஹ்ரு³த³யே ப்ரேம் விநா ஜீவந் முச்யதே || 78 ||

தே³ஹாந்தரங்க³பூ⁴தேந ப்ரேம்ண ர்ஹிததே³ஹிநாம் |

பா³ஹயாங்க³ஸாமவாயேந ப²லம் நைவ ப⁴வேத்³ த்⁴ருவம் || 79 ||

ஸ தே³ஹோ ஜீவஸஹித்: ய: ப்ரேமவஸமாக³த: |

சர்மாவ்ரு³தாஸ்தி²க்ரு³ட:ஸ்யாத் ப்ரேம்ண விரஹிதஸ்து ய: || 80 ||

அதி⁴கார 9. அதிதி²ஸத்த்கார:

ஸம்பா⁴ரா: ஸம்ப்⁴ரியந்தே யே க³ரு³ஹஸ்தா²ஸ்ரமவாஸிநா |

ஸர்வே தே விநியோக்தவ்யா: ஸதை³வாதிதி²பூஜநே || 81 ||

ப்ரியாதிதி²மஸம்மாந்ய க³ரு³ஹே யத்³வஸ்து ப⁴ஜ்யதே |

ஸாக்ஷாத³ம்ரு³தமேவாஸ்து ந தச்ச²லாக்யம் கதா³சந || 82 ||

ஸ்வக்³ரு³ஹப்ராப்தமதிதி²ம் ப⁴க்த்யா ஸத்த்ருர்வத: ஸதா³ |

தா³நிதி³ர்யம் ந ப⁴வேத் கிந்து த⁴நம் சாப்யபி⁴வர்த⁴தே || 83 ||

ஸூத்³தா⁴திதி²ம் வேஸ்ம க³தம் ஸேவமநஸ்ய ஸாத³ரம் |

நரஸ்ய கே³ஹே வஸதி ப்ரஸந்நா பத்³மஸம்ப⁴வா || 84 ||

போ⁴ஜயித்வா⁵திதி²ம் பூர்வே ஸிஷ்டம் ஸ்வீக்ரு³த்ய ஜீவத்: |

பீ³ஜாவாபம் விநா க்ஷேத்ரே ஜாதந்தே ஸஸ்யஸம்பத:³ || 85 ||

தோஷயித்வா⁵திதி²ம் ப்ராப்தமந்யாந் அதிதி²ஸத்த்மாந் |

யோ ஹி ப்ரதீக்ஷதே ஸோ஽யம் தே³வாநாமதிதி²ர்ப⁴வேத் || 86 ||

ஸதா³ராத⁴நயஜ்ஞஸ்ய ப²லம் வாசாமகோ³சரம் |

அதிதே²ர்யோக்³யதா பே⁴தா³த் ப²லமேதோ³஽பி ஸம்மத்: || 87 ||

யஸ்யாதிதீ²நாம் ஸத்காரயஜ்ஞே ப³த்³தி⁴ர்ந ஜாயதே |

லப்³த⁴ம் வஸ்து பரிப்⁴ரஷ்டம் ப⁴வேதி³தி ஸ சிந்தயேத் || 88 ||

த³ரித்³ர ஏவ மந்தவ்யோ வித்தே ஸத்யபி புஷ்கலே |

பா⁴தித்²யதா³நவிமுக்ஷோ² யோ ப⁴வேத்³ பு⁴வநே ஜட:³ || 89 ||

ஸிரீஷ்புஷ்பமாக்⁴ராணத் ம்லாநம் ஸஞ்ஜாயதே யதா² |

ததா²஽தி²நாம் வத³நம் ஸ்யாத்³ க்³ருஹஸ்தே² பராங்முக்ஷே² || 90 ||

அதி⁴கார 10. மது⁴ராலாப:

யத் கத்²யதே த⁴ர்மவித்³பி:⁴ ஸத³யம் ப்ரேமபூர்வகம் |

வஞ்சநாரஹிதம் தத்து ப⁴வேந்மது⁴ரபா⁴ஷணம் || 91 ||

ஸஹர்ஷே ச த³ரித்³ரேப்⁴ய: க்ரு³தாத் தா³நாத³நிந்தி³தாத் |

ப்ரஸநநவத³நஸ்யைதத் ஸ்ரேஷ்ட²ம் மது⁴ரபா⁴ஷணம் || 92 ||

த்³ருஷ்ட்வா ப்ரஸந்நமது⁴ரம் யத்³வை ஹ்ரு³த³யபூர்வகம் |

உச்யதே ஸுஹிதம் ஸத்யம் ஸ த⁴ர்ம: பரமோ மத: || 93 ||

ஸர்வத்ர மது⁴ரம் வாக்யம் ப்ரயுக்தம் ஸுக²வர்த⁴கம் |

ஸர்வதா³ து:³க²ஜநகம் தா³ரித்³ய்ரமபி நாஸயேத் || 94 ||

விநயோ மது⁴ராலாப: த்³வயமாப⁴ரணம் ந்ரு³ணம் |

தாப்⁴யாம் த்³வாப்⁴யாம் விஹீநஸ்ய கிமந்யைப்⁴ஷண: ப²லம் || 95 ||

அந்யேஷாமுபகாரார்தே² யோ வ்ருதே மது⁴ரம் வச: |

தஸ்ய பபாநி நஸ்யந்தி த⁴ர்ம ஏவாபி⁴வர்த⁴தே || 96 ||

பரோபகாரஜநகம் மாதூ⁴ர்யஸாஹிதம் வச: |

வக்தாரம் ஸுகி²நம் க்ரு³த்வா புண்யம் சாபி ப்ரயச்ச²தி || 97 ||

பரது:³கா²ய யா ந ஸ்யு: ப்ரயுக்தா மது⁴ரோக்தய: |

ஐஹிகாமுஷ்மிகம் ஸௌக்²யம் ப்ரயோக்தூர்விதரந்தி தா: || 98 ||

மது⁴ரோக்த்யா மஹத் ஸௌக்²யம் ப⁴வேதி³தி வித³ந்நபி |

து:³க²த³ம் கடி²நம் வாக்யம் குதோ வா வக்தி மாநவ: || 99 ||

கத²நம் கடி²நோக்தீநாம் மது⁴ரே வசனி ஸ்தி²தே |
மது⁴ரம் ப²லமுத்ஸுரு⁴ஜ்ய கஷாயஸ்யாஸநம் ப⁴வேத் || 100 ||

அதி⁴கார 11. க்ரு⁴தஜ்ஞதா

அஸ்மாபி⁴ரக்ரு⁴தே ஸாஹ்யே யஸ்து ஸாஹ்யம் கரோதி ந: |
லோகத்³வயப்ரதா³நே⁵பி தஸ்ய நாஸ்தி ப்ரதிக்ரியா || 101 ||

ஸமயே ரசிதம் ஸாஹ்யம் ஸ்வல்பம் ஸ்யாத் பரிமாணத்: |
ததே³வ காலமேதே³ந் மஹத் ஸ்யாத்³ பு⁴வநாத³பி || 102 ||

அநாலோச்ய ப்ரதிப²லம் ஸாஹ்யம் ப்ரேம்னா விநிர்மிதம் |
விம்ரு⁴ஷ்ட ஸத் ஸமுத்³ராத்³ப்யதி⁴கம் ஸ்யாந்ந ஸம்ஸய: || 103 ||

ஸ்வல்பம் யவஸம் ஸாஹ்யம் விம்ரு⁴ஸ்ய ப³ஹு லாப⁴த³ம் |
தாலவ்ரு⁴க்ஷாத³பி மஹத் தந்மந்யந்தே நரோத்தமா: || 104 ||

க்ரு⁴தே ச ப்ரதிகர்தவ்யம் ஸ்வீயஸக்தயநுஸாரத: |
ப்ராப்தலாபா⁴நுஸாரேண ப்ரதிகாரோ விக³ஹ்யதே || 105 ||

ஜ்ஞாநாசாரஸமேயாநாம் ஸம்ப³ந்த⁴ம் நைவ விஸ்மரேத் |
ஆப்தஸஹாயபூ⁴தநாம் மைத்ரீம் நைவ பரித்யஜேத் || 106 ||

கஷ்டகாலே ஸமாயாதே உபகுர்வந்தி யே நரா: |
ஸந்த: ஸ்மரந்தி தந்மைத்ரீம் ஸப்தஸப்தஸு ஜந்மஸு || 107 ||

க்ரு⁴தாநாமுபகாராணமத⁴ர்மே விஸ்ம்ரு⁴திர்⁴ப⁴வேத் |
விஸ்ம்ரு⁴திஸ்த்வபகாராணம் ஸத்³யோ த⁴ர்ம: ஸ கத்²யதே || 108 ||

உபக்ரு⁴த்ய ப்ரத²மத: மரணந்தகரா யதி³ |
உபகாரா அபி க்ரு⁴தா: லீயந்தே தத்ர சைவ தே || 109 ||

த⁴ர்மாந்தரவிஹீநாநாம் வித்³யதே பாபமோசநம் |
க்ரு⁴தஜ்ஞதாத⁴ர்மஹீநே நாஸ்தி வை பாபமோக்ஷணம் || 110 ||

அதி⁴கார 12. தாடஸ்த்யம்

ஸத்ருமித்ரத்ருதீயேஷு ந்யாயமார்கா³நுஸாரிண: |

நிஷ்பக்ஷபாததாரூபோ த⁴ர்மே யோSஸ்ய ப²லம் ப⁴வேத் || 111 ||

நிஷ்பக்ஷபாதிநோ வித்தம் ந து கேவலமாத்மந: |

ஸ்தி²ரம் ஸத்புத்ரபௌத்ராதி³ ஸந்ததே: ஸ்யாத் ஸுகா²வஹம் || 112 ||

பக்ஷபாதார்ஜிதம் வித்தம் ஸுக²ம் நைவ ப்ரயச்ச²தி |

கதா³சித் ஸுக²த³ம் பா⁴யாத³தா²பி பரிவர்ஜயேத் || 113 ||

அயம் மாத்யஸ்த²யவர்தீதி விபரீதோSயமித்யபி |

ஸத³ஸத்புத்ரஜநம்ப⁴யாம் ஜ்ஞாதும் ஸக்யம் விசேஷத: || 114 ||

ஸுக²து:³கே² ஹி ஸம்ஸாரே கர்மாதீ⁴நே ப⁴விஷ்யத: |

அதோ மத்யஸ்த²வ்ருத்தி: ஸ்யாத் ஸ்ரேஷ்ட²மாப⁴ரணம் ஸதாம் || 115 ||

ஹ்ரு³த³யம் பக்ஷபாதேந யதி³ பாபம் விசிந்தயேத் |

தது³த்பாத இதி ஜ்ஞேயம் பா⁴விநாஸஸ்ய மூசகம் || 116 ||

நிஷ்பக்ஷபாதிநோ த⁴ர்மஸீலஸ்ய ஸமுபாக³தம் |

தா³நித்³ர்யமபி மந்யந்தே பா⁴க்³யமேவ மநீஷ்ண: || 117 ||

மத்யே ஸ்தி²தா துலா த்³ரவ்யம் ந்யாயதஸ்துலயேத்³யதா² |

ததா² நிஷ்பக்ஷபாதித்வம் மாத்யஸ்த²ம் லக்ஷணம் ஸதாம் || 118 ||

பக்ஷபாதம் விநா சித்தம் மத்யஸ்த²ம் ச ப⁴வேத்³யதி |

வாசி மத்யஸ்த²பா⁴வோSபி ததா³ நூநம் ப⁴விஷ்யதி || 119 ||

அந்யேஷாமபி வஸ்தூநி ஸ்வகீயாநீவ பஸ்யதா |

க்ரியதே யத்து வாணிஜ்யம் தத்³வாணிஜ்யமிதீர்யதே || 120 ||

அதி⁴கார 13. நிக்³ரஹுஸீலதா

தநோதி நிக்³ரஹோ மர்த்யமுத்தம் தே³வபூஜிதம் |

அநிக்³ரஹோ நரம் கோ⁴ரே நரகே பதயத்யபி || 121 ||

நிக்³ரஹ: ஶாஸ்வதம் வித்தமிதி தத் பாலயேத் ஸதா³ |

நிக்³ரஹாத³தி⁴கம் ஸ்ரேயோ மாநவாநம் ந வித்³யதே || 122 ||

ஜ்ஞாதவ்யம் தத்த்வதோ ஜ்ஞாத்வா ஸம்யமீ யோ ப⁴வேந்நர: |

மஹாத்மநாம் கு³ணஜ்ஞாநாம் க்ரு³பயா ஸ ஸுகீ² வஸேத் || 123 ||

ஸதா³ நிக்³ரஹஸீலோ ய: ஸ்வீயமார்கா³வலம்பி³ந: |

மஹோந்நதா ஸ்தி²தி ஸ்தஸ்ய ஸஸலாத³ப்யதி⁴கா ப⁴வேத் || 124 ||

ஸதா³ நிக்³ரஹஸீலத்வம் ஸர்வேஷாமுத்தம் மதம் |

தேஷு சாப்யக்³ரக³ண்யஸ்ய தத்³ப⁴வேத்³தி⁴கம் த⁴நம் || 125 ||

பஞ்சேந்த³ரியாணி ஸம்யம்ய வித்³யமாநஸ்ய கர்மவத் |

ஆத்மரக்ஷணஸக்தி: ஸ்யாத் ஸப்தஸ்வபி ச ஜந்மஸு || 126 ||

நிரோத்³த⁴வ்யேஷு ப³ஹுஷு ஜிஹ்வாம் வா ரோத்³து³மர்ஹதி |

அந்யதா² ஸப்³த³தோ³ஷேண ஜாயதே து:³க²பா⁴ஜநம் || 127 ||

ஸக்தவா குஸப்³த³ம் யோ⁵ந்யஸ்ய குருதே மநஸோ வ்யதா²ம் |

தாத்க்ரு³தாஸ்சாந்யத⁴ர்மா: ஸ்யுரநிஷ்டப²லதா³யகா: || 128 ||

வஹ்நிஜ: ஸ்யாத் வ்ரண: ஸாந்த: சிஹ்நமாத்ரம் ந ஸாம்யதி |

வாக³க்³நிஜ்வ்ரணஸ்யேஹ நைவோபஸமநம் ப⁴வேத் || 129 ||

அக்ரோத⁴: ஸம்யமீ யஸ்து வித்³யயா ச நிஷேவித: |

ஸ்வத் ஏவ ஸமாக³ம்ய தம் ரக்ஷேத்³த⁴ர்மதே³வதா || 130 ||

அதி⁴கார 14. ஸதா³சாரஸம்பத்தி:

ஸதா³சாரோ மநுஷ்யாணம் ஸர்வஸ்ரேயாம்ஸி யச்ச²தி |

ப்ராணேப்⁴யோ⁵பி ஸதா³சார: ஸ்ரேஷ்ட² இத்யேவ பாலயேத் || 131 ||

ப்ரேம்ண பரிஸ்ரமேணபி ஸதா³சாரம் து பாலயேத் |

ஸர்வத⁴ர்மே ஸதா³சார: ஸ்ரேஷ்டோ² ஜீவிதஸாஹ்யாத:³ || 132 ||

ய: ஸதா³சாரஸம்பந்ந: ஸ குலீந இதீர்யதே |

ய: ஸதா³சாரரஹிதஸ்த்வகுலீந: ஸ க³ண்யதே || 133 ||

அதீ⁴தவிஸ்ம்ரு³தம் வேத³ம் ப்ராப்நோதி பட²நாத் புந: |

விப்ரோ நஷகுலாசார: புநர்நாப்நோதி விப்ரதாம் || 134 ||

அஸூயாவிஷ்டமநுஜோ யதா² வித்தம் ந விந்த³தி |

ததா² குலாசாரஹீநோ லப⁴தே ந ஸமுந்நதிம் || 135 ||

தீ⁴ரா: ஸதா³சாரஹாநாத் த்³ரு³ஷ்ட்வா நீசகுலோத்³ப⁴வம் |

ந முஞ்சந்தி ஸதா³சாரம் து³ஸ்ஸாத⁴மபி ஸர்வதா³ || 136 ||

ஸதா³சாரேண ஸர்வேSபி லப⁴ந்தே பரமம் யஸ: |

ஸதா³சாரபரித்யாகா³த³பவாதோ³ முதா⁴ ப⁴வேத் || 137 ||

உபயோர்ஸௌகயோ: ஸௌக்²யம் ஸதா³சாரேண ஜாயதே |

ததா² து:³க² து³ராசாராத் ப்ராப்யதே லோகயோர்த³வயோ: || 138 ||

தோ³ஷ்யுத்தாநி வாக்யாநி விஸ்ம்ரு²த்யாபி ப்ரமாத³த: |

தேஷாம் முகா²ந்ந நிர்யாந்தி யே ஸதா³சாரஸாவிந: || 139 ||

யே து நைவ ப்ரவர்தந்தே காலதே³ஸாநுஸாரத்: |

அதீ⁴தேஷ்வபி ஸாஸ்த்ரேஷு ஜ்ஞாநிநோ ந ப⁴வந்தி தே || 140 ||

அதி⁴கார 15. பரதா³ரபராங்முக்²தா

பரபத்நீஸங்க³மேச்சா²தோ³ஷஸ்தேஷு ந வித்³யதே |

த⁴ர்மார்த²ஸாஸ்த்ர தத்தவஜ்ஞா யே ப⁴வந்தி மஹீதலே || 141 ||

பரபத்நீலம்படநாம் மத்⁴யே ம்ரு²தமோ ஹி ஸ: |

பரதா³ர க்³ரு²ஹத்³வாரே காமார்தோ ய: ப்ரதீக்ஷதே || 142 ||

ஜீவந்நபி ம்ரு²தப்ராய: ஸ து ஸம்ஸய மந்தரா |

விஸ்வஸ்தஸுஹ்ரு²த:³ பத்நீம் யோ போ⁴க்துமபி⁴வாஞ்ச²தி || 143 ||

பாபம் கிஞ்சித்³நாலோச்ய பரநாரீரதாத்மந: |

கிமந்யை ர்விப⁴வை: பூ²ணம்: ஸ து:³கா²ந்ந விமுச்யதே || 144 ||

ஸர்வஸாதா⁴ரணம் மத்வா ஸங்க³த: பரவல்லபா⁴ம் |

அபவாத³ம் ஸ்தி²ரம் த⁴த்தே க³ர்ஹிதம் தத்குலம் ப⁴வேத் || 145 ||

அபவாதோ³ ப⁴யம் பாபம் த்³வேஷஸ்சேதி சதுர்விதா:⁴ |

தோ³ஷா நைநம் விமுஞ்சந்தி யோSந்யபா⁴ர்யாம் நிஷேவதே || 146 ||

த⁴ர்ம மார்கே³ண கா³ர்ஹஸ்த²யஸேவநேநேஹ ஜீவத: |

அந்யதீ³யேஷு தா³ரேஷு மதிரேவ ந ஜாயதே || 147 ||

பரஸ்தீ²த³ர்ஸநே சித்ததா³ட⁴ர்தே² யத்³ரு வித்³யதே ஸதாம் |

நேத³ம் தேஷாம் த⁴ர்மமாத்ரம் பூர்ணாசாரோSபி ஸ ஸ்ம்ரு²த: || 148 ||

கோ⁴ராம்மோதி⁴ வ்ரு²தேSப்யஸ்மிந் லோகே தே ஸ்நுவதே ஸுக²ம் |

பராங்க³நாபரிஷ்வங்க³ம் காமார்தா யே ந குர்வதே || 149 ||

த்யக்த்வா த⁴ர்ம மத⁴ர்மணம் கர்தா சாபி விஸேஷத: |
ஸ்லாக்ய ஏவ ப⁴வேத³த்ர பரஸ்த்ரீவிமுகோ² யதி³ || 150 ||

அதி⁴கார 16. கூமா

தா⁴ரணத் க²நகஸ்யாபி த⁴ரண்யா இவ நி:ஸமா |
ஸ்வாபராதி⁴ஷு யா கூநாந்தி: ஸ த⁴ர்ம: பரமோ ந்ரு³ணம் || 151 ||

அபகார: பரக்ரு³த: ஸோட⁴வ்ய: ஸர்வதா³ நரை: |
விஸ்மர்தா த்வபகாரணம் ததோ பு⁴வி மஹீயதே || 152 ||

த³ரித்³ரேஷு த³ரித்³ர: ஸ்யாத் ப்⁴ரஷ்டஸ்த்வதிதி²பூஜநாத் |
முட⁴நிந்தா³ ஸஹிஷ்ணுஸ்து ஸமர்தே²ஷலித்தமோ ப⁴வேத || 153 ||

ஆத்மநோ கு³ணஸம்பத்த்யா விக²யாதிம் யஸ்சிகீர்ஷதி |
தேந கூமாவதா பா⁴வ்யமபராதி⁴ஜநேஷ்வபி || 154 ||

ஸத்ருணமபகர்தாரம் ஸந்தோ ந ப³ஹுகுர்வதே |
அரிஷ்வபி கூமாவந்தம் ஸவர்ணவத் ஹ்ரு³தி³ குர்வதே || 155 ||

விரோதி⁴ஷ்வபகர்த்ரு³ணம் திஷ்டே²தே³கதி³நம் ஸுக²ம் |
பரத்³ரோஹஸஹிஷ்ணூநம் யாவஜ்ஜீவம் ப⁴வத்³யஸ: || 156 ||

பரைரநர்தா²த் விஹிதாத் லப்³த்⁴வாபி மநஸோ வ்யதா²ம் |
அத³ர்மாசரணஞ்சித்த நிரோதோ⁴ ஹி ப்ரஸஸ்யதே || 157 ||

குர்வதாமாத்மநோ த்³ரோஹம் மநோ⁵ஹங்கார கரணத் |
அக்ரு³த்வைவ ப்ரதீகாரம் ஜேதவ்யா: கூமயைவ தே || 158 ||

மர்யாதா³ம் ஸமதிகர்மய நிந்த³காந் கடி²நோக்திபி:⁴ |
கூமயா யே ஸஹந்தே⁵த்ர ஸுத்³தா⁴ஸ்தே முநிபி:⁴ ஸமா: || 159 ||

மஹாநேவ ஸ மந்தவ்ய: விநா⁵ந்நம் யஸ்தபஸ்யதி |
பரநிந்தா³ஸஹிஷ்ணுஸ்து ததோ⁵பி ஸ்யாந்மஹத்தர: || 160 ||

அதி⁴கார 17. அநஸுயதா

அஸுயாஹீநசித்தேந ஸந்மாகை³ங்க ப்ரவர்திநா |
 அநஸுயா ரக்ஷணீயா ஸதா³சாரஸமா ஸதா³ || 161 ||

அஸுயா யஸ்ய ந ப⁴வேத் ஸர்வதா³ ஸர்வஜந்துஷு |
 ஸ ஏவ ப⁴க்³யவாந் லோகே ஸர்வபா⁴க்³யேஷு தத்³வரம் || 162 ||

பரோத்கர்ஷமஸோத்³வைவ யஸ்த்வஸுயாபரோ ப⁴வேத் |
 இஹ வித்தம் பரே புண்யமுப⁴யம் தஸ்ய ஹீயதே || 163 ||

அஸுயயா ப⁴வேத்³து:³க²மிதி மத்வா மநீஷிண: |
 அத⁴ர்மே நைவ குர்வந்தி ஹ்யஸுயாவஸமாக³தா: || 164 ||

அஸுயயா ஸம: ஸத்ருர்வர்ததே ந மஹீதலே |
 ரிபௌ கதா³சிச்சா²ந்தேSபி நூநம் ஸா குருதே வ்யதா²ம் || 165 ||

யோ வை ந ஸஹதேSந்யஸ்ய விப⁴வம் ஸமுபாக³தம் |
 ப³ந்த⁴வாஸ்தஸ்ய நஸ்யந்தி வஸ்த்ராஹாரவிவர்ஜிதா: || 166 ||

த்³ருஷ்ட்வா நரமஸுயாட்⁴யம் மந்யுநா ஸஹிதா ரமா |
 த³தா³தி தஸ்ய தா³நித்³ர்யம் ஸ்வயம் சாபி விமுஞ்சதி || 167 ||

அஸுயயா ஸம: பாபீ வித்³யதே நைவ பூ⁴தலே |
 பா⁴க்³யம் ஸர்வே நாஸயித்வா குபதே² ச நயேந்நரம் || 168 ||

அஸுயாஸஹிதே பா⁴க்³யம் தா³நித்³ர்யம் ஸஜ்ஜநேஷ்வபி |
 யதி³ ஸ்யாத் காரணம் தத்ர கி ஸ்யாதி³தி விசார்யதாம் || 169 ||

அஸுயாவாந்நரோ லோகே ந ப்ராப்நோதி ஸமுந்நதிம் |
 அஸுயயா விரஹிதம் ந ஜஹாத்யுந்நதிர்நரம் || 170 ||

அதி⁴கார 18. அலோப:⁴

அத⁴ர்மா³ந்யாவஸ்தூநி யோSபஹர்துமபீ⁴ச்ச²தி |
 குலநாஸம் ஸ ப⁴ஜதே தோ³ஷா அபி ப⁴ஜந்தி தம் || 171 ||

அந்யாயால்லஜ்ஜிதா மர்த்யா லோபே⁴ந பரவஸ்துஷு |
 ஸ்வல்பலாப⁴மபீ⁴ப்ஸந்த: நிஷித்³த⁴ம் நைவ குர்வதே || 172 ||

ந்யாயமார்கா³க³தம் நித்யஸுக²ம் யை: ப்ரார்த²தே நர: |

அல்பஸௌக்²யாத் ந தே குர்யு: லோப⁴மந்யேஷ்வதா⁴ர்மிகம் || 173 ||

ஜித்வா பஞ்சேந்த³ரியக்³ராமம் தத்த்வஜ்ஞாநஸமந்விதா: |

ஜ்ஞாத்வாபி ஸ்வக தா³ரித்³ர்யமலுப்³தா:⁴ பரவஸ்துஷு || 174 ||

பரத்³ரவ்யாபஹாரார்தே² நிந்தி³தம் கர்ம குர்வத: |

ஸலிக்ஷமேண ஸாஸ்த்ரஜ்ஞாநேந வித்³யதே கிம் ப்ரயோஜநம் || 175 ||

ஸர்வபூ⁴தத³யாபூர்வே கா³ர்ஹஸ்த²யமநுதிஷ்ட²த: |

பரவஸ்துப்ரலோபே⁴ந கா³ர்ஹஸ்த²யமபி நிஷ்ப²லம் || 176 ||

பரத்³ரவ்யாபஹாரேண லப்³த⁴ம் வஸ்து பரித்யஜேத் |

ப²லப்ரதா³நவேலாயாம் ந தச்ச²ரேய: ப்ரதா³ஸ்யதி || 177 ||

யோ⁵ந்யதீ³யம் வஸ்துஜாதமஹந்து ந காங்க்ஷதி |

ந க்ஷயதே தஸ்ய பா⁴க்³யம் பூ⁴ய ஏவாபி⁴வர்த⁴தே || 178 ||

பரத்³ரவ்யேஷ்வலுப்³தா⁴ யே ஜ்ஞாநிநோ த⁴ர்மவித்தமா: |

தாநூ வாஸயோக்³யாந் விஜ்ஞாய தேஷ்வேவ ரமதே ரமா || 179 ||

பரிணாமநாலோச்ய பரலுப்³தோ⁴ விநஸ்யதி |

அலுப்³தோ⁴ யஸ்து வர்தேத ராஜதே ஸ ஜயீ பு⁴வி || 180 ||

அதி⁴கார 19. பரோக்ஷநிந்தா³வர்ஜநம்

அப்யநுக்த்த்வா த⁴ர்மஸப்³த³மத⁴ர்மாசார தத்பர: |

பரோக்ஷநிந்தா³தோ³ஷேண ரஹிதஸ்சேத் ப்ரஸஸ்யதே || 181 ||

பரோக்ஷே தூ³ஷயித்வா யா ப்ரத்யக்ஷே கபடஸ்துதி: |

த⁴ர்மஹாநேரத⁴ர்மஸ்ய கரணாத் பாபதை³வ ஸா || 182 ||

பரோக்ஷே தூ³ஷணாத³க்³ரே ஸ்துத்யா யஜ்ஜீவ்யதே முகா⁴ |

ததோ⁵பி த⁴ர்மந்நஷ்டஸ்ய ஸாஸ்த்ரோக்தா ஸத்³நதி³ர்ப⁴வேத் || 183 ||

ப்ரத்யக்ஷே தூ³ஷ்யதாம் ஸம்யக் விநா தா³க்ஷிண்யமேவ வா |

பரிணாமநாலோச்ய பரோக்ஷே ந து தூ³ஷயேத் || 184 ||

வாசா த⁴ர்மே வதே³ந்நாம மநஸ்தத்ர ந வித்³யதே |

இத்யேவ ஸ ஹி மந்தவ்ய: பரோக்ஷே யஸ்து நிந்த³தி || 185 ||

யோ நிந்த³தி பரோக்ஷே⁵ந்யம் தத்க்ரு⁴தேஷு ப³ஹுஷ்வபி |

தோ³ஷேஷு ஸாரமந்விஷ்ய தமந்யோ தூ³ஷயேதுர: || 186 ||

யோ வா மது⁴ரவாக்யேந ஸ்நேஹமந்யைர்ந வர்க⁴யேத் |
பரோக்ஷநிந்த³கஸ்யாஸ்ய ப⁴ஜேந்மித்ரமமித்ரதாம் || 187 ||

விஸ்வஸ்தமித்ரதோ³ஷணம் பரோக்ஷே ஸம்ப்ரகாஸகா: |
உதா³ஸீந மநுஷ்யேஷு ந குர்யு: கிமிவாப்ரியம் || 188 ||

“மமாஸ்ய ப⁴ரணம் த⁴ர்ம” இதி மத்வா வஸுந்த⁴ரா |
பரோக்ஷநிந்தா³ஸக்தஸ்ய தே³ஹபா⁴ரம் விபர்தி கிம்? || 189 ||

பரோக்ஷநிந்த³க: ஸ்வீயதோ³ஷாந் அந்யக்ரு³தாநிவ |
யதி³ ஜாநாதி தம் நைவ பா³த⁴ந்தே து:³க²ராஸய: || 190 ||

அதி⁴கார 20. வ்ரு³தா²லாபநிஷேத:⁴

ஜுகு³ப்ஸாஜநகம் வ்யர்த²பா⁴ஷணம் ஜநஸம்ஸதி³ |
ப்ரயுங்க்தே ய: ஸ ஸர்வேஷாம் பரீஹாஸ பத³ம் ப⁴வேத் || 191 ||

மித்ரேஷ்வநிஷ்டகரணாத³பி பண்டி³த மண்ட³லே |
வ்ரு³தா²ப்ரலாபோ விஜ்ஞேயோ மஹாநிஷ்டப²லப்ரத:³ || 192 ||

அவிநீதிபர: ஸோ⁵யமிதி ஸ்பஷ்டம் ப்ரதீயதே |
நிரர்த²காநி வாக்யாநி ப்³ருதே யஸ்து விஸேஷத: || 193 ||

ஹீநமர்த²கு³ணப்⁴யாம் யத் வாக்யம் ஸர்வத்ர கத்²யதே |
நீத்யா விரஹிதம் தத்து நாஸயேத் ஸத்³கு³ணநபி || 194 ||

ப்³ரூயர்நிரர்த²கம் வாக்யம் மஹாஸ்தா²நக³தா யதி³ |
ததா³ கீர்திப்ரதிஷ்டா²ப்⁴யாம்ப⁴வந்தி ரஹிதா அமீ || 195 ||

நிரர்த²காநாம் வாக்யாநாம் ப்ரயோக்தா ய: புந: புந: |
ந நர: ஸ ஹி மந்தவ்யோ ரு³ஜீஷம் ஸ்யாந்நரேஷ்வயம் || 196 ||

அத⁴ர்மஸஹிதம் வாக்யம் மஹாந்த: கத²யந்த்வபி |
அப்ரயோஜகவாக்யாநி வர்ஜனீயாநி தைரபி || 197 ||

மோக்ஷாத³யுத்தமலாபா⁴ர்தே² மீமாம்ஸந்தே மித²ஸ்து யே |
அல்லாப⁴கரம் வாக்யம் ந தே ப்³ரூயர்மநீஷிண: || 198 ||

அவித்³யாரஹிதா: ஸந்த: தத்த்வஜ்ஞாநஸமந்விதா: |

விஸ்ம்ரு²த்யாப்யர்த²விது²ரம் வாக்யம் நைவ ப்ரயுஞ்ஜதே || 199 ||

வாச்யம் ததே³வ வாக்யேஷு யல்லாப²ஜநகம் வச: |

த்யாஜ்யம் ததே³வ வாக்யேஷு யல்லாப²ரஹிதம் வச: || 200 ||

அதி²கார 21. து³ஷ்கர்மபீ²தி:

து³ஷ்கர்மநிரதா லோகா: பாபேப்யோ ந ஹி பி³ம்யதி |

ஸத்கர்மநிரதா ஸந்த பாபாத³விப்யதி ஸர்வதா³ || 201 ||

து³ஷ்கர்மனா து:³க²மேவ யஸ்மாது³த்பத்³யதே தத: |

வஹ்நேர்ப்யதி²க மத்வா மேதவ்யம் து³ஷ்டகர்மண: || 202 ||

ததா³த்மக்ஷேமஜநகமுத்தமம் ஜ்ஞாநமுச்யதே |

து:³கா²நுத்தபாத³பு³த்தி²ர்யா ஸ்வாபராதி²ஜநேஷ்வபி || 203 ||

பரது:³க²ப்ரத³ம் கர்ம ப்ரமாதே³நாபி ந ஸ்மரேத் |

அந்யதா² ஸ்மரதோ²ஸ்யைவ த²ர்மோ நாஸம் விசிந்தயேத் || 204 ||

“அஹம் த³ரித்த³ர” இதுயுக்த்வா ந குர்யாத்கர்ம நிந்தி³தம் |

ந சேத் த³ரித்த³ர ஏவ ஸ்யாத் பா²விஜந்மஸு ஸப்தஸு || 205 ||

“ஸ்வக்ரு²தம் து³ஷ்க்ரு²தம் ஸ்வஸ்ய பா²விது:³க²ப்ரதா³யகம்” |

இதி சிந்தயதா²ந்யேஷாம் ந கார்யா து³ஷ்க்ரு²தி: ஸதா³ || 206 ||

இதரை: ஸத்ருபி²ர்ஜாது முச்யேதேஹாபி ஜந்மநி |

து³ஷ்கர்மநாமா ஸத்ருஸ்து பா³த²தே பா²விஜந்மஸு || 207 ||

நரச்சா²யா யதா² தஸ்ய பாதா³ப்யாம் ஸஹ க³ச்ச²தி |

ப்ரதிஜந்ம ததா² யாந்தீ து³ஷ்க்ரு²தி²ர்பா³த²தே நரம் || 208 ||

விநா து:³க²ம் ஸதா³ யோ வை ஸுக²² ப²விதுமிச்ச²தி |

ஈஷத³ப்யத்ர து³ஷ்கர்ம ந குர்யாத் ஸ பரஸ்ய து || 209 ||

அத²ர்மேண பதா² க³ச்ச²ந் அந்யேப்யோ து³ஷ்க்ரு²தி நர: |

யதி³ கஸ்சிந்ந குருதே தம் து:³க²ம் து³ரதஸ்த்யஜேத் || 210 ||

அதி⁴கார 22. லோகோபகாரிதா

மேகா⁴நம் வர்ஷதாம் நித்யம் கி ஸாஹ்யம் குர்வதே ஜநா: |
மேக⁴துல்யா மஹாந்தோ⁵பி நிஷ்காமமுபகுர்வதே || 211 ||

லோகோபகர்த்ரு⁵பி⁴ர்வித்தம் ப்ரயத்நாத் ஸமுபார்ஜிதம் |
ஸ்தபாத்ரே தீ³யமாநம் ஸத் ப்ரயோஜநகரம் ப⁴வேத் || 212 ||

லோகோபகாரிதாக்க²யேந த⁴ர்மேண பு⁴வி ஜீவநாத் |
ஸ்தகார்யமுத்தமம் நாஸ்தி ஸ்வர்கே³ வா பூ⁴தலே⁵பி வா || 213 ||

லோகநாமுபகர்தா ய: ஸிஷ்டாசாரபராயண: |
ஸ ஜீவதி ஸரீரேண ம்ரு⁴த்ப்ராயோ நரோ⁵பர: || 214 ||

ஜலபூர்ணதடாகேந ப⁴வந்தி ஸுகி²நோ ஜநா: |
லோகோபகாரிணோ பா⁴க்³யம் லோகஸௌக்³யம் ப்ரயச்ச²தி || 215 ||

ப²லபா⁴ரநதோ வ்ரு⁴க்ஷ: ப்ராமமத்⁴யம் க³தோ யதா² |
லோகோபகாரீ வித்தாட⁴யஸ்ததா² ஸ்யாது³பகாரக: || 216 ||

ஸர்வபா⁴கை³ர்யதா² வ்ரு⁴க்ஷ: ருக்³ணநாமௌஷதா⁴யதே |
லோகோபகாரிணோ வித்தம் ததா² ஸர்வோபகாரகம் || 217 ||

லோகோபகாரமாஹாத்ம்யம் ஜாநந்தோ ஜ்ஞாநிஸத்தமா: |
ஸ்வஸ்ய தா³ரித்³ர்யகாலே⁵பி பரேஷாமுபகர்வதே || 218 ||

லோகோபகாரிசித்தஸ்ய தா³ரித்³ர்யமித்³முச்சயதே |
ந ஸக்நோம்யதி⁴கம் தா³ந்து தா³ருத்³ர்யயேதி யந்மதம் || 219 ||

லோகோபகாராத் தா³ரித்³ர்யம் ஜாயேதேதி வதே³த் யதி³ |
ப⁴ப்யாத்மவிக்ரயேணதத் தா³ரித்³ர்யக்ரயணம் வரம் || 220 ||

அதி⁴கார 23. தா³நம்

அர்தி²ப⁴யோ⁵பேக்ஷிதம் யத்து தீ³யதே தா³நமுச்சயதே |
இதராணி து தா³நாநி ஸ்வார்த²மூலாநி கேவலம் || 221 ||

மோக்ஷலாபீ⁴ ப⁴வேத் காமம் யாசநம் ந ஹி ஸம்மதம் |
நரகே⁵பி ஸமாயாதே தா³நம் ஸர்வாத்மநா வரம் || 222 ||

“அஹம் த³ரித்³ரோ தே³ஹீ” தி வாக்யஸர்வணமந்தரா |

மஹகுலப்ரஸுலீதேஷு த்³ரு³ஸ்யதே தா³நஸீலதா || 223 ||

யாசகஸ்ய முக²ம் தா³நாத் ப்ரஸந்நம் ந ப⁴வேத் யதி³ |
தா³த்ரு³த்வமபி யாஞ்சேவ ஜாயதே து:³க²த³ம் ஸதா³ || 224 ||

அவாரயந் கூசுக⁴ம் போ⁴ஜ்யையேங்கீ³ தத்ஸஹநகூம: |
தாமாபாகுர்வதோ⁵ந்நாத³யை க்³ரு³ஹஸ்தா²நாதி⁴கோ மத: || 225 ||

த⁴நீ கூசுக⁴ம் யதா³ர்தஸ்ய வாரயேத், பா⁴விஜந்மஸு |
ததா³த்மப²ல லாபா⁴ய ஸ்தி²ரம் முலத⁴நம் ப⁴வேத் || 226 ||

பு⁴க்தவந்தம் ஸஹாந்யேந் லப³த⁴ம் வஸ்து விப⁴ஜ்ய து |
கூசுண்ணுமா⁵யம் மஹாரோகோ³ தூ³ரந்நித்யம் விமுஞ்சித || 227 ||

அபு⁴க்தம் ஸ்வேந சாந்யேப⁴யோ⁵ப்யத³த்தம் யஸ்ய வை த⁴நம் |
கூயதே கி ந ஜாநாதி ஸ ஸௌக்²யம் தா³ந்முலகம்? || 228 ||

அத³த்வைவ பரேப⁴யோ யத³பு⁴ஜ்யதே ஸ்வார்ஜிதம் த⁴நம் |
த³நித்³ர்யாந்மரணஞ்ச ஸ்யா த³ஹோ கஷ்டதரம் தத: || 229 ||

நாஸ்தி ம்ரு³த்யுஸமம் து:³க²மதா²ப்யர்தி²பி⁴ரீப்னிதம் |
தேப⁴யோ தா³துமஸக்தஸ்ய ம்ரு³த்யுரேவ வரோ மத: || 230 ||

அதி⁴கார 24. கீர்தி:

அர்தி²ப⁴யோ வாஞ்சி²தம் த³த்த்வா கீர்த்யா ஸஹ வஸேந்நர: |
நரஸ்ய ஜந்மஸாப²ல்யம் நாஸ்தி கீர்தி விநா பு⁴வி || 231 ||

யாசகேப⁴யோ தா³நித்³ர்யேப⁴ய: ஸ்வல்பம் வாபி ப்ரயச்ச²த: |
கீர்திரேவ ஸதா³ ஸத³பி⁴ரீகீ³தா ப⁴வதி ஸாஸ்வதீ || 232 ||

ப³ஹுகாலமபி⁴வ்யாப்ய திஷ்ட²ந்நீம் கீர்திமந்தரா |
லோகே நிருபமம் நித்யமேகம் வஸ்து ந வித்³யதே || 233 ||

ப்ரு³தி²வ்யா: ஸ்தி²திபர்யந்தாம் கீர்தி யோ லப⁴தே நர: |
ஸ்வர்க³லோகோ⁵பி தம் ஸ்தௌதி ந து ஜ்ஞாநஸமந்விதாந் || 234 ||

ஸ்தி²ரகீர்த்யா ச மரணம் யஸ்:காயேந ஜீவநம் |
மஹதாம் ஜ்ஞாநிநாமேவ லப⁴யம் ஸ்யாத் நாபரஸ்ய து || 235 ||

யத³ஷ்டம் மாநுஷம் ஜந்ம கீர்த்யா ஜநந்முத்தமம் |

அந்யதா² ம்ரு³ஜந்மைவ ஸ்லாக்யதே மர்த்யஜந்மந: || 236 ||

அஸக்தோ ஜீவிதும் கீர்த்யா ந த³வேஷ்ட்யாத்மாநமாத்த்மநா |
கிந்த்வாத்மநிந்த³கம் த³வேஷ்டி கிம் ப⁴வேத³த்ர காரணம் || 237 ||

அநவாப்ய யஸோ லோகே யே ஹி ஜீவந்தி மாநவா: |
நிந்தி³தம் ஜீவநம் தேஷாமிதி ஸத³பி:⁴ ப்ரகீர்த்யதே || 238 ||

யஸஸா து விஹீநஸ்ய காயம் யா பி³ப⁴ரு³யாந்மஹீ |
நிர்து³ஷ்ட ஸஸ்யஸம்பத்திவிஹீநா ஸா ப⁴வேத³ து⁴வம் || 239 ||

அபவாதே³ந ரஹிதோ யோ ஜீவதி ஸ ஜீவதி |
ஜீவநந்யபவாதே³ந ம்ரு³தப்ராயோ ஹி க³ண்யதே || 240 ||

அதி⁴கார 25. த³யா

த³யாருபம் த⁴நம் ஸர்வத⁴நாது³த்தம் முச்யதே |
இதராணி த⁴நாநீஹ ஸந்தி நீசஜநேஷ்வபி || 241 ||

ஸந்மார்கே³ண பராம்ரு³ஸ்ய ப⁴விதவ்யம் த³யாவதா |
ஸர்வஸாஸ்த்ர பராமர்ஸேத³யைகா ஸாஹ்யாகாரிணீ || 242 ||

அந்த⁴காரமயம் தோ⁴ரம் நரகம் ந ப⁴ஜந்தி தே |
யே வை த³யாத்³ரஹ்ரு³த³யா வர்தந்தே ஸர்வஜந்துஷு || 243 ||

ரக்ஷணாத் ஸர்வஜந்துநாம் த³யாயாஸ்ச ப்ரத³ர்ஸநாத் |
நரோ ந லப⁴தே நூநம் து³ஷ்கர்ம் நரகப்ரத³ம் || 244 ||

த³யார்த்³ரஹ்ரு³த³யோ பூ⁴த்வா து:³க²ம் நாப்நோதி பூ⁴தலே |
நித³ர்ஸநம் ப⁴வேத³த்ர லோகோ⁵யம் ப்ராணிஸங்குல: || 245 ||

ஜநா: ப்ராணித³யாஹீநா: ப்ராணிநோ ஹிம்ஸயந்தி யே |
த⁴ர்மத்யாகா³க³தம் ஜந்மது:³க²ம் நாத்த³யாபி தை: ஸ்ம்ரு³தம் || 246 ||

வித்தஹீநோ ந லப⁴தே இஹலோகே யதா² ஸுக²ம் |
பரலோகே ந லப⁴தே த³யாஸூந்ய: ஸுக²ம் ததா² || 247 ||

ஸத்கர்ம்ண த³நித்³ரோ⁵பி கதா³சித்³த⁴நிக: ஸுகீ² |
நிர்த³யஸ்ய குத: ஸௌக்²யம் ந கதா³பி ஸ வர்த⁴தே || 248 ||

ஜ்ஞாநஸூந்யோ யதா² ஸாஸ்த்ராத்ததத்த்வார்தே² நைவ விந்த³தி |

நிர்த³ய: ஸ்வக்ரு³தாத³த⁴ர்மாத்ததா² ந லப⁴தே ப²லம் || 249 ||

யதா³ கருணயா ஹீநோ ஹிம்ஸயேத்³து³ர்ப³லம் ததா³ |

ஸ்வஸ்மாத்³வலீயஸாமக்³ரே சிந்தயேத் ஸ்வப⁴யஸ்தி²திம் || 250 ||

அதி⁴கார 26. மாம்ஸவர்ஜநம்

போஷணூர்தே² ஸ்வதே³ஹஸ்ய க்ரு³த்வா ய: ப்ராணிஹிம்ஸநம் |

தந்மாம்ஸப⁴க்ஷணபர: ஸ த³யாவாந் கத²ம் ப⁴வேத் || 251 ||

த⁴நஸ்யாரக்ஷணந்மார்த்யோ நிர்த⁴நோ ஜாயதே யதா² |

ததா² மாம்ஸஸநபரோ த³யாஹீந: ப்ரகீர்த்யதே || 252 ||

ப்ராணிமாம்ஸரஸாஸ்வாத³ நிமக்³நஸ்ய ஹி மாநஸம் |

கா⁴தகஸ்யாத்ததஸ்ஸ்த்ரஸ்ய சித்தவந்நிர்த³யம் ப⁴வேத் || 253 ||

அஹிம்ஸைவ த³யா ப்ரோக்தா ஹிம்ஸேயமத³யா மதா |

ப்ராணிபா⁴ம்ஸாஸநம் லோகே பாபமாக்²யாயதே || 254 ||

மாம்ஸஹாரோபி⁴வ்ரு³த்³த⁴ஸ்சேத் ஸதே³ஹம் ப்ராணிநாமிஹ |

து³ர்லபா⁴ ஸ்தி²திரேவ ஸ்யாத் நரகஸ்சாபி ஜாயதே || 255 ||

மாம்ஸார்தே² ந ப⁴வேத் ப்ராணி ஹிம்ஸா சேதி³ஹ பூ⁴ரிஸ: |

த⁴நார்தே² நைவ வர்தேரந் மாம்ஸவிக்ரயிணே நரா: || 256 ||

மாம்ஸாம் ந ப⁴க்ஷயேத் ப்ராஜ்ஞ:, க்ரியமானே விமர்ஸநே |

வ்ரணே ஹி ப்ராணிநாம் மாம்ஸமிதி ஜ்ஞாநம் ப⁴வேத் யத: || 257 ||

நிர்து³ஷ்டஜ்ஞாந ஸம்பந்நாஸ்த்ரிதோ³ஷண விவர்ஜிதா: |

ஸரீரம் ப்ராணரஹிதம் ஸவம் மத்வா ந பு⁴ஞ்ஜதே || 258 ||

நாநாயாக³விதா⁴நேந ஜாயமாநாத் ப²லாத³பி |

மாம்ஸாஹாரபரித்யாகா³ச்³²ரேப: ப²லமவாப்யதே || 259 ||

ப்ராணிஹிம்ஸா விரஹிதம் விமுக²ம் மாம்ஸப⁴க்ஷணே |

ஸர்வே தே³வா நராஸ்சைவ விநமந்தி நரோத்தமம் || 260 ||

அதி⁴கார 27. தப:

உபவாஸாதி³து:³கா²நாம் ஸஹநம் ஜீவஸந்ததே: |
 து:³கா²நுத்பாத³நம் சேதி தபோலக்ஷணமுச்யதே || 261 ||

ஜந்மாந்தரதபோப்யாஸ சாலினோ மநுஜஸ்ய து |
 தப: ஸ்யாத³த்ர நிர்விக்⁴நம் விபரீதே வ்ரு'தா²ஸ்ரம: || 262 ||

ஆஹாராதி³ப்ரதா³நேந ப்ரஸஸ்தாநாம் தபஸ்விநாம் |
 க்³ரு'ஹஸ்தா:² ஸாஹ்யமிச்ச²ந்தோ நிவ்ரு'த்தாஸ்தபஸ: கிமு || 263 ||

ஸாதூ⁴நாம் ஸங்க்³ரஹே து³ஷ்டஜநாநாம் நிக்³ரஹேபி ச |
 ஸக்தி:ஸ்மரணமாத்ரேண மஹதாம் ஸ்யாத்தபோப³லாத் || 264 ||

ததை²வாபீ⁴ப்ளிதம் ஸர்வே ப்ரயத்நாத³பா⁴ஜந்மஸு |
 லப்யதே ஹி க்³ரு'ஹஸ்தே²ந தப: கர்துமிஹ க்ஷணம் || 265 ||

க்ரியதே யைஸ்தப: கர்ம க்ரு'தக்ரு'த்யாஸ்த ஏவ ஹி |
 ஆஸாபாஸவஸா ஹந்த க்லிஸ்யந்த இதரே ஜநா: || 266 ||

அஸக்ரு'த்³வஹ்நிஸந்தப்தம் ஸுவர்ணே ஸுஷ்ரு² ராஜதே |
 தப: க்லேஸிதகாயஸ்ய ஜ்ஞாநம் ஸம்யக் ப்ரகாஸதே || 267 ||

பஸ்யந்தமாத்த்மநாSSத்மாநம் தபஸ்யந்தம் ஜிதேந்த³ரியம் |
 ஸர்வே நரா நமஸ்யந்தி ப³ஹுமாநபுரஸ்ஸரம் || 268 ||

ஸாபேSப்யநுக்³ரஹே சைவ ஸக்திமந்தஸ்தபஸ்விந: |
 காலபாஸவிநிர்முக்தா: ப்ராப்நுவந்தி பராம் க³திம் || 269 ||

ப³ஹவஸ்தபஸா ஹீநா:, விரலாஸ்து தபஸ்விந: |
 த⁴நிகாஸ்தேந விரலா இதரே ப³ஹவோSப⁴வந் || 270 ||

அதி⁴கார 28. து³ராசார:

வஞ்சகஸ்ய து³ராசாரம் தச்ச²ரீரக³தாந்யபி |
 பஞ்ச பூ⁴தாநி த்³ரு'ஷ்டவைவ மந்த³மந்தர்ஹஸந்தி ஹி || 271 ||

அகார்யமிதி மத்வாபி குர்வத: புநரேவ தத் |
 ஆகாஸேநேவ மஹதா தபோவேஷண கிம் ப²லம்? || 272 ||

மநஸோ நிக்³ரஹம் ஹித்வா முநிவேஷஸ்ய வர்தநம் |

வுஆக்⁴ரசர்மவ்ரு⁴த்தோ கே⁴நு: ஸஸ்யம் சரதி சேத், ததா² ॥ 273 ॥

தபோவேஷநிலீநேந பரதா³ரபரிக்³ரஹ: ।

கு³ல்மலீநநிஷாதே³ந பக்ஷிக்³ரஹணவத்³ப⁴வேத் ॥ 274 ॥

“அஹம் விதக்த” இதுயுத்த்வா து³ஸ்சர்யாம் யோ நிஷேவதே ।

“கிம் க்ரு⁴தம் கிம் க்ரு⁴தம் ஹே” தி ப²லகாலே ஸ கி²த்³யதே ॥ 275 ॥

மநோவைராக்³யமப்ராப்ய விரக்த இவ யோ நர: ।

வர்ததே கபடாசார: கடி²நோ நாஸ்தி தத்ஸம: ॥ 276 ॥

ப³ஹிர்கு³ஞ்ஜாஸமாகாரா: ப³ஹுவோ ரக்தவாஸஸ: ।

அஜ்ஞாந மந்தரேதே³ஷாம் கு³ஞாக்³ரே ஸ்யாமதா யதா² ॥ 277 ॥

து³ஷ்டசித்தாஸ்தபஸ்ஸித்³தா⁴ இவ ஸ்நாநேந கேவலம் ।

கபடாசாரஸஞ்ச²ந்நா வஞ்சகா: ஸந்தி பூ⁴ரிஸ: ॥ 278 ॥

காடி²ந்யமார்த³வே பா³ணவீணரோ: கர்மணா க்³ரதா² ।

முநாவபி ததா² ஜ்ஞேயம் ந வேஷஸ்தத்ர காரணம் ॥ 279 ॥

லோகதூ³ஷ்யே து³ராசாரஸ்த்யஜ்யதேசேத் தபஸ்விபி:⁴ ।

குதோ வா முண்ட³நம் தேஷாம் ஜடாபா⁴ரேண வா கிமு ॥ 280 ॥

அதி⁴கார 29. செளர்யநிஷேத:⁴

பரைரநிந்தி³தோ லோகே யோ வை ஜீவிதுமிச்ச²தி ।

விநா வஸ்த்வபஹாரேச்சா²ம் தேந ரக்ஷயம் ஸதா³ மந: ॥ 281 ॥

நிஷித்³த⁴ஸ்மரணேநாபி தோ³ஷ: ஸ்யாதி³தி கத்²யதே ।

அஜ்ஞாத்வைவாபஹர்தவ்யமிதி த்யாஜ்யா மதிஸ்தத: ॥ 282 ॥

செளர்யது³பார்ஜிதம் வித்தம் ப்ரவ்ரு⁴த்³த⁴மிவ பஸ்யதாம் ।

பூ⁴த்வா ந்யாயார்ஜிதைர்வித்தைஸ்ஸஹ பஸ்சாத்³விநஸ்யதி ॥ 283 ॥

செளர்யேண பரவஸ்தூநாம் ப்ராத்யா ஜாதோ மநோரத:² ।

பஸ்சாத்கர்மேபீபாகே த³த்³யாத் து:³க²ம் ஹி ஸாஸ்வதம் ॥ 284 ॥

செளர்யமாசரிதும் யுக்தகாலம் யஸ்து ப்ரதீக்ஷதே ।

ஸர்வ பூ⁴தத³யாயாம் ஸ ஸ்நேஹயுக்தோ ந ஜாயதே ॥ 285 ॥

க்³ரே பரத்³ரவ்யசெளர்யேஷு லம்படா: ஸந்தி மாநவா: ।

வ்யயீக்ரு²த்ய மிதம் வித்தம் ஜீவந்தி ந ஹி தே ஸுக²ம் || 286 ||

ஆத்மாநாதம் விவேகாதௌ³ ஸமர்தா²நாம் மநீஷ்ணம் |
சௌர்ய காரணமஜ்ஞாநம் ஜாயதே ந கதா³சந || 287 ||

க்ரு²ததத்வவிசாரணம் ஹ்ரு²த³யே யதித²ர்மவத் |
அப்யஸ்த சௌர்ய வித்³யாநாம் சித்தே ஸ்யாத்³வஞ்சநா ஸ்தி²ரா || 288 ||

யே சௌர்யமாத்ரம் ஜாநந்தி த²ர்மாந்நாபி வித்³ந்தி யே |
அக்ரு²த்யமதி²கம் க்ரு²த்வா ஸத்³யோ நஸ்யந்தி தே த²ருவம் || 289 ||

ஜீவநம் ஸ்பஷ்டமாக்ரு²த்யா சோராணமிஹ து³ர்ஸப²ம் |
சௌர்யகர்மவிஹீநாநாம் ஸ்வர்கே³஽பி ஸுலபா²யதே || 290 ||

அதி²கார 30. ஸத்யவசநம்

வசநேந ப்ரயுக்தேந கஸ்யசித் மாத்ரயா³பி சேத் |
து:³கா²நுத்தபாத³நம் லோகே ஸத்யலக்ஷணமுச்ச்யதே || 291 ||

அஸத்ய வசநம் சாபி யதி³ ஸ்யாத் ப்ராணிநாமிஹ |
அநிந்தி³தோபகாராய தத் ஸத்யவசநம் மதம் || 292 ||

அஸத்யமிதி மத்வாபி கத²யந்நந்ரு²தம் வச: |
பஸ்சாத்தப்தமநா பூ²த்வா ததோ து:³க²ம் ஸ விந்த³தி || 293 ||

ஸத்யமார்கே³ண க³ச்ச²ந்தம் ததா² ஹ்ரு²த³யபூர்வகம் |
க்ரு²த்வா மநஸி ஸர்வே³பி ப்ரஸம்ஸந்தி நரோத்தமா: || 294 ||

மநோவாக்ஸமபா²வேந ஸத்யவாத³ நரோ பு²வி |
தபோதா³ந்ரு³ண்ட²யேப²யோ நரேப²யோப்யுத்தம: ஸம்ரு²த: || 295 ||

ந ஸத்யவசநாத³ந்யத்³வித்³யதே கீர்திவர்த²கம் |
காயக்லேஸம் விநா வக்துஸ்தத் ஸ்வர்க³மபி யச்ச²தி || 296 ||

அந்ரு²தம் வாக்ய முத்ஸ்ரு²ஜ்ய ஜீவத்³ப²ர்ப²வி மாநவை: |
ஸமேஷாமந்யத²ர்மணம் த்யாகோ³஽பி கில ஸம்மத: || 297 ||

பா³ஹ்யதே³ஹஸ்ய ஸம்ஸூத்³தி:⁴ ஸலிலே ஸ்நாநதோ யதா² |
அந்தர்ஹ்ரு²த³யஸம்ஸூத்³தி⁴ஸ்ததா² ஸ்யாத் ஸத்யபா²ஷ்ணத் || 298 ||

லோகாந்த²காரம் நுத்³தாம் தீ³பாநாம் ந ஹி தீ³பதா |

ஹ்ரு'த்தமோநாஸகம் ஸத்யவசநம் தீ³ப உச்ச்யதே || 299 ||

ஸர்வ ஶாஸ்த்ரபராமர்ஸாதி³த³மேகம் ஸுநிஸ்சிதம் |
யத் ஸத்யவசநாத³ந்யோ த⁴ர்மோ நாஸ்தி மஹீதலே || 300 ||

அதி⁴கார 31. க்ரோத⁴விஜய:

அஸக்தே கோபரஹித: ஜிதக்ரோத⁴ இதீர்யதே |
ஸக்தே க்ரோத⁴ம் ஜயது வா மா வா ஸ விஷய: பர: || 301 ||

ஸக்தேஷு கோபகரணத் த³ண்ட³து:³க²மிஹாஸ்நுதே |
அஸக்தே குபிதோ நிந்தா³ம் பாபம் ச லப⁴தே த³வயம் || 302 ||

விஸ்மரு'த்ய வர்திதவ்யம் து ஸர்வத்ர க்ரோத⁴மந்தரா |
க்ரோதா⁴த³ப⁴வந்தி து:³கா²நாம் பரிணமாஸ்த்வநேகதா⁴ || 303 ||

முகே² விகஸம் மநஸி துஷ்டிம் க்ரோதோ⁴ விநாஸயேத் |
தஸ்மாத் க்ரோத⁴ஸம: ஶத்ரு: கோ ந்வஸ்தி பு⁴வி தே³ஹிநாம்? || 304 ||

ய ஆத்மரக்ஷணே வ்யக்³ர: ஸ கோபம் பரிவர்ஜயேத் |
அந்யதா² ஶத்ரு பூ⁴தோ⁵ஸௌ நாஸயேத் கோபஸாவிநம் || 305 ||

ஆஸ்ரயம் நாஸயேத்³வஹ்நி: கோபாக்³நி ஸ்வாஸ்நிதை: ஸஹ |
ஜ்ஞாநோபதே³ஷ்டந் தூ³ரஸ்தா²ந த³ஹேந்நௌகாஸமாந் கு³ரூந் || 306 ||

வஸ்துநா கோபரூபேண ஸ்வப்ரபா⁴வ ப்ரகாஸக: |
மஹீம் தாட³யதே ஹஸ்த இவ ந்ரு'நம் ப்ரபா³த⁴யதே || 307 ||

சண்ட³ஜ்வாலாஸமேதாக்³நிதா³ஹேந ஶத்³ரு'ஸீம் வ்யதா²ம் |
குர்வத்யபி நரே க்ரோதோ⁴ ந கார்யோ யதி³ ஶக்யதே || 308 ||

க்ரோத⁴ம் யஸ்து மஹாப்ராஜ்ஞோ மநஸ: ஶந்நிதா⁴பயேத் |
வாஞ்சி²தா: ஸம்பத:³ ஸர்வா: ஶத்³ய ஏவாப்நுவந்தி தம் || 309 ||

நரா: க்ரோத⁴வஸம் ப்ராப்தா ம்ரு'த்ப்ராயா ப⁴வந்தி ஹி |
ஜிதக்ரோதா⁴ நரா: ஸர்வே மந்யந்தே யோகி³பி:⁴ ஸமா: || 310 ||

அதி⁴கார 32. அபகாரத்யாக:³

யஸ: பதே³ மஹாபா⁴க்³யே ப்ராப்தே⁵பி பரஹிம்ஸயா |
 அபகாரமதில் த்யக்த்வா லக்ஷயே ஜீவந்தி ஸாத⁴வ: || 311 ||

விரோதா⁴த³பகர்துஸ்ச ப்ராப்தே⁵பி ஸமயாந்தரே |
 அபகாரமக்ரு⁴த்வைவ லக்ஷயே திஷ்ட²ந்தி ஸாத⁴வ: || 312 ||

காரணேந விநா த்³ரோஹம் குர்வதாமபி தே³ஹிநாம் |
 அபகாரோ ந கர்தவ்யோநோ சேத் து:³க²ம் ஸ விந்த³தி || 313 ||

உபக்ரு⁴த்யாபி ஸ்த்ருண முபகாராபகாரயோ: |
 விஸ்மரு⁴தி: ஸாது⁴பி⁴ர்த³த்தம் த³ண்ட³நம் ஸ்யாத³விரோதி⁴ஷு || 314 ||

பரது:³க²ம் ஸ்வது:³கே²ந ஸமம் மத்வாபி தோ ஜந: |
 பராந்ந த்ராயதே தஸ்ய தத்த்வஜ்ஞானேந கிம் ப²லம்? || 315 ||

“அநேந கர்மணு து:³க²ம் ப்ராணிநாம் ப⁴விதா த்⁴ருவம்” |
 இதி நிர்தா⁴ரிதாத் கார்யாத் ஸர்வதா³ விரதோ ப⁴வேத் || 316 ||

ஸர்வத்ர ஸர்வதா³ கிஞ்சித³பி து:³க²ப்ரதா³யகம் |
 பு³த்தி⁴பூர்வே ந கர்தவ்யம் ஸ த⁴ர்ம: பரமோ மத: || 317 ||

“மமேத³ம் து:³க²ஜநகம்”இதி ஜ்ஞாத்வாபி தாத்³ரு³ஸம் |
 ப்ராணிநாமிதரேஷாம் ச குதோ வா குர்வதே ஜநா:⁴? || 318 ||

அபகாராந் ய: கரோதி பூர்வாஹ்ணே பரதே³ஹிநாம் |
 அபராஹ்ணே து து:³கா²நி ஸ்வத ஏவ ப⁴ஜந்தி தம் || 319 ||

பராபகாரோ நோ கார்ய: நிர்து:³க²ம் வஸ்துமிச்ச²தா |
 பரது:³க²கரா ஏவ து:³க²வந்தோ ப⁴வந்தி ஹி || 320 ||

அதி⁴கார 33. அவத:⁴

ப்ராணிநாமவதே⁴நைவ ஸர்வபுண்யப²லம் ப⁴வேத் |
 ஹநநாத்ப்ராணிவர்கா³ணாம் ஸர்வ பாபப²லம் ப⁴வேத் || 321 ||

லப³த⁴ம் விப⁴ஜ்ய பு⁴க்த்வா து யத்ப்ராணிபிரிசுக்ஷணம் |
 ஸாஸ்த்ரகாரோக்த த⁴ர்மேஷு ப்ரஸஸ்தமித³மீர்யதே || 322 ||

ஆத்³யோ நிருபமோ த⁴ர்ம: ப்ராணிநாமவதோ⁴ மத: |

விம்ருஷ்டே ஸத்யகத²நம் த்³விதீயம் ஸ்தா²நம்ஹதி || 323 ||

அக்ரு²த்வா ப்ராணிநாம் ஹத்யாம் லக்ஷயமார்கே³ ப்ரவர்தநம் |
மோக்ஷாதி³லோகஜநக: ஸந்மார்க³ இதி மந்யதே || 324 ||

அவதா⁴க்²யம் வரம் த⁴ர்மே ய: ஸதா³ பரிரக்ஷதி |
ஸம்ஸாரபீ⁴த்யா ஸம்ந்யாஸ பா⁴ஜினோ⁵ப்யுத்தமோ ஹி ஸ: || 325 ||

அவதா⁴க்²யே வரே த⁴ர்மே வித்³யமாநஸ்ய ஸாஸ்வதம் |
ஜீவிதே⁵க்³ரயே க்ரு²தாந்தோ⁵பி ந விஸேத் ப்ராணப⁴க்ஷக: || 326 ||

ஆத்மாத்மோ மரணம் வாபி ஜாயதாம் ப்ராணிமூலகம் |
ந கார்யா ப்ராணிநாம் ஹத்யா ஸ்வாத்மரக்ஷணமிச்ச²தா || 327 ||

ஜீவநாம் ஹத்யயா ஸ்ரேஷ்ட²ம் பா⁴க்³யம் காமம் ப⁴வேத்³ ப்⁴ரூ²ஸம் |
வத⁴மூலகா³தம் பா⁴க்³யம் ஸந்த: பஸ்யந்தி கா³ர்ஹிதம் || 328 ||

வத⁴தோ³ஷம் விஜாநந்த: ஸந்தோ ஹத்யாகாரந் ஜநாந் |
குலீநாநபி சண்டா³லஸமாந் பஸ்யந்தி கர்மண || 329 ||

|| ருக்³ணந் த³ரித்³ராந் ஸாஸ்த்ரஜ்ஞா: பஸ்யந்தோ நீவஜீவநாந் |
இமே ஜந்மாந்தரே ஜக்⁴நு: ப்ராணா⁵ நித்யேவ ஜாநதே || 330 ||

அதி⁴கார 34. அநித்யதா

அநித்யேஷு பதா³ர்தே²ஷு நித்யதாயா நிரூபணாத் |
மந்த³பு³த்³தி⁴ர்யதி³ ப⁴வேத் நிந்தி³தம் தஸ்ய ஜீவிதம் || 331 ||

ஆயாந்தி ஸம்பதோ³ லோகா இவ நாடகமந்தி³ரம் |
நிர்யாந்தி ஸம்பதோ³ லோகா இவாந்தே நாடகாலயாத் || 332 ||

அஸ்தி²ரம் ஸர்வதா³ பா⁴க்³யம் தத்³பா⁴க்³யம் யதி³ லப்⁴யதே |
ஸத்³யஸ்தேந ஸ்தி²ரா த⁴ர்மா: கர்தவ்யா மோக்ஷமிச்ச²தா || 333 ||

க்ரு²பாணஸத்³ரு²ஸோ பூ⁴த்வா தி³வஸ: தத்த்வவித்தமாந் |
விஸஸ்ய க்ரமஸ: காலே க்ஷணப்ரணாண் கரோத்யஹோ || 334 ||

ஊர்த்⁴வஸ்வாஸ: ஸ்வலஜ்ஜிஹந: ம்ரு²த்யுபா³தா⁴யுதோ யதா³ |
ந ப⁴வேத்த்வரயா பூர்வே மோக்ஷார்தே² த⁴ர்மமாசரேத் || 335 ||

ஆஸீத்பூர்வதி³நே கஸ்வித³த³ய ஸோ⁵யம் ம்ரு²தோ⁵ப⁴வத் |

இத்யஸ்தி²ரத்வமாஹாதம்ய பரீதம் லோகஜீவிதம் || 336 ||

க்ஷணிகம் ஜீவநம் மூடா⁴ ந ஸ்மரந்தி கதா³சந |

சிந்தயந்தி பரம் நாநா கோடிஸோ விஷயாந் வ்ரு²தா² || 337 ||

த்³விஜே சாண்ட³ம் பரித்யஜ்ய வ்யோமமார்கே³ க³தே ஸதி |

த்³விஜஸ்யாண்டே³ந ஸம்ப³ந்தோ⁴ ய: ஸ ஸ்யாஜ்ஜீவதே³ஹயோ: || 338 ||

ஜீவஸ்ய மரணம் லோகே நித்³ரயா ஸத்³ரு³ஸம் ப⁴வேத் |

பஸ்சாத் ப்ரபோ³த⁴ துல்யம் ஸ்யாத் ஜீவஸ்ய, ஜநநம் புந: || 339 ||

ரோகா³தீ⁴நஸரீஸ்ய கோணே ஜீவ: ஸ்தி²தோ⁵தி⁴பை: |

வ்யாதி⁴பி⁴ர்ஹிஸிதோ⁵த்³யாபி கிம் ந லேபே⁴ ஸ்தி²ரம் க்³ரு³ஹம்? || 340 ||

அதி⁴கார 35. ஸம்ந்யாஸ:

ஆஸக்திம் குருதே நைவ யஸ்மிந் யஸ்மிஸ்வ வஸ்துநி |

தஸ்மாத்தஸ்மாத்³வஸ்துந: ஸ ந து:³க²ம் லப⁴தே நர: || 341 ||

யத்³ச்ச²ஸி ஸுக²ம் வஸ்தும் ஸத்ஸ்வேவ வஹுவஸ்துஷு |

ஜஹி தாநி மஹத்ஸௌக்²யம் தவ தேந ப⁴வேத்³பி || 342 ||

ஆதௌ³ பஞ்சேந்த³ரியக்³ராஹ்யாத்³விஷயாத்³விரதோ ப⁴வேத் |

பஸ்சாத்ஸர்வபதா³ர்⁴தே²ஷு த்யாக³பு³த்³தி⁴ர்வரா மதா || 343 ||

ஸர்வஸங்க³பரித்யாகாத்³ ஸுலப⁴ம் வர்த⁴தே தப: |

ப³ந்த⁴நாத்³யோக³ விப⁴ரஷ்டஸ்த்வஜ்ஞாநவஸகோ³ ப⁴வேத் || 344 ||

ஸம்ஸாராந்முக்³திகாமஸ்ய தே³ஹோ ப⁴வதி பா⁴ரத்:³ |

ததா² ஸத்யந்யதே³ஹேந குத: ஸம்ப³ந்த⁴கல்பநம் || 345 ||

மேமேத³மஹமேவேதி நாநாஜ்ஞாந விவர்ஜிதா: |

ப்ராப்நுவந்தி மஹத்ஸ்தா²நம் தே³வநமபி து³ர்லப⁴ம் || 346 ||

மமகாரஹங்க்ரு³திப்யாம் விமுக்³தோ யோ ந ஜாயதே |

து:³கா²ந்யபி ந முஞ்சந்தி ஸர்வதா³ தம் நராத⁴மம் || 347 ||

உத்தம: ஸ ஹி ம்ந்தவ்ய: ஸர்வே த்யாஜதி ய: க்ஷணே |

அஜ்ஞாநவஸமாபந்நா ப⁴வந்தி மநுஜா: பரே || 348 ||

த்³விவிதே⁴ ப³ந்த⁴நே யாதே ஜந்மது:³க²ம் விமுச்யதே |

அந்யதா² ஜந்மமரண ப்ரவாஹஸ்த்வநவஸ்தி²த்: || 349 ||

ஸர்வப³ந்²⁴விநிர்முக்²தே ஹரௌ ப³த்⁴நாதி யோ மந: |

ஸர்வஸமாத்³ ப³ந்²⁴நாமுக்தி: ஸ்வதஸ்தஸ்ய ப⁴விஷ்யதி || 350 ||

அதி⁴கார 36. தத்த்வஜ்ஞாநம்

அஸத்யம் ஸத்யமித்யேவ பஸ்யத்³பி⁴ர்ப்⁴ரமமூலத: |

ப்ராப்யதே ஜந்ம சாஜ்ஞாநாத் க³ர்ஹிதம் து:³க²தா³யகம் || 351 ||

அவித்³யாம் ஸமதிர்மய தத்த்வஜ்ஞாந நிஷேவணாத் |

ஜந்மது:³க²மலப்³த்⁴வைவ ப்ராப்யதே ப்³ரஹ்மண: பத³ம் || 352 ||

அஸம்ஸயமதீ⁴த்யாத ஸ்தத்த்வஜ்ஞாந முபேயுஷாம் |

பு⁴லோகாத³பி தூ³ரஸ்த²ம்த்கே ஸ்யாஹ்ப்³ரஹ்மண: பத³ம் || 353 ||

இந்³நியாணீந்³நியார்தே²ப⁴ய: நியம்ய மநஸோ வஸே |

ஸ்தா²பநேநாபி கிம் கார்யே தத்த்வஜ்ஞாநம் ந சேத்³ப⁴வேத் || 354 ||

தேஷு தேஷு பதா³ர்தே²ஷு பதா³ர்தா²ந்தர விப⁴ரமம் |

விஹாய தத்த்வதோ ஜ்ஞாநம் தத்த்வஜ்ஞாநமிதீர்யதே || 355 ||

அத⁴யேதவ்யம் கு³ருமுகா²த³தீ⁴த்ய ப³ஹுதா⁴ ப³ஹு |

தத்த்வார்த²ஜ்ஞாந ஸம்பந்நா யாந்தி மோக்ஷபத²ம் ஸ்தி²ரம் || 356 ||

ஸ்ருதார்த²ஸ்ய பராமர்ஸாத் தத்த்வமாக⁴ம் விஜாநத: |

ஜந்மாஸ்ய புநரஸ்தீதி ந மந்தவ்யம் கதா³சந || 357 ||

ஜந்மப³தா⁴கராஜ்ஞாந முக்தயே முக்தித³ஸ்ய து |

ப்³ரஹ்மணே த³ர்ஸநம் யத்து தத்த்வஜ்ஞாநம் தது³ச்யதே || 358 ||

ஜ்ஞாத்வா ப்³ரஹ்ம ஜக³த்³தே⁴தும் யதமாநஸ்ய முக்தயே |

ஜந்மம்ரு²த்யுமயம் து:³க²ம் ந ஜாயேத கதா³சந || 359 ||

காம: க்ரோத⁴ஸ்ததா²ஜ்ஞாநமிதி தோ³ஷாஸ்த்ரயோ ஹ்ரு²தி³ |

நாம்நாபி ந ப⁴வேயுஸ்வேத்³ப⁴வது:³க²ம் விநஸ்யதி || 360 ||

அதி⁴கார 37. நிராஸா

அநுஸ்யுதம் ப்ரவ்ருத்தஸ்ய ஸர்வதா³ ஸர்வஜநதுஷு |
 ஸம்ஸாரமய து:³க²ஸ்ய பீ³ஜமாஸேத்யுதீ³ர்யதே || 361 ||

லப்யதாம் ஜந்மராஹித்யம் லப³த⁴வ்யம் கிஞ்சித³ஸ்தி சேத் |
 தத³பி ப்ராப்யதே ஸர்வ வஸ்துநைநாஸ்ய பு³த³தி⁴த: || 362 ||

நிராஸாஸுத³ரு³ஸம் ஸ்ரேஷ்ட²ம் வித்தம் நாஸி ஜக³த்தலே |
 லோகாந்தரே⁵பி தத்துல்யம் வஸ்து லப³தூ²ம் ந ஸக்யதே || 363 ||

ஆஸாவிரஹிதாவஸ்தா² மோக்ஷ இத்யுச்யதே பு³தை:⁴ |
 அவஸ்தா² ஸாபி தத்த்வஸ்ய ப்³ரஹ்மணே ப⁴ஜநாத³ப⁴வேத் || 364 ||

தே ஜந்மரஹிதா ஜ்ஞேயா யே நிராஸாஸ்து ஸர்வத: |
 ஆஸாயுதாநாம் நி:ஸேஷம் ப³ந்த⁴முக்திர்ந ஜாயதே || 365 ||

ஆஸா ஸமயமாலக்ஷய பாதயேத் ஜந்மப³ந்த⁴நே |
 நிராஸாரக்ஷணம் தஸ்மாச்ச²ரேஷ்டோ² த⁴ர்ம: ப்ரக³யதே || 366 ||

ஸர்வஸாவிஜயே ப்ராப்தே காயஸோஷண மந்தரா |
 லப்யதே ஜந்மராஹித்யம் ஸர்வோ த⁴ர்ம: க்ரு⁴தோ ப⁴வேத் || 367 ||

நிராஸாநாம் குதோ து:³க²ம், ஆஸாபாஸவஸாத்மநாம் |
 உப்யபரி து:³கா²நி ஸமயாந்தி நிரர்கே³லம் || 368 ||

து:³கே²ஷு பரமம் து:³க²மாஸாது:³க²ம் விமுஞ்சத: |
 ந பரம் ப்³ரஹ்மணே லோகே, ஸுக²மத்ராபி ஸாஸ்வதம் || 369 ||

ஸதா³ த³வீயஸீமாஸாம் யோ வை ஜயதி ஸர்வதா³ |
 நிர்விகாராம் ததா² நித்யம் முக்திம் ஸத³ய: ஸ விந்த³தி || 370 ||

அதி⁴கார 38. விதி:⁴

அர்தா²ர்ஜநே ப்ரயத்தந: ஸ்யாத³ர்த²ப்ராபககர்மண |
 ஆலஸ்யம் ஜாயதே தஸ்மிந்நர்த² நாஸககர்மண || 371 ||

விது³ஷோ⁵பி ப⁴வேந்மௌட்யம் அர்த²நாஸககர்மண |
 மூட⁴ஸ்யாபி ப⁴வேஜ்ஜ்ஞாந மர்த²ப்ராபககர்மண || 372 ||

அதீ⁴த ஸர்வ ஸாஸ்த்ரைரப்யஸூப⁴ம் கர்ம யத் க்ரு³தம் |

ததே³வ ஸமயம் ப்ராப்ய தத்த்வஜ்ஞாநம் விநாஸயேத் || 373 ||

ஏகோ ப⁴வதி வித்தாட்⁴யோ வித்³யயா ஸஹிதோ⁵பர: |

காரணம் விதி⁴ரேவாத்ர ஸ்வபா⁴வோ லோகஸம்மத: || 374 ||

அகாலே⁵ப்யாப்நுயாத்³வித்த மநுக்ரு'லே விதௌ⁴ ஸதி |

காலே⁵பி தந்ந லப்⁴யேத விபரீ⁴தே விதௌ⁴ ஸதி || 375 ||

ஸுரக்ஷிதமபி ப்⁴ரஸ்யேத் விதி⁴மூலமநாக³தம் |

அரக்ஷிதம் ச தித்திஷ்டே² த்³விதி⁴மூலம் யதா³க³தம் || 376 ||

கோடிஸங்க்²யாயுதம் வித்தம் ஸம்பாத³யது வோபரி |

விதி⁴நா யாவதா³ப்நோதி போ⁴க்தும் நாலம் ததோ⁵தி⁴கம் || 377 ||

து³ஷ்கர்மவஸமாபந்நா மஹாபா⁴க்³யாத் ஸ்தி²தாத³பி |

நரா: ஸுக²ம் ந விந்த³ந்தி ஸம்ந்யாஸம் ப்ராப்நுவந்தி ச || 378 ||

லப்³த்⁴வா ஸுப⁴தரம் கர்ம ஹ்ரு'ஷ்டோ ப⁴வஸி ஸர்வதா³ |

அஸுபே⁴ து ஸமாயாதே வ்ரு'தா² ஸோசஸி தத் குத:⁴? || 379 ||

விதி⁴நா து ஸமம் வஸ்து ப³லவந்நேஹ வித்³யதே |

விநாஸ்ய மாநுஷம் யத்நம் விதி⁴ரேவ ஜயேத் ஸதா³ || 380 ||

இதி உபோத்³கா⁴த: ஸம்பூர்ண: |

திருக்குரள் - ஸம்ஸ்கிருதாநுவாத:³

2. அர்த²காண்ட:³ | ராஜத⁴ர்மாத⁴யாய: |

அதி⁴கார 39. ராஜமஹிமா

ராஜ்யமந்த்ரிஸுஹ்ரு³தஸைந்யது³ர்³க³கோஸைஸ்ச ஷட்³விதை:⁴ |
அங்க:³ ஸமந்விதோ ராஜா ராஜஸிம்ஹ இதீர்யதே || 381 ||

தா³த்ரு³த்வம் ஜ்ஞாநஸம்பத்தி: உத்ஸாஹோ தீ⁴ரதா ததா² |
கு³ஜ்ணரேதைஸ்சது³ர்³பி⁴ர்யோ நித்யயுக்த: ஸ பார்தி²வ: || 382 ||

பௌருஷம் ஜாக³ருகத்வம் வித்³யா சேதி த்ரயோ கு³ஜ்ண: |
ராஜ்யபா⁴ரநியுக்தாநாம் ராஜ்ஞாம் ஸ்வாபா⁴விகா மதா: || 383 ||

அத⁴ர்மேந்முலநம் ஸ்வீயத⁴ர்மாசரணஸீலதா |
து³ர்ஹங்காரரராஹித்யம் த்ரித்யம் ந்ரு³பலக்ஷணம் || 384 ||

குர்யாத்³த⁴நார்ஜநோபாயமார்ஜயேத் பாலயேத்³த⁴நம் |
ரக்ஷிதம் ச யதா²ஸாஸ்த்ரம் த³த்³யாத் பாத்ரேஷு பூ⁴மிப || 385 ||

விமுக:² க்ரூரவாக்யாநாம் ராஜா ஸுலப⁴த³ர்ஸந: |
யோ ப⁴வேத் தஸ்ய ஸாம்ராஜ்யம் ஸர்வஸ்லாக்யம் ப⁴விஷயதி || 386 ||

யோ த³தா³தி ஜநாந் பாதி ப்ரியபா⁴ஷ்ணபூர்வகம் |
தஸ்ய ராஜ்ஞ: ஸ்தி²ர்ம் கீர்திமர்தா²ஸ்ச விதரேந்மஹீ || 387 ||

த⁴ர்மநீத்யநுஸாரேண பாலயந் ஸகலா: ப்ரஜா: |
பார்தி²வ: ஸ்லேக்⁴யதே ஸர்வை: ஜக³தாம் பதிரித்யஸௌ || 388 ||

கடி²நம் சாபி மஹதாம் வாக்யம் பஸ்சாத்³தி⁴தப்ரத³ம் |
ஸ்ருத்வா ய: ஸஹதே ராஜா திஷ்டே²த்தஸ்ய வஸே மஹீ || 389 ||

தா³நம் த³யா த³ண்ட³நீதி: தீ³நரக்ஷேதி ஸத்³கு³ஜ்ண: |
சது³ர்³பி:⁴ ஸங்க³தோ பூ⁴போ தீ³பவத் ஸ்யாந்மஹீக்ஷிதாம் || 390 ||

அதி⁴கார 40. வித்³யா

அத்யேதவ்யா: ஸமே க்³ரந்தா:² நிஸ்ஸந்தே³ஹம் யதா²ர்த²த: |
அதீ⁴தக்³ரந்த²த்³ருஷ்டேந்ந பதா² யுக்தம் ப்ரவர்தநம் || 391 ||

ந்யாயவ்யாகரணக்²யே த்³வே ஸாஸ்த்ரே முக்²யே ந்ரு³ணமிஹ |
உபே⁴ ஹி சக்ஷுஷ் ஸ்யாதாமிதி ஸத்³பி⁴ருதீ³ர்யதே || 392 ||

சக்ஷுஷ்மந்தஸ்த ஏவ ஸ்யு: ஜ்ஞாநசக்ஷுர்யுதாஸ்து யே |
இதரேஷாமுபே⁴ நேத்ரே வ்ரணே ஸ்யாதாம் முகோ²த்தி²தே || 393 ||

யத்ஸங்க³ந ஜநாஸ்துஷ்டா: ப⁴வேயு: ஸங்க³மம் புந: |
வியோக்³காலே வாஞ்சே²யு: ஸ ப⁴வேத்பண்டி³தோத்தம: || 394 ||

ரிக்தவத்³த⁴நிகஸ்யாக்³ரே விநீதா கு³ருஸந்நிதௌ⁴ |
பூ⁴த்வா பட²ந்தி யே நித்யம் ஸிஷ்டாஸ்தே நிந்தி³தா: பரே || 395 ||

வித்³யப்⁴யாஸாநுஸாரேண ந்ரு³ணம் ஜ்ஞாநாம் ப்ரவர்த⁴தே |
க²நநாநுகு³ணம் தோயம் வர்த⁴தே ஸைகதே யதா² || 396 ||

ஸர்வே தே³ஸா: ஸமே க்³ராமா: ஸ்வீயா: ஸ்யுர்விது³ஷாம் பு⁴வி |
ததா² ஸதி குத: கைஸ்சித் வித்³யா நாதீ⁴யதே ஸதா³ || 397 ||

ஏகஜந்மந்யதி⁴க³தா வித்³யா ந்ரு³நம் ஹி கேநசித் |
ஸப்தஜந்மஸ்வநுக³தா தஸ்ய ஸாஹ்யகரீ ப⁴வேத் || 398 ||

நிஜாநந்த³கரீம் வித்³யாம் பரேஷாம் நிஜமூலத: |
ஆநந்த³தா³தீம் விஜ்ஞாய தாம் ப்ராஜ்ஞா ப³ஹுகுர்வதே || 399 ||

வித்³யாத⁴நம் ஸ்தி²ரம் ஸ்ரேஷ்ட²மேகமேவ த⁴நம் ப⁴வேத் |
த⁴நாந்யந்யாந்யஸ்தி²ராணி வஸ்துதோ ந த⁴நாநி ஹி || 400 ||

அதி⁴கார 41. வித்³யாவிஹீந:

அநதீ⁴த்யைவ ஸத்³க்³ரந்தா²ந் ஸத்³கோ³ஷ்ட²யாம் ய: ப்ரபா⁴ஷதே |
விநா ரங்க³ஸ்த²மீமக்ஷப்ரயோக்த்ரா ஸ ப⁴வேத் ஸம: || 401 ||

அபண்டி³தஸ்ய விது³ஷாம் புரதோ பா⁴ஷணே மதி: |
நார்ய: குசாப்⁴யாம் ஹீநாயா: ஸ்த்ரீ²த்வகாங்க்ஷேவ நிஷ்ப²லா || 402 ||

வித்³யாவிஹீந்மநுஜா: ஸமக்ஷம் ஜ்ஞாநஸாலிநாம் |

மௌநமாலம்ப்ய திஷ்ட²ந்த: ப⁴ஜந்தே நோபஹாஸ்யாதாம் || 403 ||

வித்³யாப்⁴யாஸம் விநா ஜ்ஞாநம் விந்த³தே ஸ்வயமேவ ய: |

நிர்து³ஷ்டமபி தத்³ ஜ்ஞாநம் ந ஸ்ர்லாகு⁴ந்தே பு³தோ⁴த்தமா: || 404 ||

மித்²யாபி⁴மானோ மூட⁴ஸ்ய வித்³யாஹீநஸ்ய கஸ்யசித் |

பு³தை⁴ர்⁴பா⁴ஷ்ணவேளாயாம் ஸ்வயம் விலயமேஷ்யதி || 405 ||

ஊஷரக்ஷேத்ரஸத்³ரு³ஸா வித்³யாஹீநா நரா பு⁴வி |

கேவலம் ஜநிமந்தஸ்தே ந தேஷாம் ஸத்தயா ப²லம் || 406 ||

ஸூக்ஷ்மஸாஸ்த்ரார்த²விஜ்ஞாநமந்தரா தே³ஹபுஷ்டித: |

கிம் வா ப்ரயோஜநம் ந்ரு³ணம் ம்ரு³ண்மயீ ப்ரதிமைவ தே || 407 ||

பண்டி³தாஸ்ரிததா³ரித்³ர்யாத் நிதராம் கே²த³தா³யிரீ |

ப⁴வேந்மூடா⁴ஸ்ரிதா ஸம்பத் நாத்ர கார்யா விசாரணா || 408 ||

அஸ்து வித்³யாவிஹீநாநாம் குலம் ஸ்ரேஷ்ட²முதாத⁴மம் |

மஹிம்நா நாதி⁴ரோஹந்தி தே துலாம் பு³த⁴ஸத்தமை: || 409 ||

ம்ரு³கா³ணம் மாநவாநாம் ச யதா²ஸ்தி மஹத³ந்தரம் |

ததா² வித்³யாவிஹீநாநாம் ஸதாம் ச க்³ரந்த²ஸேவிநாம் || 410 ||

அதி⁴கார 42. ஸ்ரவணம்

ஸ்ருத்வா யத்³ ஜ்ஞாயதே தத்த்வம் தத³ப்⁴யோகம் ப⁴வேத் |

ஸத்ஸு வித்தேஷு ப³ஹுஷு முக்²யமேதத்³விபா⁴வ்யதே || 411 ||

ஸ்ரோத்ரம் ஸ்ரவணரூபாந்நவிஹீநம் ஸ்யாத³யதா³ ததா³ |

தே³யம் தே³ஹஸ்ய சாப்யந்நம் ஸ்ரோத்ராபா⁴வே கயம் ஸ்ருதி || 412 ||

ஸ்ரோத்ரை: ஸ்ரவணரூபாந்நஸேவிநோ பூ⁴க³தா அபி |

ஹவிர்பு⁴க்³பி⁴ரமர்த்யைஸ்து ப⁴வேயு: ஸத்³ரு³ஸா நரா: || 413 ||

யதி³ நாத்⁴யநம் ஸாத⁴யம் ஸ்ருத்வா வா ஜ்ஞாநமாப்நுஹி |

தத்³ ஜ்ஞாநம் ஸாஹ்யத³ம் கே²தே³ கரயஷ்டிஸமம் தவ || 414 ||

வசாம்ஸ்யாசாரஸீலாநாம் ஸாஹ்யதா³நி ஸதா³ ந்ரு³ணம் |

பங்கதே³ஸே விசரதோ ஹஸ்தாலம்ப³நத³ண்ட³வத் || 415 ||

கணஸோ வாபி தத்த்வார்த:² ஸ்ரேதவ்யா: ஸமயே ஸதி |

அஸக்ருத் ஸ்ரவணாத் தத்த்வம் ஜ்ஞாதம் ஸத் பூர்ணதாம் வ்ரஜேத் || 416 ||

ப³ஹுஸ்ருதா ப³ஹுஜ்ஞாஸ்ச ஸந்தோ மோஹவஸாத் கசித் |
அஜாநந்தோ஽பி யாதா²ர்த²யே ந ப³ருயர்மோஹத³ம் வச: || 417 ||

ஸாஸ்த்ரஸ்ரவணமாத்ரேண ஸ்ரோத்ரம் ப⁴வதி ஸார்²த²கம் |
க்³ராஹகம் த்வந்யஸப்³தா³நாம் ஸ்ரோத்ரம் பா³தி⁴ர்யவந்மதம் || 418 ||

அபூர்வஸூக்ஷ்மஸாஸ்த்ரார்த²ஸ்ரவணம் யை: ஸதா³ க்ரு²தம் |
தே விநீதவசோயுக்தா ப⁴வேயு ர்ந ததா² பரே || 419 ||

ஸ்ரோத்ரார்நவரஸாஸ்வாத³மக்ரு²த்வா ஜிஹ்வயா பரம் |
ஷட்³ஸாஸ்வாத³சதுரா ஜீவந்தோ஽பி ம்ரு²தை: ஸமா: || 420 ||

அதி⁴கார 43. ஜ்ஞாநஸம்பத்தி:

அநர்தோ²ந்மூலநே மூலஸாத⁴நம் ஜ்ஞாநமிஷ்யதே |
ரிபூணாம் து³ஷ்ப்ரவேஸம் தத³ந்த:ப்ராகாரவத்³ப⁴வேத் || 421 ||

நிக்³ரு²ஹ்ய சஞ்சலம் சித்தம் து³ஷ்க்ரு²த்யாத³விநிவர்த்ய தத் |
நியோஜநம் ச ஸத்கார்யே ஜ்ஞாநப்ராப்தே: ப²லம் ப⁴வேத் || 422 ||

ப³ஹுப்⁴யோ விஷ்யாந் ஸ்ருத்வா தேஷு ய: க்ஷேமதா³யக: |
விம்ரு²ஸ்ய தஸ்ய நிஸ்கர்ஷே ஸாத⁴நம் ஜ்ஞாநமுச்யதே || 423 ||

ஸ்பஷ்டார்த²கம் ஸுவிஜ்ஞேயம் ஜ்ஞாநீ வாக்யமுதீ³ரயேத் |
ஸ்ருத்வா஽ந்யவசநம் க்லிஷ்டமபி வித்³யாத³விம்ரு²ஸ்ய ச || 424 ||

வ்யஸ்நே ச ஸுகே² ஸ்நிக்³தா⁴ந் ஸமபா⁴வேந பஸ்யதி |
மஹத்³பி:⁴ ஸ்நேஹமாப்நோதி ஜ்ஞாநவாந் ஜ்ஞாநஸாத⁴நாத் || 425 ||

ஸதா³சாரபரா லோகா: யேந யாந்தி பதா²஽நிஸம் |
ப்ரவர்தநம் தமாலம்ப்³ய ஜ்ஞாநஸீலஸ்ய லக்ஷணம் || 426 ||

பூர்வம் பா⁴விப²லம் ஜ்ஞாநூம் ஸமர்தா² ஜ்ஞாநிநோ மதா: |
தத்³ ஜ்ஞாநூமஸமர்தா²ஸ்து மந்தவ்யா ஜ்ஞாநவர்ஜிதா: || 427 ||

யே ந பி³ப்⁴யதி தே மூடா⁴ து³ஷ்க்ரு²த்யாத் பாபபீ⁴திதா³த் |
பீ⁴ருதா பாபக்ரு²த்யேஷு தீ⁴மதாம் ப்ரக்ரு²திர்ப⁴வேத் || 428 ||

பா⁴விஸோகோந்மூலநைகத³க்ஷாணம் தீ⁴மதாம் புரா |

சித்தக்ஷோப⁴கரம் து:³க²ம் ந கதா³சித்³ப⁴விஷயதி || 429 ||

விநாந்யை: ஸகலைர்ஜ்ஞாநமாத்தராத் ஸர்வார்த²வாந்நர: |
ஜ்ஞாநாபா⁴வே ஸர்வஹீநோ ப⁴வேத் ஸர்வார்த²வாநபி || 430 ||

அதி⁴கார 44. தோ³ஷஷ்ட்கநிராகரணம்

காமமோஹக்ரோத⁴லோப⁴மத³மாத்ஸர்யஸம்ஜ்ஞுகை: |
தோ³ஷை: ஷட்³ப:⁴ விஹீநஸ்ய ஸம்பத் ஸ்லாக்⁴யா ஸ்தி²ரா ப⁴வேத் || 431 ||

தா³தவ்யேஷ்வப்ரதா³நம் ச பூஜநீயேஷ்வபூஜநம் |
அஸ்த²நே ஹர்ஷ இத்யேதே ராஜ்ஞோ தோ³ஷா: ப்ரகீர்திதா: || 432 ||

ஸ்வல்பே தோ³ஷோ஽பி ஸம்ப்ராப்தே தம் மத்வா ஸுமஹத்தரம் |
மஹாந்தோ ஜாக்³ரூகா: ஸ்யு: ஜநநிந்தா³ப⁴யாகுலா || 433 ||

தோ³ஷோ ஏவ ஜநநாம் ஸ்யு: ஸத்ரவோ நாஸகாரகா: |
தோ³ஷாதீதாந்ஜநைந்ர்பா⁴வ்யம் தோ³ஷாபா⁴வோ கு³ண: க²லு || 434 ||

ஆதா³வேவ நரோ தோ³ஷாந் ய: ப்ராப்தாந் ந நிவாரயேத் |
விநஸ்யேத் ஜீவிதம் தஸ்ய த்ரு³ணம் வஹநிக³தம் யதா² || 435 ||

ஜ்ஞாத்வா ஸ்வதோ³ஷாந் தாந் ஹித்வா பரதோ³ஷநிவாரணே |
யதமாநோ மஹீபால: கத²ம் ஸ்யாத்³ தோ³ஷபா⁴ஜநம் || 436 ||

அத³த்வா த⁴ர்மகார்யார்த²மபு⁴த்தவா ச ஸ்வயம் த⁴நம் |
ரக்ஷதோ லோபி⁴நோ நஸ்யேத் புருஷார்த²த்ரயம் வ்ரு³தா² || 437 ||

தா³தவ்யேஷ்வப்ரதா³நாக்²யோ யோ தோ³ஷோ லோப⁴நாமக: |
நாயம் ஸாதா⁴ரணே தோ³ஷ: ஷட்³தோ³ஷேஷ்வக்³ரணீ: கில || 438 ||

ஆத்மஸ்லாகா⁴பரோ ந ஸ்யாத் காரணே ஸத்யபி ஸ்வயம் |
நிஷ்ப²லாநி ச கார்யாணி மநஸா஽பி ந ஸம்ஸம்ரேத் || 439 ||

யத³வாப்தும் வ்ரு³ணீஷே த்வம் ஏகாந்தே ப⁴ஜ பு⁴ங்க்ஷவ தத் |
நோ சேத் த்வதீ³யலக்ஷயஸ்ய விக்⁴நம் குர்யுர்விரோதி⁴ந: || 440 ||

அதி⁴கார 45. மஹத்ஸாஹ்யம்

வயோவ்ருத்³தை⁴ர்த⁴ர்மவித்³பி:⁴ பு³த்³தி⁴மத்³பி⁴ர்மஹாத்மாபி:⁴ |
 குர்யாந்மைத்ரீம் மஹீபாலோ விம்ரு³ஸ்ய ப³ஹுதா⁴ ப³ஹு || 441 ||

ப்ராப்தம் து:³க²ம் நிராக்ரு³த்ய பா⁴விது:³க²நிவாரணே |
 ஜக³ருகேண விது³ஷா ஸ்நேஹம் குர்யாச்ச ஸேவயா || 442 ||

மஹாத்மந: ஸமாஸரித்ய ஸ்வவஸே தாந் கரோதி ய: |
 மஹ்ச்பா⁴க்³யம் ததே³வாஸ்ய கிமந்யைர்பா⁴க்³யகோடிபி:⁴ || 443 ||

ஆத்மநோ⁵பி வரிஷ்டா²நாம் மஹதாம் பதி² வர்தநம் |
 மஹத்³ ப³லம் ப⁴வேத்³ ராஜ்ஞாம் சதுரங்க³ப³லை: கிமு || 444 ||

விம்ரு³ஸ்ய ஸசிவோ க்³ராஹ்யோ நேத்ரதுல்யோ ந்ரு³பேண து |
 யதோ⁵மாத்யோ ராஜ்யபா⁴ரம் வஹந் ராஜ்ஞ: ஸஹாயக்ரு³த் || 445 ||

ஜ்ஞாநிநாம் வசநம் ஸ்ருத்வா ஸ்வபு³த்³த⁴யா ததி³ம்ரு³ஸ்ய ச |
 பாலயந் ப்ரு³தி²வீபால: ஸத்ருபி⁴ர்நைவ பா³த்⁴யதே || 446 ||

ஸ்கா²லித்யே கடி²நைர்வாக்யை: த³ண்ட³யந்தம் ஸுமந்த்ரிணம் |
 யோ ராஜா லப⁴தே தஸ்மிந் நிர்வீர்யா: கில ஸத்ரவ: || 447 ||

ஸமயே ஸிக்ஷகை: ஸத்³பி:⁴ ஸாங்க³த்யரஹிதோ ந்ரு³ப: |
 ஸத்ருபா³தா⁴விஹீநோ⁵பி ஸ்வயமேவ விநஸ்யதி || 448 ||

விநா மூலத⁴நம் லாபோ⁴ வ்யாபாரே நைவ லப்யதே |
 மஹத்ஸாஹ்யம் விநா ராஜ்ஞாம் ததா² ஸ்தை²ர்ய ஸுது³ர்லப⁴ம் || 449 ||

அநேகஸத்ருபா³தா⁴தோ து:³க²ம் த³ஸகு³ணந்விதம் |
 பு⁴போ விந்தே³த ஸத்ஸங்க³ம் ப்ராப்தம் ய: ஸந்த்யஜேந்ந்ரு³ப: || 450 ||

அதி⁴கார 46. து:³ஸாங்க³த்யவரஜநம்

மஹாந்தோ து³ஷ்டஸாங்க³த்யாத பீ⁴தாஸ்திஷ்ட²ந்தி தூ³ரத: |
 து³ஷ்டாந் ப³ந்து⁴ஸமாந் க்ரு³த்வா நீசாஸ்துஷ்யந்தி தை: ஸஹ || 451 ||

பூ⁴க³தம் ஸலிலம் பூ⁴மிபே⁴தா³த்³ பி⁴ந்நரஸம் யதா² |
 ததா² நர: ஸங்க³பே⁴தா³த்³ பி⁴ந்நபி⁴ந்நமதிர்ப⁴வேத் || 452 ||

ஸாமாந்யஜ்ஞாநஜநநே மந: காரணமிஷ்யதே |

அயம் யோக்³யோ ந வேத்யேதத்³ ஜ்ஞாநம் ஸாங்க³த்யஹேதுகம் || 453 ||

விஸேஷஸேமுஷீ பா⁴யாதா³தௌ³ சித்தநிப³ந்த⁴நா |

விமர்ஸே ஸாபி ஸாங்க³த்யமுலைவேதி ஸ்தி²திர்து⁴வா || 454 ||

சித்தஸூத்³தி:⁴ கார்யஸூத்³தி⁴ரித்யேதது³ப⁴யம் ந்ரு³ணம் |

ஸத்ஸாங்க³த்யவஸாதே³வ ப⁴வேதி³தி விபா⁴வ்யதாம் || 455 ||

லோகே ஸூத்³த⁴மநஸ்காநாம் ஸூத்³தா⁴ ஸ்யாத்³ பா⁴விஸந்ததி: |

ஸத்ஸாங்க³த்யஸமேதாநாம் ஜாயதே ஸகலம் ஸூப⁴ம் || 456 ||

ப்ரணீநாம் சித்தஸம்ஸூத்³த⁴யா ஸம்பத் ஸஞ்ஜாயதே த்⁴ருவம் |

ஸத்ஸாங்க³த்யாந்மந:ஸூத்³த⁴யா ஸஹ கீர்திரபி த்⁴ருவா || 457 ||

மந:ஸூத்³தி:⁴ புண்யக்ரு³த்யாத் ஸ்வயம் ஜாயேத கௌசித் |

ஸத்ஸாங்க³த்யம் சித்தஸூத்³தி⁴ம் வர்த⁴யேத் தாத்³ரு³ஸேஷ்வபி || 458 ||

ஆமுஷ்மிகம் ஸுக²ம் சித்தஸூத்³த⁴யா மந்ப்ராப்யதே நரை: |

ஸத்ஸங்க³தி: ஸுக²ஸ்யாஸ்ய ப்ராப்தௌ விக்⁴நம் நிவாரயேத் || 459 ||

ஸத்ஸங்க³திஸமம் மித்ரம் ந ப⁴வேத் ஸுக²ஸாத⁴நம் |

து³ஸங்க³திஸம: ஸத்ருரபகர்தா ந வித்³யதே || 460 ||

அதி⁴கார 47. விம்ரு³ஸ்யகாரிதா

வ்யயமாதௌ³ ததஸ்சாயம் ததோ லாப⁴ம் ச ஸாஸ்வதம் |

கார்யரம்பே⁴ விம்ரு³ஸ்யாத² கார்யமாரப்⁴யதாம் பு³தை:⁴ || 461 ||

பரீக்ஷய ஸுக³ரு³ஹீதேந ஸந்மித்ரேண விம்ரு³ஸ்ய ச |

ஸ்வயம் சாலோச்ய ய: குர்யாத³ஸாத⁴யம் தஸ்ய கிம் ப⁴வேத் || 462 ||

பா⁴விலாபே⁴ச்ச²யா ஹஸ்தே ஸ்தி²தம் மூலத⁴நம் ப³ஹு |

பு³த்³தி⁴மாந்தோ நரா நைவ வ்யயீக்ருர்வந்தி ஸர்வதா³ || 463 ||

“இயா:³லாப⁴” இதி ஸ்பஷ்டமஜ்ஞாத்வா கர்மணி ப்ரஜா: |

ஸஹஸா ந ப்ரவர்தந்தே மாநஹாநிப⁴யார்தி³தா: || 464 ||

காலம் தே³ஸம் ப³லம் ஸத்ரோரஜ்ஞாத்வா ஸமராங்க³ணம் |

ப்ரவிஸந் பார்தி²வ: ஸத்ருவர்த⁴க: ஸ்யாந்ந கா⁴தக: || 465 ||

அகர்தவ்யஸ்ய கரணம் கர்தவ்யஸ்ய விஸர்ஜநம் |

இத்யேதது³புயம் ந்ரு'ணம் விநாஸாஸ்பத³மிஷ்யதே || 466 ||

கார்யநிர்வஹனோபாயமாதௌ³ ஜ்ஞாத்வா க்ரியாம் குரு |
ப்ரவிஸ்ய கார்யே நோபாயசிந்தநம் கார்யஸாத⁴கம் || 467 ||

ப³ஹூநாம் ஸாஹ்யமாப்ப்யாபி ஸ கார்யம் ந ஹி ஸாத⁴யேத் |
உபாயாம்ஸ்சதுரோ யஸ்து ந ப்ரயுங்க்தே யதா²யத²ம் || 468 ||

பரேஷாம் ச கு³ணந் ஸம்யக் ஜ்ஞாத்வா தேஷு யதா²க³தாந் |
நாசரேத³யஸ்து தஸ்யஸ்யுர்யத்நா தோ³ஷஸமந்விதா: || 469 ||

நிஜஸ்தி²த்யநுரோதே⁴ந குரு ஸர்வம் விம்ரு'ஸ்ய ச |
ந சேந்நிந்தே³த் த்வாம் ஹி லோக: க்ரியதாம் லோகஸங்க³ரஹ: || 470 ||

அதி⁴கார 48. ப³லபரிஜ்ஞாநம்

ப³லம் ஸ்வீக்ரு'தகார்யஸ்ய ப³லம் ஸ்வஸ்ய ரிபோர்ப³லம் |
ப³லம் த³வ்யோ: பக்ஷயோஸ்ச பராம்ரு'ஸ்ய ப்ரவர்தய || 471 ||

கார்யஸ்ய ஸாத⁴யதாம் தத³வது³பாயாநாம் ப³லிஷ்ட²தாம் |
ஜாநந் த³த்தாவதா⁴நோ ய: தேந ஸர்வமவாப்யதே || 472 ||

||
“ஸ்வப³லம் ஸ்வல்பமித்யேதத³ விஸ்ம்ரு'த்யோத்ஸாஹசோதி³தா: |
கார்யமார்ப⁴ய மத⁴யே து விக்⁴நிதா ப³ஹுவோ பு⁴வி || 473 ||

அக்ரு'த்வா ச பரை: ஸ்நேஹமஜ்ஞாத்வா ப³லமாத்மந: |
ஆத்மஸ்லாகா⁴பரா லோகே நாஸம் ஸீக்⁴ரமவாப்ந்யு: || 474 ||

லகு⁴பிஞ்ச²ம் பா⁴ரவஸ்து ப⁴வேந்நாத்ர விசாரணா |
பா⁴ரபூர்ணே து ஸகடே ப⁴வேத³க்ஷஸ்ய ப⁴ஞ்ஜநம் || 475 ||

வ்ரு'க்ஷஸாகா²க்³ரமாஸ்தா²ய ததோ⁵ப்ப்யாரோடு⁴மூர்த்⁴வத: |
உத³யத: ஸாக²யா ஸாகம் ப⁴க்³ந்ப்ராணோப்யத:⁴ பதேத் || 476 ||

ஸ்வஸக்திமநதிக்ரம்ய த⁴ர்மமார்கா³நுஸாரத: |
தா³நஸீலஸ்ய விந்த்த து ந கதா³பி விநஸ்யதி || 477 ||

ஆய: ஸ்வல்போ யதி³ ப⁴வேத் ந தோ³ஷஸ்தத்ர வித³யதே |
ஆயாத்³ வ்யயஸ்ய சாதி⁴க்யே மஹாந் தோ³ஷ: ப்ரஸஜ்யதே || 478 ||

வ்யயீகரோதி விந்த்த ய: ஸ்வார்ஜிதாத³தி⁴காம்ஸத: |

ஜீவிதே தஸ்ய ஸம்பத்திராபா⁴ஸா ந து ஸாஸ்வதீ || 479 ||

ஆயமார்க்³மநாலோச்ய பரேஷாமுபகுர்வத: |

ஜீவிதே தஸ்ய ஸம்பத்தி: க்ஷயதே ஜ²டிதி ஸ்வயம் || 480 ||

அதி⁴கார 49. காலபரிஜ்ஞாநம்

உலூகோ ப³லவாநஹ்நி காகேநால்பேந ஜீயதே |

ஜயைஷ்ணஸ்ததா² ராஜ்ஞ: கால: க்²ரலு நிர்க்ஷயதே || 481 ||

காலே கர்ம ஸமாரப்³தீம் விசார்ய ச க்ரு'தம் புந: |

அஸ்தி²ராமபி ஸம்பத்திம் ப³க்⁴நாத்யேகத்ர ஸுஸ்தி²ராம் || 482 ||

க்ரியோபயுக்தகரண: கார்யம் காலே கரோதி ய: |

ஸாத்யதே ஸுலப⁴ம் தேந நாஸாத்யம் பு⁴வி கிஞ்சந || 483 ||

க்ரு'த்ஸ்நாமபி மஹீம் போ⁴க்தும் ஸ ஸக்நோதி மஹீதலே |

காலே தே³ஸே ச கர்மாணி ய: கரோதி ஸமாஹித: || 484 ||

க்ரு'த்ஸ்நஸ்ய ஜக³தோ வாஞ்சா² யதி³ ஸ்யாத் கிந்நு சிந்தயா |

யுக்தகாலம் ப்ரதீக்ஷஸ்வ நிஷ்க்ரியஸ்த்வம் ப⁴ஜ க்ஷமாம் || 485 ||

ராஜ்ஞ: காலார்தி²நோ மௌநாத³ வர்தநம் யுத்³த⁴மந்தரா |

மேஷஸ்ய யுத்³த⁴த: ப்ரு'ஷ்ட²க³மநேந ஸமம் ப⁴வேத் || 486 ||

ஸத்ரோரக்³ரே பு³தா:⁴ க்ரோத⁴ம் விஸ்ரு'ஜேர்யுந வை வஹி: |

அந்தர்நிக்³ஹ்ய தே கோபம் காலே ஸ்யு: கார்யஸாத⁴கா: || 487 ||

நாஸகாலே ஸமாயாதே ரிபோ: ஸீர்ஷமக:⁴ பதேத் |

தாவதா மௌநமாஸ்தே²யம் க்ஷமயா ஜயகாங்க்ஷிண || 488 ||

காலே⁵நுகூலே ஸம்ப்ராப்தே தமலப்⁴யம் விபா⁴வ்ய ச |

ததை³வ குரு கர்தவ்யம் தம் காலம் ந ஹி த்³ரக்ஷயஸி || 489 ||

கார்யஸாத⁴நபர்யந்தம் ப³கவத்திஷ்ட² நிஷ்க்ரிய: |

குரு கார்யம் க்ஷணத் காலே சஞ்ச்வா மீநம் ப³கோ யதா² || 490 ||

அதி⁴கார 50. ஸ்த²லபரிஜ்ஞாநம்

ஸமரே நிஜஸைந்யாநாம் ஸ்த²பநார்ஹஸ்த²லீம் ஸ்தி²ராம் |
அநிர்ஸித்ய ந குர்வீத யுத்³த⁴ ஸத்ரும் ந த்³வஷயேத் || 491 ||

ஸுரக்ஷிதஸ்த²லஸ்தே²ந விஸிஷ்டப³ஸஸாவிநா |
யோ ஜய: ப்ராப்யதே ராஜ்ஞா ஸ து ஸர்வார்த²ஸாத⁴க: || 492 ||

லப்³த்⁴வா ஸுரக்ஷிதம் தே³ஸமாத்தமாநம் சாபி பாலயந் |
ரணபூ⁴மிம் விஸந் ராஜா து³ர்ப³லோ஽பி ப³லீ ப⁴வேத் || 493 ||

ஜ்ஞாத்வா யுக்தஸ்த²லீம் தத்ந ஸ்தி²த்வா ஸமரகர்மணி |
யோ விஸேத்³ பூ⁴பதிஸ்தஸ்ய நஷ்டாஸா: ஸ்யுர்விரோதி⁴ந: || 494 ||

அகா³த⁴ஸலிலாவாஸோ நக்ந: ஸர்வாந் ஜயேத்³ த்⁴ருவம் |
ஸ ஏவ தீரமாபந்நோ ஹந்யதே து³ர்ப³லரபி || 495 ||

மஹாந்தோ த்³ரு⁴சக்ராஸ்ச ந யாந்த்யம்பு³நிதௌ⁴ ரதா:² |
மஹீதலே ந ப்ரயாந்தி நௌகா ஜலதி⁴கா³மிந: || 496 ||

விம்ரு³ஸ்ய விவிதோ⁴பாயாந் ஸ்த²லே யுக்ததமே வரே |
கார்யமாசரதோ ராஜ்ஞா: சித்ததை⁴ர்யமலம் ஜயே || 497 ||

அல்பஸைந்யவதோ ராஜ்ஞோ கு³ப்தஸ்த²லமுபேயுஷ: |
ஸமக்ஷம் ப³ஹுஸைந்யாநாமீஸோ஽பி லயமாப்ந்யாத் || 498 ||

து³ர்க³ஸ்த²லவிஹீநோ஽பி ப்ரபா⁴வரஹிதோ஽பி ச |
ஜேதும் ந ஸக்யோ பூ⁴பால: ஸ்வஸ்த²லே நிவஸேத்³யதி³ || 499 ||

ஸூலஹஸ்தமஹாவீரஹந்த்ரு³த்³ந்தயுதோ஽பி ஸந் |
பங்கம் விஸந் மத³க³ஜ: ஸ்ரு³கா³லேநாபி ஹந்யதே || 500 ||

அதி⁴கார 51. விம்ரு³ஸ்யவிஸ்வஸநம்

த⁴ர்மகாமார்²த²பீ⁴த்யாத்³யை: உபாயை: ஸுபரீக்ஷய தாந் |
லப்³த⁴ப்ரத்யயவாந் பூ⁴ப: கார்யே ப்⁴ருத்யாந் நியோஜயேத் || 501 ||

நிர்⁴தோ³ஷித்வம் குலீநத்வம் லஜ்ஜா பாபேஷு பீ⁴ருதா |
ஏதைர்கு³ணதாந் ராஜா விஸ்வஸைந்நிஜஸைவகாந் || 502 ||

பூர்வோக்ததோ³ஷஸூந்யேஷு பண்டி³தாக்க³ரேஸரேஷ்வபி |

விசார்யமாணைத்வஜ்ஞாநம் நூநம் த்³ரஷ்டும் ஹி ஸக்யதே || 503 ||

தோ³ஷம் கு³ணம் வா கஸ்மிஸ்சித் ஸ்தி²தம் விஜ்ஞாய தத்த்வத: |
க்³ராஹ்ய: ஸ்யாத்³ கு³ணபூ⁴யிஷ்ட:² த்யாஜ்யோ விவித⁴தோ³ஷபா⁴க் || 504 ||

மஹத்வம் கஸ்யசித் பும்ஸோ நீசத்வமபரஸ்ய ச |
ஜ்ஞாதும் தயோர்வ்ரு²த்திரேவ நிகஷோபலதாம் வ்ரஜேத் || 505 ||

ந குர்யாத்³ப்ரத்யயம் ப³ந்து⁴விம்ஹீநேஷு ஜநேஷ்விஹ |
ப³ந்து⁴ப³ந்த⁴விஹீநத்வாத் ந நிந்தா³ம் க³ணயந்தி தே || 506 ||

க்ரு²த்வா ப்ரத்யயமஜ்ஞேஷு தேஷாம் கார்யே நியோஜநாத் |
ந கேவலம் கார்யஹாநிரஜ்ஞாதாம் விந்த³தே ந்ரு²ப: || 507 ||

உதா³ஸீநாந் ப்ரத்யயேந ய: கார்யேஷு நியோஜயேத் |
ந கேவலமயம் நஸ்யேத் கிந்து பா⁴விபரம்பரா || 508 ||

விம்ரு²ஸ்ய விஸ்வஸேத் ஸர்வாந் விசாராநந்தரம் புந: |
அவிஸ்வாஸம் விநா தேஷாம் யுக்தம் கார்யேஷு யோஜநம் || 509 ||

அவிம்ரு²ஸ்யைவ விஸ்வாஸ: விம்ரு²ஷ்டஸ்ய பரிக்³ரஹே |
அவிஸ்வாஸ: இதீத்யேதது³ப⁴யம் கே²த³தா³யகம் || 510 ||

அதி⁴கார 52. விம்ரு²ஸ்ய கார்யகரணம்

ஸுபா⁴ஸுபே⁴ பராம்ரு²ஸ்ய ஸுப⁴கார்யைககாரிணம் |
புருஷம் யோஜயேத் கார்யே நிர்ப⁴யம் ப்ரு²தி²வீபதி: || 511 ||

ஆயமார்க்³ பராம்ரு²ஸ்ய த⁴நம் ஸம்பாத்³ய பூ⁴ரிஸ: |
தத்³ரக்ஷகோ விநா விக்⁴நம் ராஜகார்யே நியுஜ்யதாம் || 512 ||

ஜ்ஞாநம் ப்ரீதிரகாலுஷ்யம் நிராஸா த⁴நஸஞ்சயே |
கு³ணரேதை: ஸமாயுக்தோ ராஜகார்யே நியோஜ்யதாம் || 513 ||

ஜிதா கு³ணபரீக்ஷாயாம் தத: ஸ்தா²நே நியந்த்ரிதா: |
அந்தே கேசித் ஸ்தா²நதோ³ஷாத் ஜாயந்தே து³ஷ்டபு³த்³த⁴ய: || 514 ||

பு³த்⁴வோபாயம் விக்⁴நராஸிமபோஹ்ய க்ரு²திஸாத⁴நே |
ஸமர்த²மந்தரா நாந்யம் ராஜகார்யே நிவேஸயேத் || 515 ||

கர்தூர்கு³ணம் க்ரீயாதத்த்வம் காலஸ்யாப்யநுகூலதாம் |

ஸம்யக்³விஜ்ஞாய கார்யேஷு நரோ யோஜ்யோ நராதி⁴பை: || 516 ||

அநேந ஹேதுநா கார்யமேதத் கர்த்ருமயம் க்ஷம: |

இத்த²மாலோச்ய தத்கார்யே ஸ ஏவ ப்ரேர்யதாம் ந்ரு³பை: || 517 ||

ஸ்வகார்யஸாத⁴நார்ஹஸ்சேத் காஸ்சித்தஸ்மிந் க்ரியாப⁴ரம் |

நிக்ஷிப்ய ராஜ்ஞா தா³தவ்யம் ஸ்வாதந்தர்யம் கார்யஸாத⁴நே || 518 ||

ப³ந்து⁴வத் ஸ்வீக்ரு³தம் கார்யம் குர்வந்தம் ப்ரேமபூர்வகம் |

தூ³ரீகரோதி து³ர்வாதா⁴த் யஸ்து தம் விஸ்ரு³ஜேத்³ரமா || 519 ||

த்ரு³ப்தேஷு கர்மகாரேஷு லோக: ஸ்யாத் க்லேஸவர்ஜித: |

தத்தர்பணவிதௌ⁴ ராஜ்ஞா யத்ந: ஸ்வீக்ரியதாம் ஸதா³ || 520 ||

அதி⁴கார 53. ப³ந்து⁴ப்ரீதி

நஷ்டாயாமபி ஸம்பத்தௌ ஸம்ப³ந்த⁴ம் பூர்வகாலிகம் |

ஸம்ரு³த்வைவ ஸ்லாக⁴நம் லோகே ப³ந்து⁴லக்ஷணமுச்ச்யதே || 521 ||

ப்ரேமபூர்வகபா³ந்த⁴வ்யம் கஸ்யசில்லப்⁴யதே யதி³ |

ததே³வ ஸம்பத:³ ஸர்வா: தஸ்மை யச்சே²த் ஸதா³தநா || 522 ||

ப்ரேமபூர்வகபா³ந்த⁴வ்யரஹிதஸ்ய ஹி ஜீவநம் |

ஜலபூர்ணதடாகஸ்ய தீராபா⁴வஸம் ப⁴வேத் || 523 ||

ப³ந்து⁴ஸாஹ்யகரோ யஸ்து ஸதா³ ப³ந்து⁴பி⁴ராவ்ரு³த: |

தேந ஸம்பாதி³தம் வித்தம் ப்ரயோஜநகரம் ப⁴வேத் || 524 ||

ப³ந்து⁴நாம் த⁴நதா³தாரம் ப்ரியபா⁴ஷணதத்பரம் |

தம் ஸர்வதா³ ப³ந்து⁴வர்கா³ஸ்திஷ்ட²ந்நி பரிவேஷ்டிதா: || 525 ||

ப்ரு³தி²வ்யாம் தா³நஸௌண்ட³ஸ்ய ஜிதக்ரோத⁴ஸ்ய பூ⁴பதே: |

வஸம்வதா³ ஸதா³ திஷ்டே²த் ஸகலா ப³ந்து⁴ஸந்ததி: || 526 ||

காக: ஸ்வீயாந் ஸமாஹூய ப⁴க்ஷயேதா³ர்ஜிதம் ச தை: |

ஸ்வார்ஜிதம் ப³ந்து⁴பி:⁴ ஸாகம் பு⁴ம்ங்கக்ஷவ ஸம்பத்ஸ்தி²ரா ப⁴வேத் || 527 ||

ஸாம்யபு³த்³தி⁴ம் விநா ராஜா யோக்³யதாபே⁴த³முலகம் |

விப⁴ஜ்ய ஸர்வாந் ய: பஸ்யேத் தஸ்ய ஸ்யுர்பா³ந்த⁴வா: ஸமே || 528 ||

ஸ்தி²தம் பா³ந்த⁴வ்யமாதௌ³ யத்³ ஹேதுநா கேநசித் ஸ்வத்: |

சி²ந்நம் தத்³ ஹேதுநாந்யேந் பூர்வவத் புநரேத⁴தே || 529 ||

ஸ்நேஹம் சி²த்வா க³தம் பஸ்சாதா³க³தம் ஸ்வார்யகரணத் |
அலோச்ய தம் து க்³ரு'ஹ்ணீயாது³பக்ரு'த்ய மஹீபதி: || 530 ||

அதி⁴கார 54. அவிஸ்மரணம்

ஸுக²போ⁴கா³ஸக்ததயா கர்தவ்யார்த²ஸ்ய விஸ்ம்ரு'தி: |
சண்ட³கோபோத்³ப⁴வாநர்தா²த், அதி⁴காநிஷ்டதா³ ப⁴வேத் || 531 ||

நரஸ்ய நித்யதா³ரிதி³ர்யம் யதா² பு³த்தி⁴ம் விநாஸயேத் |
விஸ்ம்ரு'தி: ஸமயே தத்³வநாஸயேத் ப்ரதி²தம் யஸா: || 532 ||

புருஷார்த²சதுஷ்காப்த்யை யத்நமாசரதாமபி |
ந தே ஸித்⁴யந்தி விஸ்ம்ரு'த்யா நேத³ம் பார்தி²மவாத்ரகம் || 533 ||

பா³ஹ்யது³ர்கை³ர்நாஸ்தி லாபோ⁴ ப⁴யே து ஹ்ரு'த³யே ஸ்தி²தே |
ஸ்தி²தோ஽பி விப⁴வோ வ்யர்தோ² யதி³ ஸ்யாத்³விஸ்ம்ரு'திர்நரே || 534 ||

ப்ரத²மம் விபத³ம் ப்ராப்தாம் விஸ்ம்ரு'த்யா த்வநிவாரயந் |
கே²தே³ ஸமீபமாயாதே பஸ்சாது³த்³விஜதே நர: || 535 ||

அவிஸ்ம்ரு'திஸமாரவ்யேந் கு³ணேந ஸத்³ரு'ஸம் வரம் |
ஸர்வத்ர ஸர்வகாலேஷு ந திஷ்டே²த் க்ஷேமதா³யகம் || 536 ||

அஸாத்⁴யமித³மித்யேதத் தஸ்ய நாஸ்தி கதா³சந |
அவிஸ்ம்ரு'த்யா ஸாத⁴நீயம் கர்ம கர்தும் யதேத் ய: || 537 ||

ஸ்லாகி⁴தம் நீதிஸாஸ்த்ரஜ்ஞை: க்ரீயதாம் கர்ம ஸாத³ரம் |
அகுர்வாணஸ்ய விஸ்ம்ரு'த்யா ஸப்த ஜந்ம வ்ரு'தா² ப⁴வேத் || 538 ||

ஸந்தோஷகாலே க³ர்வேண கர்தவ்யம் யஸ்து விஸ்மரேத் |
ஸ்மர்தவ்யாஸ்தேந விஸ்ம்ரு'த்யா புரா நாஸவஸங்க³தா: || 539 ||

சிகீர்ஷிதமவிஸ்ம்ரு'த்ய ஜாக³ரூகதயா஽நிஸம் |
தத்ப்ராப்த்யை யதமாநேந வாஞ்சி²தம் ஸாத்⁴யதே த்⁴ருவம் || 540 ||

அதி⁴கார 55. நீதிபரிபாலநம்

பக்ஷபாதம் விநா ராஜ்ஞா மாத்யஸ்த²யமவலம்³தா |
யதா²ஸாஸ்த்ரம் த³ண்ட³தா³நம் நீதிபாலநமுச்யதே || 541 ||

லோகே ஜீவக³ண: ஸர்வே வர்தந்தே வ்ரு'ஷ்டிகாங்க்ஷுண: |
தே³ஸே ஜநாஸ்ததா² ராஜ்ஞ: காங்க்ஷந்தே நீதிபாலநம் || 542 ||

விப்ரப்ரவர்திதம் வேத³ம் த⁴ர்மம் வேதே³ஷு போ³தி⁴தம் |
லக்ஷயீக்ரு'த்ய ந்யாய்யமார்கே³ ரக்ஷணம் ராஜலக்ஷணம் || 543 ||

ஸ்வவஸே மாநவாந் க்ரு'த்வா ரக்ஷந்தம் ந்யாய்யவர்த்மநி |
மஹீபதிம் ப்ரஜா: ஸர்வா: ப்ரேக்ஷந்தே ப்ரீதிபூர்வகம் || 544 ||

நீதிஸாஸ்த்ராநுரோதே⁴ந ரக்ஷதோ த⁴ர்மவர்த்மநா |
ராஜ்ஞோ தே³ஸே காலவ்ரு'ஷ்டி: ஸஸ்யாவ்ரு'த்³தி⁴ஸ்ச ஜாயதே || 545 ||

ஸூலமாத்ரேண பூ⁴பாலோ ஜயம் யுத்³தே⁴ ந விந்த³தே |
லப⁴தே நீதித³ண்டே³ந ஜயம், த³ண்டோ³ ரு'ஜூர்யதி³ || 546 ||

நீதித³ண்டே³ந ஸகலம் ஜக³த்ய: பாதி பார்தி²வ: |
ஸ ஏவ நீதித³ண்ட³ஸ்தம் பாலயேந்நாத்ர ஸம்ஸய: || 547 ||

ஜநாநாம் ஸுலபோ⁴ பூ⁴த்வா தேஷாம் ஸ்ருத்வா ச வாஞ்சி²தம் |
அயச்ச²ந் பார்தி²வோ நீதிம் ஸாபவாதோ³ விநஸ்யதி || 548 ||

ஸத்ருப்⁴யோ ரக்ஷணம் ந்ரு'ணம், த³ண்ட³நாத³பிராதி⁴நாம் |
பாபாபநோத³நம், ராஜ்ஞாம் த⁴ர்ம ஏவ ந பாபத³ம் || 549 ||

ம்ரு'தித³ண்ட³ப்ரதா³நம் து பாபிநாமாததாயிநாம் |
த்ரு'ணநிர்மூலநஸமம் ரூட⁴ஸஸ்யாபி⁴வ்ரு'த்³த⁴யே || 550 ||

அதி⁴கார 56. அநீத்யாபாலநம்

ஜநஹிம்ஸாபரோ ராஜா ந்யாயாதீதபதா³நுகா:³ |
நிர்கு⁴ணாத³ கா⁴தகாச்சாபி பு⁴வி க்ருரதமோ மத: || 551 ||

நீத்யா பாலயதா ராஜ்ஞா ப்ரஜாப்⁴யோ வித்தயாசநம் |
சோரேண ஸூலிநா பாந்தா²த் வித்தசௌர்யஸமம் மதம் || 552 ||

தே³ஸே தி³நே தி³நே ஜாதாநந்தா²ந் விம்ரு'ஸந் ந்ரு'ப: |

பரிஹாரமகுர்வாண: கூணராஜ்ய: க்ரமாத்³ப⁴வேத் || 553 ||

பா⁴வ்யநர்த்²மநாலோச்ய ந்யாய்யமார்க³விரோத⁴த: |

பூ⁴பஸ்ய ரக்ஷதோ வித்தம் நஸ்யேத் தேந ப்ரஜா அபி || 554 ||

அத⁴ர்மபாலநோத்³பூ⁴தக்லேஸபா⁴ஜாம் நுணம் பு⁴வி |

அஸ்ருபாத: ஸ்ரியம் ராஜ்ஞோ நாஸயேதா³யுதா⁴த்மநா || 555 ||

விந்த³தே ஸுஸ்தி²ராம் கீர்தி பூ⁴போ த⁴ர்மேண பாலயந் |

அநீத்யா பாலயந் ராஜா நஷ்டகீர்தி³ர்ப⁴விஷ்யதி || 556 ||

த³யாதூ⁴ந்யமஹீபாலபால்யமாநந்ரு'ணம் ஸ்தி²தம் |

வ்ரு'ஷ்டிஹீநப்ரதே³ஸஸ்த²ஜநாஸ்தி²திஸமாம் விது:³ || 557 ||

த⁴ர்மமார்க³ம் ஸமுல்லங்க⁴ய ரக்ஷத: ப்ரு'தி²வீபதே: |

தே³ஸே ஸதாம் து தா³ரித்³ர்யாத் ஸம்பத்க்லேஸாய கல்பதே || 558 ||

பயோத⁴ரா ந வர்ஷந்தி காலே வ்ரு'ஷ்டிஸ்ச நிஷ்ப²லா |

த⁴ர்மய பந்தா²நமுல்லங்க⁴ய ந்ரு'பே ஸாஸதி மேதி³நீம் || 559 ||

அரக்ஷதி பு⁴வம் பூ⁴பே பதா² ந்யாயாநுரோதி⁴நா |

விப்ரா: கூஸ்திம் விஸ்மரேயு: ந த³த்³யு: பஸவ: பய: || 560 ||

அதி⁴கார 57. நிர்ப⁴யத்வம்

து³ஷ்ட விசார்ய தாடஸ்த²யாத் புநஸ்தம் தோ³ஷ்கர்மண: |

நிவராயந் பாலயேத்³ ய: ஸ பூ⁴பால இதீர்யதே || 561 ||

த³ண்ட³யேஷு கடி²நோ பூ⁴த்வா த³ண்ட³நாவஸரே ஸதி |

லகு⁴ த³ண்ட³யதோ ராஜ்ஞ: ஸம்பத்திஷ்டே²த³சஞ்சலா || 562 ||

அத⁴ர்மபாலநாத³யஸ்ய ப்ரஜா: ஸ்யுர்ப⁴யாவிஹ்வலா: |

அசிராதே³வ பூ⁴பால: ஸ லயம் யாஸ்யதி த்⁴ருவம் || 563 ||

“அஸ்மாகம் பார்தி²வ: க்ரநர” இதி தே³ஸஜநேரிதம் |

ய ஏதச்ச²ணுயாத்³வாக்ய> கூணுயு: ஸ விநஸ்யதி || 564 ||

அப்ரஸந்நமுக்ோ² ந்ரு'ணமக³ம்ய: ஸுலபே⁴ந ய: |

மஹீபாலஸ்தஸ்ய வித்தம் பூ⁴தாவிஷ்டமிவ வ்ரு'தா² || 565 ||

தா³கூணியகு³ணஹீநஸ்ய கடுவாக்யப்ரயோகி³ண: |

பூ⁴பஸ்ய நிகி²லம் வித்தமஸ்தி²ரம் க்ஷயதே க்ஷணாத் || 566 ||

கடுவாக்யமத⁴ர்மேண பாலநம் ச மஹீபு⁴ஜாம் |

அரிவித்⁴வம்ஸநாபேக்ஷிஸத்த்வநிர்மூலஹேதுகம் || 567 ||

அநாலோச்யைவ ஸசிவை: க்ரு⁴தே கார்யே ச விக்⁴நிதே |

ய: குப்யேத் ஸசிவாந் ராஜா க்ஷயந்தே தஸ்ய ஸம்பத:³ || 568 ||

பூர்வம் து³ர்க³மநிர்மாய ராஜா யுத்³த⁴பு⁴வம் க³த: |

விமேக்தோ⁵நுசர: ஸர்வைர்பீ⁴த: ஸந் க்ஷயமாப்ந்யாத் || 569 ||

நியுஜ்ய வித்³யாரஹிதாந் முக்²யஸ்தா²நேஷு பூ⁴பதி |

பாலயேத்³யாதி³ தர்ஹ்யேதை: பூ⁴மேர்பா⁴ரோ நிரர்த²க: || 570 ||

அதி⁴கார 58. தா³க்ஷிண்யம்

ததை³வ ப⁴விதா லோகே ப்ரஜாநாம் ஸுக²ஜீவநம் |

தா³க்ஷிண்யகு³ணஸம்பூர்தி: யதா³ ஸ்யாத் ப்ரு³த்²வீபதௌ || 571 ||

லோகோ ஜீவதி தா³க்ஷிண்யாத் தத்³விஹீநநரா பு⁴வி |

யதி³ ஜீவந்தி தைர்பூ⁴மே: பா⁴ர ஏவ ந ஸம்ஸய: || 572 ||

ஸாஹித்யேந விநா கா³நம் யதா² ஸ்யாந்ந மநோஹரம் |

தா³க்ஷிண்யவர்ஜிதம் குத்ஸநம் ஜக³த்தத்³வந்நிரர்த²கம் || 573 ||

தா³க்ஷிண்யகு³ணஹீநஸ்ய கிம் நேத்ராப்⁴யாம் ப்ரயோஜநம் |

தே ஹ்யலங்காரரூபேண லஸத: கேவலம் முகே² || 574 ||

நேத்ரஸ்யாலங்கரணம் பும்ஸாம் தா³க்ஷிண்யகு³ண இஷ்யதே |

தத்³விஹீநம் து நயநம் த⁴த்தே வ்ரணஸமாநதாம் || 575 ||

ஸ்தி²தே⁵பி நேத்ரே தா³க்ஷிண்யகு³ணஹீநோ ப⁴வேத்³யதி³ |

அசஞ்சலமஹீ⁹ருட⁴தருரேவ ஸ மாநவ: || 576 ||

தா³க்ஷிண்யவர்ஜிதா மர்த்யா நேத்ரஹீநா மதா பு⁴வி |

கேசிந்நயநவந்தோ⁵பி ஸந்தி தா³க்ஷிண்யஸம்புதா: || 577 ||

தா³க்ஷிண்யகு³ணஸீலஸ்ய க³ச்ச²தோ ந்யாய்யவர்த்தமநி |

பார்தி²வஸ்ய வஸே க்ரு³த்ஸநம் ஜக³த்³வர்தேத ஸுஸ்தி²ரம் || 578 ||

க்ரு³தாபராதி⁴நி ஜநே தா³க்ஷிண்யம் ஸம்ப்ரத³ர்ஸ்ய ச |

தத்³தே³ஷஸஹநம் ராஜ்ஞாம் ப⁴வேத் ஸ்வாபா⁴விகோ கு³ண: || 579 ||

ஸுஹ்ருத்³த³த்தம் விஷம் சாபி பீத்வா ப்ரத்யயகாரணத் |

மைத்ரீம் ச தேந குர்வந்தி தா³க்ஷிண்யகு³ணகாங்க்ஷண: || 580 ||

அதி⁴கார: 59. சாரப்ரேஷணம்

பார்தி²வஸ்சாரபுருஷம் நீதிஸாஸ்த்ரம் ததோ²த்தமம் |

இமே நேத்ரஸமே க்ரு³த்வா பாலயேத³நிஸம் பு⁴வி || 581 ||

ஸர்வகாலே ஸர்வதே³ஸே ப்ரவ்ரு³த்தாந் விஷயாந் ஸமாந் |

பு³த்⁴வா ஸீக்⁴ரம் சாரமூலாத்³ரக்ஷணம் ராஜலக்ஷணம் || 582 ||

ஸ ஸத்ருவஸமாபந்ந: பார்தி²வ: க்ஷயமாப்நுயாத் |

பு³த்⁴வாபி விஷயாந் சாரௌ: ய: பூர்வம் ந விசாரயேத் || 583 ||

ஸேவகாந் பா³ந்⁴வாந் ஸத்ருந் ஸர்வாந் வாசா ச கர்மண |

விம்ரு³ய்ய ராஜ்ஞே விஷயதா³தா சார இதி ஸ்ருத: || 584 ||

பரது³ர்ஜ்ஞேயவிஷயாந் நிர்பீ⁴த: ஸத்ருஸந்நிதௌ⁴ |

க்ஷ³டா⁴ர்த²கோ³பநபடு: சார இத்யபி⁴தீ⁴யதே || 585 ||

ஸாஸ்த்ராகா³ராதி³கம் க்ஷிக்ஷுவேஷோ க³த்வா விசார்ய ச |

ஜ்ஞாதோ⁵பி ஸத்ருபி⁴ர்தீ⁴ரோ ய: ஸ்யாச்சார: ஸ க³ண்யதே || 586 ||

அநேககு³ப்தவிஷயாந் ப³ஹிராநாய்ய மேத⁴யா |

ஜ்ஞாத்வா யதா²வத்³ பூ⁴பாய கத²நம் சாரலக்ஷணம் || 587 ||

சாரணேகேந கதி²தமந்யசாரேண சேரிதம் |

ஏகார்த²கம் யதி³ ப⁴வேத் க்³ரு³ஹ்யதாம் தத் த்யஜேதரம் || 588 ||

பரஸ்பரமஸம்வேத்³யாந் த்ரயஸ்சாராந் நியோஜ்ய து |

த்ரிபி⁴ருக்தோ⁵பி விஷய: ஸமஸ்சேத்³ க்³ரு³ஹ்யதாமயம் || 589 ||

சாராய தே³யம் ஸந்மாநம் ராஜ்ஞா கு³ப்தம் ந தத்³ ப³ஹி: |

நோ சேத்³ கு³ப்தார்த²விஷய: ஸர்வைஸ்ச விதி³தோ ப⁴வேத் || 590 ||

அதி⁴கார: 60. உத்ஸாஹஸம்பத்தி:

உத்ஸாஹஹிதோ லோகே ஸம்பந்ந இதி கத்²யதே |
 தத³பா⁴வே ப⁴வேத்³ரிக்கத இதரை: ஸஹிதோ⁵பி ஸ: || 591 ||

உத்ஸாஹஸத்³ரு³ஸம் வித்தம் ஸ்தி²ரம் லோகே ந வர்ததே |
 த⁴நமந்யத்க்ரமாச்ச²க்⁴ரம் த்⁴ருவம் விலயமேஷ்யதி || 592 ||

நஷ்தாயாமபி ஸம்பத்தௌ ஸ து கே²த³ம் ந விந்த³தே |
 உத்ஸாஹரூபஸம்பத்த்யா ஸதா³ ய: ஸஹிதோ ப⁴வி || 593 ||

அநாஹுதாபி லக்ஸ்மீஸ்தம் ஸ்வயமந்விஷய விந்த³தே |
 யஸ்மிந்நகுண்டி²தோத்ஸாஹோ வித்³யதே ஸர்வதா³ நரே || 594 ||

தை³ர்க்யம் ப்ரஸுநநாலஸ்ய நீராகா³த⁴நிப³ந்த⁴நம் |
 ததா² ஜீவிதவ்ரு²த்³தி⁴ஸ்ர ஸ்யாது³த்ஸாஹநிப³ந்த⁴நா || 595 ||

பூ⁴பேந சிந்த்யதாம் ஸ்வீயமௌநந்த்யம் ப்ரதி ஸர்வதா³ |
 கார்யம் ப⁴வது வா மா வா ஸ்லாக்யதே யத்நவாந்நரை || 596 ||

ஓளநந்த்யம் ந விமுஞ்சந்தி பா³ணவித்³தா⁴ அபி த்³விபா: |
 தத்³வது³த்ஸாஹவந்தோ⁵பி ந விக்⁴நாத்³விரமந்தி ஹி || 597 ||

உத்ஸாஹவர்ஜிதந்ரு³பா வயம் தா³நாகு³ணந்விதா:” |
 இதி மத்வா ந வை தோ³ஷமாப்நுவந்தி கதா³பி தே || 598 ||

மஹாகாயஸமாயுக்த: க்ரூரத³ந்தஸமந்வித: |
 க³ஜே⁵பி வ்யாக்⁴ரமாலோக்ய பீ⁴த: ஸத்³ய: பலாயதே || 599 ||

நராணாம் ப³லமுத்ஸாஹ: தத்³விஹீநநரா த்³ருமா: |
 ஆகாரேணவ தே வ்ரு³க்ஷா: நிஷ்ப²லாஸ்ச நிரர்த²கா: || 600 ||

அதி⁴கார: 61. ஆலஸ்யாபா⁴வ:

குலதீ³பம் ப்ரபா⁴யுக்தமாலஸ்யாபி⁴ஹிந்த தம: |
 க்ரமேண ஸமபி⁴வ்யாப்ய ஸமயேத் ப்ரப⁴யா விநா || 601 ||

ஆலஸ்யவஸமாபந்நோ ய: ப்ரயத்நவிவர்ஜித: |
 குலகௌ³ரவஹாநி: ஸ்யாத்³ தோ³ஷா: ஸ்யுஸ்தஸ்ய ஜீவிதே || 602 ||

அநர்த²கரமாலஸ்யம் ஜடோ³ ய: குருதே வஸே |

தந்நாஸாத்பூர்வமேவாஸ்ய குலம் விலயமாப்நுயாத் || 603 ||

யோ வாஸஸ்யகு³ணவிஷ்ட: ஸூத்³த⁴யத்நவிவர்ஜித: |
தஸ்ய தோ³ஷா: ஸம்ப⁴வந்தி லீயதே ச குலோந்நதி: || 604 ||

தீ³ர்க⁴நி³தீ³ரா³க்⁴ஸூ³த்ரவிஸம்ரு³த்யாலஸ்யஸம்யுதா: |
நௌகாம் மக்³நோந்முகா²ம் ப்ராப்தா இவ நஸ்யந்தி தே த்⁴ருவம் || 605 ||

ஸ்வயம் மைத்ரீ ப⁴வது வா மஹத்³பி:⁴ சக்ரவர்திபி:⁴ |
ந கோ⁵பி லாப⁴ஸ்தேந ஸ்யாத் ஆலஸ்யகு³ணவாந் யதி³ || 606 ||

விஸேஷயத்நரஹிதா: கார்யேஷ்வாலஸ்யபா⁴க்³ஜநா: |
க்ரூரவாக்யைர்விநிந்த³யாஸ்தே ப⁴வந்தி ஸுஹ்ரு³தா³ம் புர: || 607 ||

ஆலஸ்யாபி⁴ஹிதோ தோ³ஷ: ஸத்குலே ஜநுஷம் நரம் |
யத்³யாப்நோதி ஜா²டி³த்யேஷ: ஸத்குணம் வஸமாநயேத் || 608 ||

குலீநத்வம் பௌருஷம் ச தஸ்ய ஸ்யாத்³தோ³ஷவர்ஜிதம் |
ஆலஸ்யரூபதோ³ஷேண யோ ப⁴வேந்ந வஸீக்ரு³த: || 609 ||

விஷ்ணுஸ்த்ரிவிக்ரமோ பூ⁴த்வா மிதவாந் யஜ்ஜக³த்த்ரயம் |
விந்தே³த் தஜ்ஜக³த்ஸர்வமாலஸ்யரஹிதோ ந்ரு³ப: || 610 ||

அதி⁴கார: 62. ப்ரயத்நஸீலத்வம்

ஸாத்³யமித³மித்யேதாம் மதிம் த்யக்த்வா ப்ரயத்யதாம் |
ஸ ஏவ யத்நஸ்தே த³த்³யாத் ப³லம் கார்யஸமாபநே || 611 ||

ஜஹாதி தம் நரம் லோகோ ய: கர்தவ்யம் பரித்யஜேத் |
தஸ்மாத் ப்ரயத்நஸூ³ந்யத்வம் முஞ்ச கர்தவ்யகர்மஸு || 612 ||

பரோபகரணே பு³த்³தி⁴ஸ்தேஷாமேவ ப்ரவர்ததே |
அகுண்டி²தப்ரயத்நாரவ்யகு³ணேந ஸஹிதாஸ்து யே || 613 ||

பரோபகாரம் கர்தும் ந ஸக்நுயாத்³யத்நவர்ஜித: |
கரவர்திக்ரு³பாணே⁵பி பீ⁴ரு: கிம் கர்துமர்ஹதி || 614 ||

ய: ஸுகே²ச்சா²ம் பரித்யஜ்ய கர்மண்யேவ க்ரு³தாதீ³ர்: |
ஸ து ஸ்வீயஜநக்லேஸம் வாரயேத் ஸ்தம்ப⁴தாம் க³த: || 615 ||

ஸம்பத³ம் ஸர்வதா³ த³த்³யாத் வ்யவஸாயோ மஹீ⁴ஜாம் |

தா³ரித்³ர்யம் தஸ்ய ஜநயேத் வ்யவஸாயவிஹீநதா || 616 ||

அலக்ஷம்: ஸ்க³யாமலா ஜ்யேஷ்டா² நிவஸேத³ஸஸாஸ்பரிதா |

ஆலஸ்யவர்ஜிதே பும்ஸி வர்ததே பத்³மஸம்ப⁴வா || 617 ||

ஜ்ஞாத்வா யதா²வக்தார்யேஷு யத்ந: ஸ்வீக்ரியதாம் த்வயா |

விதி⁴நா நிஷ்ப²லே யத்நே ந நிந்த³யஸ்த்வம் ப⁴விஷ்யஸி || 618 ||

விதௌ⁴ தே ப்ரதிகுலேSபி மா யத்நம் த்யஜ ஸர்வதா³ |

அலப்³தே⁴Sபி ப²லே காயக்லேஸோ நைவ வ்ரு³தா² ப⁴வேத் || 619 ||

விநாலஸ்யம் கர்மலோபமந்தரா யத்நவாந் நர: |

ப்ரதிகுலம் விகி⁴ம் சாபி ஸ கதா³சித்³விஜேஷ்யதி || 620 ||

அதி⁴கார: 63. ஓளத்ஸுக்யம்

ப்ராப்தேSபி வ்யஸநே கே²த³ம் த்யக்தவோத்ஸாஹபரோ ப⁴வ |

கா²பநோத³நபடுருத்ஸாஹாநாஸ்தி கஸ்சந || 621 ||

நிரர்க³லாக³தம் து:³கப்ராவாஹம் பு³த்³தி⁴மாந்நர: |

ஹ்ரு³த³யே ஸுக²ருபேண ஜாநந் து:³கா²த்³விமுச்யதே || 622 ||

து:³கே²ஷ்வசஞ்சலோ பூ⁴த்வா நரோ தை⁴ர்யகு³ணந்வித: |

து:³க²ஸ்ய து:³க²ம் ஜநயந்நாரப்³த⁴ம் கர்ம ஸாத⁴யேத் || 623 ||

வ்ரு³ஷப:⁴ ஸகடே ப³த்³தோ⁴ யத்நால்லக்ஷய> யதா² வ்ரஜேத் |

வ்யவஸாயபரஸ்தத்³வத்³ து:³க²ம் தூ³ரீகரோத்யஹோ || 624 ||

உபர்யுபரி து:³கே²ஷு ப்ராப்தேஷ்வபி மநோத்⁴ரு³திம் |

யோ விந்த³தே ஸ வை மர்த்யோ து:³க²ம் து:³க²ஸ்ய யச்ச²தி || 625 ||

த⁴நே லப்³தே⁴Sபி தல்லப்³த⁴மிதி யஸ்து ந துஷ்யதி |

தா³ரித்³ர்யே நஷ்டமித்யுக்த்வா வ்யஸநம் ந ஸ விந்த³தே || 626 ||

து:³கா²ஸ்யோ தே³ஹு” இதி ஜ்ஞாத்வா தத்த்வவிதா³ம் வரா: |

து:³க²காலே ஸமாயதே ந முஞ்சந்தி மநோத்⁴ரு³திம் || 627 ||

அநாத³ரு³த்ய ஸுக²ம் ப்ராப்தம் “து:³க²ம் ஸ்வாபா⁴விகம் ந்ரு³ணம்” |

இதி பா⁴வயதோ து:³க²ம் ஸ்வப்ரயத்நாந்ந ஜாயதே || 628 ||

ஸுகா²நுப⁴வவேலாயாம் மநஸா யோ ந தத்ஸ்ப்ரு³ஸேத் |

து:³கா²நுப⁴வவேலாயாம் து:³க²ம் தம் நைவ பா³த⁴தே || 629 ||

ஸத்ருணாபி ஸ்லக⁴நீயமௌநந்த்யம் ப்ராப்நுயாத³யம் |

து:³க²மாபதிதம் யஸ்து ஸுக²ருபேண பா⁴வயேத் || 630 ||

அதி⁴கார: 64. அமாத்ய:

உசித: ஸமய:, கார்யஸாதி⁴கே ஸைந்யஸம்பதௌ³ |

க்ரியாப்ரகாரஸ்தச்ச²ரைஷ்ட²யமிமே மந்த்ரிகு³ண: ஸம்ரு³தா: || 631 ||

ஸாமர்த்²யம் யத்நஸீலத்வம் குலீநத்வம் மனோத்⁴ரு³தி: |

வித்³யேதி பஞ்சபி⁴ஸ்சைதை: ஸஹித: ஸசிவோ மத: || 632 ||

ரிபுபக்ஷஜநத்யக்தா ஸ்வபக்ஷஜநரக்ஷக: |

கா³தாநாம் புநராநேதா ப⁴வேத் ஸசிவஸத்தம: || 633 ||

ஸஹேதுகம் க்ரியாகர்தா கர்தவ்யார்த²விமர்ஸக: |

பா⁴வாவிஷ்கரணே தீ⁴ர: ஸசிசஸ்ரேஷ்ட² உச்ச்யதே || 634 ||

ராஜத⁴ர்மே ச நிபுண: ஸ்வஸாஸ்த்ரார்த²விஸாரத:³ |

காலோசிதமதி: கார்யே ப⁴வேத் ஸசிவஸத்தம: || 635 ||

யஸ்ய ஸ்வாபா⁴விகம் ஜ்ஞாநம் ஸாஸ்தர்ஜ்ஞாநேந ஸங்க³தம் |

மந்த்ரிணஸ்தஸ்ய புரத: கிம் குர்யு: ஸத்ருவஞ்சநா: || 636 ||

நீதிஸாஸ்த்ரப்ரகாரேண ந யுக்தம் கார்யஸாத⁴நம் |

தே³ஸகாலாநுரோதே⁴ந கார்யஸாத⁴நமுத்தமம் || 637 ||

அஸ்ரு³ண்வத: ஸதாம் வாக்யம் ஸ்வயம் தத்த்வமஜாநத: |

ந்ரு³பஸ்ய ஸமயே தத்த்வகத²நம் மந்த்ரிஸக்ஷணம் || 638 ||

குமார்க³போ³த⁴காமாத்யநிகடே வர்தநாத³பி |

கோடிஸப்ததிஸத்ருணாம் மத்⁴யே வாஸோ⁵பி ஸாம்ப்ரதம் || 639 ||

ஸம்ரு³த்வா யதா²வத்கார்யாணி ஸம்யக்ஷ தத்கர்துமுத³யத: |

நைதாநி பூர்ணதாம் யாந்தி ஸாமர்த்²ய ந ப⁴வேத்³யதி³ || 640 ||

அதி⁴கார: 65. வாக்³மித்வம்

வாக்³மித்வகு³ணஸம்பூர்த்யா ஸசிவ: ஸ்ரேஷ்ட²யமாப்நுயாத் |

கு³ணமத்⁴யே விஸேஷேண வாக்³மிதா ராஜதே யத: || 641 ||

வக்தூர்வசநப⁴ங்க³யைவ யத: ஸ்யாதாம் ஸுபா⁴ஸுபே⁴ |

ஆலோச்ய ஸாவதா⁴நேந தஸ்மாத்³வாக்யம் ப்ரஜு⁴ஜ்யதாம் || 642 ||

யத்³வச: ஸ்ருதமாத்ரேண ஜநாநாவர்ஜயேத்³ கு³ண: |

அப்ருதாநாம் ச ஸுப்ருஷா ப⁴வேத் தத்தாத்³விகம் வச || 643 ||

வக்த்ரு³ஸ்ரோத்ரோர்மநஸ்தத்த்வம் ஜ்ஞாத்வா வசநமுச்யதாம் |

தாத்³ரு³க்³வச:ப்ரயோகே³ண த⁴ர்மார்தௌ² பு⁴வி ஸித்³த⁴யத: || 644 ||

விவக்ஷா தே யதி³ ப⁴வேது³ச்யதாம் தாத்³ரு³ஸம் வச |

இதரேஷாம் வசோபி⁴ஸ்ச யஜ்ஜேதும் நைவ ஸக்யதே || 645 ||

மநோ⁵நுகூலமந்யேஷாமுக்தவா தேஷாம் வசஸ்யபி |

த்யக்தவா தோ³ஷாந் பா⁴வமாத்ரக்³ரஹணம் மந்த்ரிணம் கு³ண: || 646 ||

வாதே³ கஸ்தம் ஜேதுமிஸ: பரமாநஸரஞ்ஜகம் |

விஸ்மநு³த்யா ரஹிதம் தீ⁴ரம் வாக்யம் ய: ஸமுதீ³ரயேத் || 647 ||

நாநார்தா²நாநுபூர்வ்யேண ஸக்³ரத்²ய மது⁴ரம் வச: |

ப்ரயுஞ்ஜாநஸ்ய வசநம் லோகோ க்³ரு³ஹ்ணாதி ஸாத்³ரம் || 648 ||

நிர்து³ஷ்டம் ஸார்த²கம் வாக்யம் யே ந ஜாநந்தி பா⁴ஷ்டமும் |

வாக்யஜாலமநுஸ்யுதம் வக்துமேவ ஹி தே ஶுமா: || 649 ||

அதீ⁴தக்³ரந்த²மந்யேஷாம் யே போ³த⁴யிதுமக்ஷமா: |

நிர்க்³ந்த⁴பு²ல்லகுஸுமை: தே ப⁴ஜந்தே ஸமாநதாம் || 650 ||

அதி⁴கார: 66. க்ரியாஸுத்³தி⁴

ஸமீசீநேந ஸாஹ்யேந ஸம்பத் கேவலமாப்யதே |

யதி³ கர்ம ப⁴வேத் ஸுஷ்ரு² ஸர்வம் தேந ஹி ஸித்³த⁴யதி || 651 ||

இஹ கீர்தி: பரே புண்யம் ந ஸித்³த⁴யேத்³யேந கர்மண |

ஸர்வதா³ தந்ந கர்தவ்யம் மந்த்ரிண பூ⁴திமிச்ச²தா || 652 ||

உபர்யுபர்யாத்மவ்ரு³த்³தி⁴காங்க்ஷாயாம் யத்நமாஸ்தி²தை: |

த்யஜ்யதாம் தாத்³ரு³ஸம் கார்யம் யத்³கௌ³க²விதா⁴தகம் || 653 ||

ப்ராப்தோ⁵பி வ்யஸநே தஸ்ய நிர்மூலநக்ரு³தே⁵பி வா |
நிந்த்³யம் கார்யம் ந குர்வந்தி விஸூத்³த⁴மதயோ ஜநா: || 654 ||

பஸ்சாத்தாபகரம் கார்யம் ந குர்வீத கதா³சந |
ப்ரமாதே³ந க்ரு³தே சாபி பஸ்சாதாபமதம் த்யஜ || 655 ||

மாதூர்பு³பு⁴க்ஷாஸமநஸங்கடே⁵பி ஸமாக³தே |
ஸத்³பி⁴ர்விக³ர்ஹிதம் வர்ஜ்யம் கார்யம் ந ஹி ஸமாசரேத் || 656 ||

விதா⁴ய நிந்தி³தம் கார்யம் ஸாபவாத³ம் த⁴நார்ஜநாத் |
விர்து³ஷ்டகர்மஜநிததா³ரித்³ர்யம் ஹி ஸதாம் வரம் || 657 ||

ந குர்யாந்நிந்தி³தம் கர்ம தத் ப்ரமாதா³த் க்ரியேத் சேத் |
கார்யவஸாநவேலாயாம் து:³க²மேவ ப⁴வேத் தத: || 658 ||

பரஹிம்ஸாப³லால்லப்³த⁴ம் வித்தம் முஞ்சேத் தமாஸ்ரிதம் |
க்ரமப்ராப்தத⁴நம் நஷ்டமப்யந்தே முத³மர்பயேத் || 659 ||

வஞ்சநாமார்க³ஸம்ப்ராப்தவித்தரக்ஷணகர்ம து |
அபக்காமக⁴டக்ஷிப்தஜலரக்ஷணவத்³ப⁴வேத் || 660 ||

அதி⁴கார: 67. க்ரியாதா³ர்ட்⁴யம்

கர்தூர்மநஸி யத்³தா³ர்ட்⁴யம் தத்க்ரியாதா³ர்ட்⁴யமீர்யதே |
ஸைந்யது³ர்கா³தி³தா³ர்ட்⁴ய து நாத்ர தா³ர்ட்⁴யபதே³ரிதம் || 661 ||

நிஷித்³த⁴கர்மணஸ்த்யாகோ³ தை³வாத்தஸமிந் க்ரு³தே⁵பி ச |
சித்ததா³ர்ட்⁴யாபரித்யாக³ இதீமௌ ப்ரக்ரு³தே மதௌ || 662 ||

கர்மாரப்³த⁴மிதீத்யேதத³ந்தே சேஜ்ஜ்ஞாயதே பரை: |
த்³ரு³ட⁴ம் ப⁴வதி தத், மத்⁴யே ஜ்ஞாதம் சேத்³ து:³க²மாபதேத் || 663 ||

ஏவம் கர்தவ்யமித்யேதத்³வக்தும் ஸக்தா: ஸமே ப⁴வி |
யதோ²க்தம் கார்யகரணே ஸமர்தோ² நாஸ்தி கஸ்சந || 664 ||

கார்யஸாத⁴நஸீலஸ்ய க்ரியாதா³ர்ட்⁴யம் து மந்த்ரிண: |
மஹத்வஜநநாத³ராஜ்ஞ: ஸர்வைரபி மஹீயதே || 665 ||

சிகீர்ஷிதப்ரகாரேண யே தீ⁴ரா: கார்யஸாத⁴நே |

சிகீர்ஷிதம் ப²லம் சாபி ப்ராப்நுவந்தி ததை²வ தே || 666 ||

மஹாரதா²க்ஷக்ஷுத்³ராSSணிஸமா: ஸந்தோ த³ரு²ட⁴க்ரியா: |
மஹத்வே நாக்ரு²திர்ஹேது: தா³ர்⁴யம் ஸ்யாத்தத்ர காரணம் || 667 ||

ப்ரஸந்நமநஸா கார்யே ப்ரவ்ரு²த்தேந ப²லேச்ச²யா |
ஆலஸ்யத³ர்⁴க⁴ஸூத்ரத்வமந்தரா தத்³விதீ⁴யதாம் || 668 ||

அந்தே ஸுக²ப்ரத³ம் கார்யம் காயக்லேஸேஷு ஸத்ஸ்வபி |
அவஸ்யமேவ கர்தவ்யம் த³ரு²ட⁴சித்தஸமந்விதை: || 669 ||

தா³ர்⁴யே ஸ்தி²தேSப்யந்யகார்யே ஸ்வீக்ரு²தே பூதகர்மணி |
மநோதா³ர்⁴யவிஹீநாம்ஸ்து மாநயந்தி ந மாநவா: || 670 ||

அதி⁴கார: 68. கார்யாசரணப்ரகார:

அநிவார்யமித³ம் சேதி விமர்ஸந்நிர்ணயே ஸதி |
ஆலஸ்யம் நைவ கர்தவ்யமந்யதா² வ்யஸநம் ப⁴வேத் || 671 ||

யதா³லஸ்யேந கர்தவ்யம் தத்ராலஸ்ய ப்ரத³ர்⁴யதாம் |
த்வரயா கரணீயம் யத் தத்ராலஸ்யம் ந ஸோப⁴நாம் || 672 ||

லப்³தே⁴Sவகாஸோ ஸர்வத்ர க்ரு²த்வா கார்யம் ஸமாப்யதாம் |
தத³பா⁴வே யதா³ யத்து ஸாத⁴யம் தத் தத்ர ஸாத⁴யதாம் || 673 ||

ஆரப்³த⁴கார்யே யச்சி²ஷ்டம் ஸிஷ்டம் யத்³த⁴தஸத்ருஷு |
த³வ்யம் கூ³ட⁴ம் ஸத³ந்தே து த³ஹேச்சி²ஷ்டஸ்பு²லிங்க³வத் || 674 ||

த³ர்⁴வ்யகாலக்ரியாஹேதுஸ்த²லாநாமநுகூலதாம் |
பஞ்சாநாமபி விஸ்பஷ்ட²ம் பு³த்⁴வா கார்யம் விதீ⁴யதாம் || 675 ||

க்ரியாஸம்ப³ந்தி⁴நோ யத்நாந் விக்⁴நாந் ஸம்பா⁴விதாந் ததா² |
அந்தே மஹாப²லப்ராப்திம் த்ரயம் பு³த்⁴வா க்ரியாம் குரு || 676 ||

கார்யே ப்ராப்தே க்ரியாதத்த்வம் பு³த்⁴வா பூர்வம் து ஸா க்ரியா |
யை: க்ரு²தா பா⁴வமேஷாம் ச ஜ்ஞாத்வா கார்யே மதிம் குரு || 677 ||

மத்தேப⁴மேகம் ஸம்ப்ரேப்ய யத²ந்யோ க்³ரு²ஹ்யதே க³ஜ: |
க்ரு²தேநைகேந கார்யேண ததா²ந்யத³பி ஸாத⁴யதாம் || 678 ||

ஸுஹ்ரு²தா³ம் ஸாஹ்யகரணம் ந முக்²யம் குரு தச்ச²ரை: |

அப்ரியா யே ஸ்வஸத்ரோஸ்தை: ஸக்²யம் ப்ரத²மத: குரு || 679 ||

தூ³ர்ப³லா: ஸ்வாஸ்ரிதஜநத்ராஸநிர்மூலநேச்ச²யா |

ப³லிஷ்டை:² ஸஹ ஸம்ப³ந்த²ம் குர்யுர்த²ம் ப்ரதா³ய வா || 680 ||

அதி⁴கார: 69. தெள³த்யம்

ப³ந்து⁴ப்ரீதி: குலீநத்வம் ராஜவாஞ்சி²தஸத்³கு³ண: |

அதைர்விஸேஷணர்யுக்தோ தூ³தோ ப⁴விதுமர்ஹதி || 681 ||

விம்ரு³ஸ்ய வாக்யகத²நபாடவம் ஜ்ஞாநமார்ஜவம் |

ராஜப்ரீதிரிமே தூ³தோ த்ரய: ஸ்வாபா⁴விகா கு³ண: || 682 ||

நிஜராஜஜயோபாயகத²நம் பரபூ⁴பதௌ |

தூ³தஸ்ய லக்ஷணம் நீதிஸாஸ்த்ரஜ்ஞாத்வம் நிக³த்³யதே || 683 ||

விமர்ஸஸஹிதா வித்³யா ரூபம் ஸ்வாபா⁴விகீ மதி: |

ஏதத்த்ரிதயஸம்பந்நோ தெள³த்யகர்ம ஸமாசரேத் || 684 ||

க்³ரத²யித்வா ப³ஹூந் ஸப்³தா³நபஸப்³தா³நபோஹ்ய ச |

பத்யுரமநோ²நுகூலம் யோ வக்தி தூ³த: ஸ கத²யதே || 685 ||

நிதீஜ்ஞா: ஸ்பு²டவக்தா ச தை⁴ர்யவாந் ரிபுஸந்நிதௌ⁴ |

காலாநுகூலப்ரஜ்ஞாவந் தூ³த: ஸ்யாத் ஸாஸ்த்ரஸம்மத: || 686 ||

கர்தவ்யார்த²பரிஜ்ஞாதா தத்க்ரு³தௌ தே³ஸகாலவித் |

விம்ரு³ஸ்ய கத²நீயார்த²வக்தா ஸ்யாத்³ தூ³தஸத்தம: || 687 ||

அர்த²காமோஷ்வநாஸக்தி: ஸர்வதா³ ஸாஹ்யகாரிதா |

மநோதா³ர்ட்⁴ய ச தூ³தாநாம் லக்ஷணம் ப்ரோச்யதே பு³தை:⁴ || 688 ||

தே³ஹவாக்யம் ப்ரமாத³யாபி ந பூ³யோத்³யோ²ரிஸந்நிதௌ⁴ |

ராஜவார்தாமந்யராஜ்ஞி வக்தும் யுக்த: ஸ ஏவ ஹி || 689 ||

ஸத்ருபா³தா⁴மவாப்தோ²பி நிர்ப⁴ய: ஸத்ருமந்நிதௌ⁴ |

ப்ரதிப்ரபா⁴வவக்தா ய: தம் தூ³தம் ப்³ருவதே பு³தா:⁴ || 690 ||

அதி⁴கார: 70. ராஜஸேவா

ஸசிவோ நாதிரூ³ரே ஸ்யாத் ராஜ்ஞோ நாத்யந்தஸந்நிதௌ⁴ |
ஸைத்யபா³தா⁴நிவ்ரு³த்த்யர்த²ம் யதா²க்³நிகடம் க³த: || 691 ||

ராஜவாஞ்சி²தவஸ்தூநி ஸ்வயம் லப்³து⁴மாநிச்ச²தே |
மாந்த்ரிணே பார்தி²வோ தி³த்³யாத³கி²லம் தேந வாஞ்சி²தம் || 692 ||

ஆத்மரக்ஷணவாஞ்சா²சேத் ராஜாப்ரீதிம் து மா ப⁴ஜ |
அப்ரஸந்நே மஹிபாலே ந ஸக்யம் தஸ்ய ஸாந்த்வநம் || 693 ||

ராஜ்ஞி பஸ்யதி சாந்யேஷாம் ஸ்ரோத்ரயோர்கு³ப்தபா⁴ஷணம் |
ஸஹாந்யைர்ஹாஸ்யவசநம் ப்ரயோக்தவ்யம் ந மந்த்ரிண || 694 ||

ரஹஸ்யம் பா⁴ஷதே ராஜா யத்³யந்யேர்நைவ தச்ச²ணு |
ப்ரஸ்நம் ந குர்யாத் கிம் வேதி தேநோக்தம் சேத் ததா³ ஸ்ரு³ணு || 695 ||

ஜ்ஞாத்வேங்கி³தம் ச காலம் ச பூ⁴பதேர்யத்து வாஞ்சி²தம் |
அநிராகரணீயம் தத் மந்த்ரீ பூ³யாந்மநோஹரம் || 696 ||

ப்ரு³ஷ்டோ⁵ப்யர்த²ஸம்யுக்தம் வாக்யம் பூ³யாந்மஹீபதௌ |
ப்ரு³ஷ்டோ⁵பி வ்யர்த²வசநம் ந வதே³த் ஸசிவ : ஸ்வயம் || 697 ||

“கநிஷ்டோ² வயஸா ப³ந்து⁴பூ⁴தோ⁵ய” மிதி பூ⁴பதௌ |
நிர்லக்ஷயபா⁴வமுத்ஸ்ரு³ஜ்ய தி³யதாம் ஸ்தா²நகௌ³ரவம் || 698 ||

ராஜவிஸ்வாஸபாத்ரோ⁵ஹமித்யநேநைவ ஹேதுநா |
அநிஷ்டம் பூ⁴பதேர்நைவ குர்யாந்மந்த்ரீ விஸுத்³த⁴தீ:⁴ || 699 ||

“சிராத் பரிசிதோ ராஜா மமே”தி மமதாபர: |
மந்த்ரீ ஸ்வாதந்தர்யமாலம்பீய நாநிஷ்டம் கார்யமாசரேத் || 700 ||

அதி⁴கார: 71. இங்கி³தபரிஜ்ஞாநம்

முக்²நேத்ரக்³தைர்ப⁴வை: அநுக்தம் சாந்தராஸ்யம் |
யோ வேத்தி ஸசிவோ லோகபூ⁴ஷணம் ஸ ப⁴வேத்³ த்⁴ருவம் || 701 ||

பரிசுக்³தம் பா⁴வமிங்கி³தை: ஸம்ஸயம் விநா |
ஜ்ஞாதும் ஸமர்தோ² தை³வேந துல்ய ஏவ விபா⁴வ்யதாம் || 702 ||

முக்²நேத்ரஸ்பந்த³நாதி³பா³ஹ்யசிஹ்நே: பராஸயம் |

யோ வேத்தி தஸ்மை வித்தாதி³ த³த்வா தம் ஸ்வவஸே குரு || 703 ||

பரபா⁴வபரிஜ்ஞாதா சேங்கி³தைர்பா⁴ஷ்ணாத்³ரு⁴தே |
ஆகாரைநயதுல்யோ⁵பி ஜ்ஞாநேநாயம் விஸிஷ்யதே || 704 ||

முக²நேத்ரக³தம் சிஹ்நம் த³ரு⁴ஷ்ட்வாந்யஸ்ய மநோக³திம் |
அஜாநதாம் வ்ரு⁴தா² நேத்ரே த³ர்ஸநைகப்ரஜோஜநே || 705 ||

வர்ணபே⁴த³ம் வஸ்திநிஷ்ட²ம் ஸ்ப²டிகோ த³ர்ஸயேத³யதா² |
மநோக³தம் பா⁴வபே⁴த³ம் முக²ம் தத³வத் ப்ரத³ர்ஸயேத் || 706 ||

“ஜட³ம் முக²ம் ஜ்ஞாநஸூந்யம்”இதி வாதோ³ ந யுஜ்யதே |
புருஷஸ்ய ஸுக²ம் து:³க²ம் ஜ்ஞாத்வா ஸ்வேந ப்ரகாஸநாத் || 707 ||

இங்கி³தாத்³பாவாஷ்ஞாதூரக³ரே த்வாக³த்ய திஷ்ட²த: |
யோ வேத்தி ஹ்ரு⁴த³யம் தஸ்மிந் து:³க²ஸ்ய கத²நம் வ்ரு⁴தா² || 708 ||

நேத்ரத்³ரு⁴ஷ்ட்வா⁵ஸ்யஜ்ஞாதா மந்த்ரீ யதி³ வஸே ப⁴வேத் |
ஸத³ஸத்³பா⁴வமந்யஸ்ய தேந ஜாநாதி பூ⁴பதி: || 709 ||

“பரபா⁴வபரிஜ்ஞாநே வயம் நிஸிதபு³த்த³ய:” |
இதி வக்தும் ஸ ஸக்த: ஸ்யாத் த³ரு⁴ஷ்ட்வா யோ வேத்³ சாஸயம் || 710 ||

அதி⁴கார: 72. ஸபா⁴ஸ்வரூபம்

ஸமாஸ்வரூபம் விஜ்ஞாய வக்தவ்யார்த²ம் விசார்ய ச |
ஸபா⁴யாம் ஸப்³த³ஜாலஜ்ஞை: வக்தவ்யம் ஸத³கு³ணந்விதை: || 711 ||

ஸாபி⁴காநாம் ருசிம் பு³த்த³த்⁴வா தோ³ஷ: ஸப்³த³தி²யோர்யதா² |
ந ஜ்ஞாயேத ததா² ஸ்பஷ்டம் ஸபா⁴யாமுச்யதாம் வச: || 712 ||

ஸபி⁴காநாம் து ராஸிக்யமஜ்ஞாத்வா பா⁴ஷ்ணேத்³யதா: |
அஸமர்தா²ஸ்ச கத²நே நிர்வித்³யாஸ்ச மதா: ஸமை: || 713 ||

பண்டி³தாநாம் ஸபா⁴மத்⁴யே ஸ்வபாண்டி³த்யம் ப்ரத³ர்ஸயதாம் |
மூடா⁴நாம் புரதோ யுக்தம் ந பாண்டி³த்யப்ரத³ர்ஸநம் || 714 ||

ஜ்ஞாநிநாம் பா⁴ஷ்ணாத்தூர்வம் ஸபா⁴யாம் ஸ்வீதபா⁴ஷ்ணம் |
அநாரப்ய விநீ⁴தேந ஸ்தி²தி: ஸ்யாது³த்தமோ கு³ண: || 715 ||

ஸாஸ்த்ரஜ்ஞாநாம் ஸபா⁴யாம் யோ து³ஷ்டஸப்³தா³நுதீ³ரயேத் |

முக்திமார்க³ச்யுதேநாஸௌ துல்யோ து³ஷ்யத்வமாப்நுயாத் || 716 ||

ஸப்³த³தத்த்வபரிஷ்காரது⁴ரீணாநாம் ஸபா⁴க்³ரத: |

அதீ⁴தஸாஸ்த்ரக்³ரந்தா²நாம் வித்³யா விப்⁴ராஜதே ப்⁴ரு³ஸம் || 717 ||

ஸ்வதோSர்த்³க்³ராஹிணாமக்³ரே பண்டி³தோத்தமபா⁴ஷணம் |

ரூட⁴ஸஸ்யே த்வாலவாலே ஜலஸேசநவத்³ப⁴வேத் || 718 ||

வித்³வத்ஸபா⁴யாம் ஸுஸ்பஷ்டம் தத்த்வார்த²கத²நே படு: |

ப்ரமாத³யாபி ந பா⁴ஷேத குபண்டி³தஸபா⁴ங்க³ணே || 719 ||

ஸ்வதுல்யஜ்ஞாநிஸூந்யாயாம் ஸபா⁴யாம் ஜ்ஞாநிபா⁴ஷணம் |

அஸு³த³தஜலதா⁴ராக்க³ரஸீர்ணம்ரு³தஸமம் ப⁴வேத் || 720 ||

அதி⁴கார: 73. ஸபா⁴கம்பவிஹீநதா

ஸபா⁴ஸ்வபா⁴வவிது³ஷாம் ப⁴யநாபி ஸபா⁴ங்க³ணே |

ந ஸ்யாத் ஸ்கா²லித்யமேதேஷாம் ஸப்³த³தத்த்வவிதா³ம் ந்ரு³ணம் || 721 ||

பண்டி³தேஷ்வக்³ரக்³ண்யாஸ்தே ஸ்லாக்⁴யந்தே ஸகலைரபி |

அதீ⁴தம் விது³ஷாமக்³ரே விஸ்பஷ்டம் யைர்நிரூப்யதே || 722 ||

ப்ராணாந் த்யக்தும் ஸந்தி ஸஜ்ஜா தை⁴ர்யேண ப³ஹுவோ யுதி⁴ |

வித்³வத்ஸத³ஸி தை⁴ர்யேண வக்தாரோ விரலா: கில || 723 ||

யத³தீ⁴தம் த்வயா ஸாஸ்த்ரம் ஸ்பஷ்டம் ஸத³ஸி தத்³வத³ |

அஜ்ஞாதம் ஸாஸ்த்ரமந்யேப்⁴யோ ஜ்ஞாநிப்⁴யஸ்த்வம் ப⁴ஜ ஸ்வயம் || 724 ||

ஸப்³த³ஸாஸ்த்ரம் படி²த்வாதௌ³, அர்த²ஸாஸ்த்ரம் தத: பட² |

ஸபா⁴யாமுத்தரம் வக்தும் தத்³தை⁴ர்யம் ஜநயேத் தவ || 725 ||

மநோதை⁴ர்யவிஹீநஸ்ய க்ரு³பாணே யுதி⁴ நிஷ்ப²ல: |

பீ⁴தஸ்ய நிஷ்ப²லம் ஸாஸ்த்ரம் ஸுக்ஷமஜ்ஞாநிஸபா⁴ங்க³ணே || 726 ||

ஸபா⁴பீ⁴ருஜநாதீ⁴தஸாஸ்த்ரம் ஸத³ஸி நிஷ்ப²லம் |

க்ரு³பாணே யுத்³த⁴பூ⁴மிஸ்த²நடும்ஸககரே யதா² || 727 ||

ஸதஸபா⁴யாமநேகார்த²கத²நே பீ⁴ருணா ஸ்பு²டம் |

அதீ⁴தாஸ்வபி வித்³யாஸு ஸகலாஸு வ்ரு³தை²வ தா: || 728 ||

அதீ⁴தஜ்ஞாதவித்³யாம்ஸ்தாந் வித்³வத்³கோ³ஷ்ட²யாம் ச பா⁴ஷிதும் |

பீ⁴தாநஜ்ஞாதவித்³யோப்⁴யோ஽ப்யத⁴மாந் மந்யதே ஜந: || 729 ||

அதீ⁴தவித்³யாந் ஸத்³கோ³ஷ்ட²யாம் ஸ்பு²டம் வக்தும் சகாதராந் |
ஜீவதோ஽பி ம்ரு⁴தப்ராயாந் லோகோ ஜாநாதி கேவலம் || 730 ||

அதி⁴கார: 74. தே³ஸ:

க்ரு⁴ஷிகர்மவிதா³ம் ஸ்ரேஷ்டை:² ஸ்வத⁴ர்மநிரதை: ஸதா³ |
த⁴நார்ஜநபரைர்வைஸ்யை: யுக்தோ தே³ஸ இதீர்யதே || 731 ||

ஈதிபா³தா⁴விரஹிதம் நாநாவஸ்துஸமந்விதம் |
தே³ஸாந்தரஜநஸ்லாக்யம் தே³ஸமாஹூர்மநீஷ்ணை: || 732 ||

தே³ஸாந்தராதா³க³தாநாம் ஜநாநாம் வஹநாத் ஸ்வயம் |
வஸ்தூந்யுத்பாத⁴ ராஜ்ஞே ச தா³நாத்³ தே³ஸ இதி ஸம்ரு⁴த: || 733 ||

கோ⁴ரவ்யாதி⁴பு³பு⁴க்ஷாதி³ரஹிதம் ரிபுபா³த⁴யா |
விமுக்தமேத⁴மாநம் ச ப்³ருவதே தே³ஸஸம்ஜ்ஞயா || 734 ||

பி⁴நநலக்ஷயவதாம் ஸங்க⁴ரந்தஸ்சி²த்³ரைரநர்த²தை:³ |
கா⁴தகை: க்ஷுத்³ரபூ⁴பைஸ்ச முக்தோ தே³ஸ: ஸ கத்²யதே || 735 ||

பரைரநாஸ்ய: ஸததம் க்கசித் ப்ராப்தோ஽பி நாஸ்யதாம் |
ஸம்ரு⁴த்³தி⁴ஸஹிதோ தே³ஸோ தே³ஸேஷ-உத்தமதாம் வ்ரஜேத் || 736 ||

தடாகைர்த்³ரு⁴த⁴து³ர்கை³ஸ்ச பர்வதைர்நிஜ²ரைஸ்தத: |
நதீ³மி: பஞ்சபி⁴ஸ்சாங்க:³ யுக்தம் தே³ஸம் ப்ரசக்ஷதே || 737 ||

ஸம்பந்நீரோக³தாதா⁴ந்யஸம்ரு⁴த்³தி:⁴ ஸுக²ஜீவநம் |
து³ர்க³ஸ்ச பஞ்ச தே³ஸஸ்ய மண்ட³நாநி ப⁴வந்தி ஹி || 738 ||

யத்நம் விநா ஸ்வதோ வஸ்தூதா³தா ஸ்யாத்³ தே³ஸஸத்தம: |
அந்விஷ்ய யதமாநோப்⁴யோ தா³தா தே³ஸோ ந சோத்தம: || 739 ||

உக்தஸர்வகு³ணட⁴யே஽பி தே³ஸே நாஸ்தி ப்ரயோஜநம் |
யதி³ ராஜ்ஞ: ப்ரஜாநாம் ச மித:² ப்ரீதிர்ந வர்ததே || 740 ||

அதி⁴கார: 75. து³ர்க:³

ஸமர்தா²நாம் யுயுத்ஸூநாம் ராஜ்ஞாம் து³ர்க:³ ஸஹாயத:³ |
 த்ரஸ்தாந்த:ஸ்தி²தராஜ்ஞாம் ச து³ர்கோ³ ப⁴வதி பாலக: || 741 ||

ஸலிலேந விஸூத்³தே⁴ந மருபூ⁴ம்யா நகே³ந ச |
 ஸுச்சா²யாட⁴யநோபி வ்ரு⁴தோ து³ர்க:³ ஸமீர்யதே || 742 ||

ஓளந்நத்யதை³ர்க்யநிர்⁴பே⁴த³ஸ்தை²ர்யைய்யுக்தம் சதுர்விதை:⁴ |
 ப்ரகாரம் து³ர்க³ஸ³த³ஏந ப்³ருவதே ஸாஸ்த்ரவேதி³ந: || 743 ||

விஸாலப்ராந்ததே³ஸேந ரக்ஷயக்ஷுத்³ரபதா² யுத: |
 ப்ராப்தாரிதை⁴ர்யஹந்தா ச து³ர்க³ஸ³தே³ந கத²யதே || 744 ||

அப்ராப்ய: ஸத்ருவ்ரு⁴ந்தா³நாம் நாநாஹாரஸமந்வித: |
 ம்வக³தாநாம் ஸுக²வாஸப்ரதே³து³ர்க:³ ப்ரகீர்த்யதே || 745 ||

ஸமயே ஸாஹ்யதா³ யுத்³த⁴வீரா: ஸ்யுர்யத்ர ஸர்வதா³ |
 ஸர்வவஸ்துஸம்ரு⁴த்³தி⁴ஸ்ச பத்ராஸௌ து³ர்க³ஸம்ஜூக: || 746 ||

ஸாக்ஷாத்ஸைந்யப்ரவேஸந பரித: ஐந்யவேஷ்டநாத் |
 கைதவேநாபி து³ஷ்ப்ராபோ து³ர்க³ இத்யபி⁴கீ⁴யதே || 747 ||

பரைராவேஷ்டிதே து³ர்கே³ ஸ்வஸ்தா²நைகபராய²ண: |
 ரிபுவாரணக்ரு⁴த்³வீரை: வ்ரு⁴தோ து³ர்க:³ ஸ கத²யதே || 748 ||

ஸ்தி²த்வைவாந்த: பராந் யுத்³தே⁴ ஜேதும் ஸக்தைப⁴டோத்தமை: |
 ப்ராப்தோ மஹத்த்வம் க்²யாதஸ்ச து³ர்கோ³ ப⁴வதி ஸார்த²க: || 749 ||

பர்வோக்தகு³ணயுக்தோ⁵பிது³ர்க:³ கிம் வா கரிஷ்யதி |
 யுத்³தோ³பாயஸமர்தா²நாம் ஸாந்நித்யம் ந ப⁴வேத³யதி³ || 750 ||

அதி⁴கார: 76. அர்த²ர்ஜநோபாய:

அநர்ஹாந்பயர்ஹதமாந் கர்தும் யேந த⁴நேநே து |
 ஸக்யதே தாத்³ரு⁴ஹாத்³சித்தாத், அந்யத் கிம் ஸார்த²கம் ப⁴வேத் || 751 ||

கு³ணிநம் சாப்யர்த²ஹீநம் தூ³ஷ்யந்தி நரா ப⁴வி |
 நிர்கு³ணம் சாப்யர்த²வந்தம் மாந்யந்தி ஜநா: ஸதா³ || 752 ||

அஸாம்யோ த⁴நதீ³போ⁵யம் க³த்வா ஸர்வத்ர ஸர்வதா³ |

ஸ்வாஸிதாநாம் விரோதா⁴க்²யமந்த⁴காரம் விநாஸயேத் || 753 ||

யுக்தமார்கே³ண நீத்யா ச யத்³த⁴நம் ஸமுபா³ஜிதம் |

தத்தஸ்ய த⁴ர்மம் காமம் ச ப்ரத³தா³தி ந ஸம்ஸய: || 754 ||

த³யாப்ரீதீ பரித்யஜ்ய க்ரியமாணம் த⁴நார்ஜநம் |

நைவாநந்த³கரம் பூ⁴யாதி³தி மத்வா பரித்யஜேத் || 755 ||

நாத²ஹீநம் த⁴நம் க⁴ட்டஸூல்கமூலாக³தம் த⁴நம் |

ஜிதாரிஸவிதா⁴வாப்தகரோ ராஜ்ஞாம் த⁴நம் ப⁴வேத் || 756 ||

ஆகிஸ்சநே ஜாயமாநம் த³யாருபம் ஸிஸூம் ஸ்வயம் |

த⁴நருபோபமாதா து வர்க⁴யேத் போஷயேத³பி || 757 ||

ப்ரவிஸேத் ஸ்வீக்ரு³தே கார்யே நிர்⁴தோ த⁴நஹஸ்தவாந் |

க³ஜயுத்³த⁴ம் நகா³ருடோ⁴ யதா² நிர்மயமீக்ஷதே || 758 ||

க்ரூராயுதோ⁴ வித்தஸம: ஸத்ருக³ர்வவிநாஸக: |

த³ர்ஷ்டும் ந ஸக்யதே லோகே தஸ்மா³த்³த⁴நமுபா³ர்ஜய || 759 ||

ஸம்பாத³ய புஷ்கலம் வித்தம் த⁴ர்மமார்கே³ண திஷ்ட²த: |

அர்த²காமௌ ஸ்வதஸ்தஸ்ய ஸித்³த⁴யத: ப்ரு³தி²வீதலே || 760 ||

அதி⁴கார: 77. ஸைந்யப்ரயோஜநம்

சதுரங்க³ஸமாயுக்தம் ம்ரு³தி⁴விவிவர்ஜிதம் |

ஸைந்யம் ஜயப்ரத³ம் ராஜ்ஞாமுத்தம் பா⁴க்³யமுச்யதே || 761 ||

விபத்காலே ஸ்வயம் ஸீர்ணம் ப்⁴ரு³த்வாபி த்⁴ரு³திமத்தயா |

ஸ்தா²தும் ஸக்நோதி தத் ஸைந்யம் யந்மூலப³லஸம்ஜ்ஞிதம் || 762 ||

ம்ரு³ஷ்கா மிலிதா: ஸப்³த³ம் குர்வந்து பு⁴ஜகா³ந்திகே |

வ்ரு³தா² தத்³ பு⁴ஜகோ³ச்²வாஸஸ்பர்ஸாந்நஸ்யந்தி தே க்ஷணாத் || 763 ||

அப்ரத⁴ர்ஷ்யா பரைர்நைவ ஸக்யா வஞ்சயிதும் பரை: |

பரம்பராக³தா தை⁴ர்யயுதா ஸேநேதி கத்²யதே || 764 ||

யுத்³த⁴ம் கரோது குபித: ஸ்வயமாக³த்ய சாந்தக: |

ஸ்தா²தும் தை⁴ர்யேண தஸ்யாக்³ரே யா ஸக்தா ஸைவ வாஹிநீ || 765 ||

வீர்யம் மாநம் ததா² பூர்வவீராணாம் மார்க³கா³மிதா |

ராஜவிஸ்வஸபாத்ரத்வம் சத்வார: ஸைந்யகா³ கு³ண: || 766 ||

ப்ராப்தாநிவாரணோபாயம் பு³த்³த³வா வ்யுஹம் வித்³யாய ச |
நிபுஸைந்யவிநாஸாய ப்ரஸ்தா²நம் ஸைந்யலக்ஷணம் || 767 ||

பராபி³கா⁴தஸஹநம் யுத்³த⁴கர்மப்ரவீணதா |
அப³யம் மாஸ்து வா வ்யுஹமாத்ராத் ஸேநா வரா ப⁴வேத் || 768 ||

யஜுமாநேஷ்வவிஸ்வாஸோ தா³ரித்³ர்யமதி⁴கம் ததா² |
த்³வ்யம் ந ஸ்யாத்³யாதி³ ததா³ ஸ்வல்பா ஸேநாபி ஜேஷ்யதி || 769 ||

சிராநுப⁴வஸீ²ஸஸ்ச வீரையுக்த்தாபி வாஹிநீ |
ஸேநாபதிவிஹீநா ஸா மஹிமாநம் ந விந்த³தே || 770 ||

அதி⁴கார: 78. ஸேநாதா³ர்ட்⁴யம்

ப³ஹவோ⁵ஸம்மத்பதேரக்³ரே ஹதா: பாஷாணதாம் க³தா: |
அஸ்மத்³பூ⁴புரோ நைவ ஸ்தா²தவ்யம் போ⁴ஸ்ச ஸாத்ரவா: || 771 ||

அமோக⁴ம் பா³ணமுத்ஸரு³ஜ்ய ஸஸே ப்ராப்தோ ஜயோ வ்ரு³தா² |
க³ஜே ப்ரயுக்தபா³ணஸ்து மோகோ⁴⁵பி ஸ்யாஜ்ஜயாவஹ: || 772 ||

அநிபி³ஸ்ஸஹ நிர்⁴பீ⁴த்யா யோத⁴நம் வீரலக்ஷணம் |
ப்ராப்தே கே²தே³ நிபோ: ஸாஹ்யகர்தா வீர்யவதாம் வர: || 773 ||

ஸ்தி²தம் ஸூலம் க³ஜே முக்த்வா ஸமீபஸ்தே² க³ஜாந்தரே |
அந்வேஷ்டா⁵ந்யஸ்ய ஸூலஸ்ய வக்ஷ:ஸ்த²ம் ப்ராப்ய துஷ்யதி || 774 ||

நிபுஸூலாக³மம் ரோஷாத் பஸ்யதோ நயாநத்³வ்யம் |
ஸநிமேஷம் யதி³ ப⁴வேத் தத் பராஜயலக்ஷணம் || 775 ||

நிஜோரஸி முகே² பா³ணதாட்³நம் த்வநவாப்ய து |
அதீதாந் தி³வஸாந் யுத்³தே⁴ வீரோ வ்யர்தா²ந் ஹி மந்யதே || 776 ||

ஸ்தி²ரகீர்திக்ரு³தே யுத்³தே⁴ ப்ராணாநபி விமுஞ்சதாம் |
பாத³ப³த்³தா⁴ ஸ்ரு³ங்க²லா ஸ்யாத் அலங்காரப்ரயோஜநா || 777 ||

ப்ராணாந் த்ரு³ணஸமாந் மத்வா ப்ரவிஸந்தோ ரணங்க³ணம் |
வீரா பூ⁴பைர்வாநிதாஸ்ச விரமந்தி ந தே தத: || 778 ||

ஸ்வப்ரதிஜ்ஞாப⁴ங்க³பி⁴யா ஸமரே மர்துமிச்ச²த: |

வீரஸ்ய த³ண்ட³நம் தா³தும் கோ வா ஸக்தோ ப⁴வேத்³ பு⁴வி || 779 ||

ஸ்வீயம் பூ⁴பம் சாஸ்ருபாதபர்வகம் ஸேத³யந் ப⁴ட: |

ம்ரு³தஸ்சத் ப்ரார்த²நாபூர்வம் ம்ரு³திநூநமவாப்யதாம் || 780 ||

அதி⁴கார: 79. ஸ்நேஹ:

ஆர்ஜனீயம் ஸ்நேஹஸமம் ஸ்ரேஷ்ட²ம் வஸ்து ந வித்³யதே |

ஸத்ருப்⁴யோ ரக்ஷகம் வஸ்து ஸ்நேஹாத³ந்யத்³ ப⁴வேத் கிமு || 781 ||

ஸ்நேஹோ பு³த்³தி⁴மதா ஸாகம் வர்க⁴தே பூர்ணசந்த³ரவத் |

பு³த்³தி⁴ஹீநை: க்ரு³த: ஸ்நேஹ: க்ஷீயதே க்ஷீணசந்த³ரவத் || 782 ||

கு³ணிபி⁴ஸ்து க்ரு³த: ஸ்நேஹ: க்ரமேணாநந்த³தா³யக: |

ஸத³ர்த²:² பத²நாத³யத்³வத் க்ரமஸோ மோத³தா³யக: || 783 ||

பரஸ்பரக்ரு³தா மைத்ரீ ந ஹி தோஷாய கேவலம் |

ஸ்கா²லித்யே ஸுஹ்ரு³த³ஸ்தஸ்மாத்³ வாரணம் ஸக்யமுச்ச்யதே || 784 ||

மைத்ர்யா: பரிசயோ ஹேது: நாபி ஸேஸைகவர்திதா |

உப⁴யோர்பா⁴வஸாம்யம் து மைத்ரீமுத்பாத³யேத் தயோ: || 785 ||

மைத்ரீ முக²விகாஸேந கேவலம் ந ஹி ஜாயதே |

ஹ்ரு³த³யஸ்ய விகாஸோ⁵பி மைத்ர்யாம் முக்யமபேக்ஷயதே || 786 ||

நிவர்த்ய நிந்தி³தாத் மார்கா³த் ஸந்மர்கே³ தம் ப்ரவேஸ்ய ச |

து:³கே² ப்ராப்தே துல்யபா⁴க³பா⁴கி³தா ஸ்நேஹலக்ஷணம் || 787 ||

ஸ்த்ரஸ்தம் வஸ்த்ரம் ஸ்வதோ க³த்வா யதா² க்³ரு³:ணாதி வை கர: |

ததா² து:³கே² ஸ்வயம் ஸாஹ்யகரணம் ஸக்யமுச்ச்யதே || 788 ||

ஸர்வதா³ ஸர்வமார்கே³ண சைகரூபதயா முதா³ |

ஸாஹ்யம் க்ரு³த்வா ரக்ஷணம் து மைத்ர்யா: கோஷ்ட²தி கத்³யதே || 789 ||

“இயாந் ஸ்நேஹஸ்தஸ்ய மயி, ததா² தஸ்மிந மமாபி ச” |

ஏவம் விஸிஷ்ய கத²நாத் ஸ்நேஹே நாஸ்தி விஸிஷ்டதா || 790 ||

அதி⁴கார: 80. ஸ்நேஹபரீக்ஷா

ஸ்நேஹே க்ரு⁴தே புநஸ்தஸ்ய பரித்யாகோ³ ந யுஜ்யதே |
 தஸ்மாத்த³நாலோச்ய மைதரீகரணம் ஜநயேத் வ்யதா²ம் || 791 ||

அஸக்ரு⁴ஹ்ப³ஹுதா⁴ சர்சாமக்ரு⁴த்வா க்ரு⁴தமித்ரதா |
 மரணாந்தகரம் து:³க²மாந்தம் தஸ்மை ப்ரயச்ச²தி || 792 ||

குலீந்தவம் கு³ணம் தோ³ஷம் ப³ந்து⁴பாலநஸீலதாம் |
 விம்ரு⁴ஸ்ய ஸம்யக் ஜ்ஞாத்வா⁵த² மைதரீம் கேநசிதா³சர || 793 ||

குலே மஹதி ஸம்ப்⁴ரு⁴தமபவாத³ப⁴யாந்விதம் |
 குரு மித்ரம் வாஞ்சி²தார்த²ப்ரதா³நேநாபி ஸர்வதா³ || 794 ||

கடுவாக்யம் ப்ரயுஜ்யாபி து³ர்மார்கா³த்³ யோ நிவாரயேத் |
 லோகஜ்ஞாநவதா தேந விம்ரு⁴ஸ்ய ஸ்நேஹமாசர || 795 ||

ஸ்நேஹதத்தவம் பரிஜ்ஞாதும் கே²த:³ ஸ்யாந்மாநத³ண்ட³வத் |
 தஸ்மாத் து:³க²ஸ்ய ஸம்ப்ராப்திரபி க்ஷேமாய கல்பதே || 796 ||

ப்ரமாதா³த்³ பு³த்³தி⁴ஹீநேந ஸாகம் ஸ்நேஹஸ்ய ஸம்ப்⁴வே |
 ஜ்ஞாத்வா தஸ்ய பரித்யாகா³த அந்யோ லாபோ⁴ ந வர்ததே || 797 ||

உத்ஸாஹஜநகாத் காயோத³ந்யகாரீயே விமுச்யதாம் |
 ததா² மைதரீ ந கர்தவ்யா கே²தே³ ஸாஹ்யமகுர்வதா || 798 ||

உபகாரம் விபத்காலே⁵ப்யகுர்வாணஸ்ய மித்ரதா |
 ஸம்ரு⁴தா மரணகாலே⁵பி நிர்³த³ஹேச்சித்தமுக்³ரத: || 799 ||

நிர்³து³ஷ்டபுருஷை: ஸாகம் நூநம் மைதரீ விதீ⁴யதாம் |
 கு³ணஹீநநஸ்நேஹம் த³த்வா⁵ர்த²ம் வா பரித்யஜ || 800 ||

அதி⁴கார: 81. ப்ராத்தநஸ்நேஹ:

சிரஸ்நிக்³தே⁴ந ஸௌஹார்த³த் க்ரு⁴தம் தோ³ஷம் கு³ணம் ததா² |
 ஸோட்⁴வா ததே²வ ஸ்வீகார: சிரஸ்நேஹஸ்ய லக்ஷணம் || 801 ||

யதே²ச்ச²ம் மித்ரரசிதம் ஸ்நேஹஸ்யாங்க³ம் ததி³ஷ்யதே |
 தஸ்மாத் தத்க்ரு⁴தகார்யஸ்ய ஸ்வீக்ரு⁴திர்மஹதாம் கு³ண: || 802 ||

ஸ்வந்தர்யாத் மித்ரரசிதம் கார்யம் நாங்கீ³க்ரியேத் சேத் |

தேந ஸாகம் க்ருதா மைதீ ததா³ வ்யர்தா² ப⁴விஷயதி || 803 ||

ஸ்வவாஞ்சி²தம் ச ஸ்வாதந்தர்யாத் ஸுஹ்ருத் குர்யாத்³யதி³ ஸ்வயம் |
அங்கீ³க்ரு²த்ய ச தத்கார்யஸ்லாக⁴நம் மஹதாம் கு³ண: || 804 ||

ஸ்வாதந்தர்யமத²வா⁵ஜ்ஞத்வம் வக்தவ்யம் தத்ர காரணம் |
ஸ்வவாஞ்சி²தவிரோதே⁴ந ஸுஹ்ருத் கார்யம் கரோதி சேத் || 805 ||

புரா பரிசிதம் மித்ரம் கே²தே³ ப்ராப்தே⁵பி தத்க்ரு²தே |
ந கதா³சித்³விமுஞ்சந்தி ஸ்நேஹத⁴ர்மவஸங்க³தா: || 806 ||

ப்ரேம்ண சிராத் ஸ்நேஹவத்³பி:⁴ கதா³சித் கே²த³தா³யகே |
கார்யே க்ரு²தே⁵பி ஸுஹ்ரு²தா³ம் தேஷு ப்ரீர்திந ஹீயதே || 807 ||

பூர்வமித்ரக்ரு²தம் தோ³ஷமுச்யமாநம் பரையி |
அப்ருண்வதோ மித்ரக்ரு²தோ தோ³ஷ: ஸுதி³நதாம் வ்ரஜேத் || 808 ||

ஸ்வாதந்தர்யேண சிராந்மதீம் குர்வதா கேநசித் ஸஹ |
ஸௌஹார்த³ம் ந த்யஜேத்³யஸ்து லோகஸ்தம் ப³ஹு மாநயேத் || 809 ||

க்ரு²தே⁵பி தோ³ஷே ஸௌஹார்த³த் ஸோட்⁴வா தம் ஸுஹ்ரு²த:³ ஸ்வயம் |
ய: ஸ்யாச்ச²ரேஷ்ட²கு³ணேபேத: ஸ்லாக⁴யதே ரிபுணபி ஸ: || 810 ||

அதி⁴கார: 82. நிர்கு³ணஜநமைதீ

து³ர்கு³ண: ப்ரீதிஸம்பந்நா இவ குர்யுஸ்ச மித்ரதாம் |
த்யாகோ³ து³ர்கு³ணமைதர்யாஸ்து வர: ஸ்யாத் தஸ்ய வர்த⁴நாத் || 811 ||

ஸ்வார்தா²ய குர்வத: ஸ்நேஹம் கார்யந்தே தத³விமுஞ்சத: |
அஸமத²ஸ்ய ஸௌஹார்த³ம் ஸர்வதா³ நிஷ்ப்ரயோஜநம் || 812 ||

த⁴நைகலக்ஷயா க³ணிகா: தஸ்கரா: பரவஞ்சகா: |
லாபௌ⁴கலக்ஷயா: ஸ்நிக்³தா⁴ஸ்ச த்ரயஸ்துல்யகு³ணந்விதா: || 813 ||

பதிம் பூ⁴மௌ பாதயித்வா தா⁴வதா வாஜிநா ஸமம் |
ஸுஹ்ரு²த் ஸாஹயம் ந குர்யாச்சேத் ஐகாந்த்யம் வரமிஷயதே || 814 ||

அப்ரயோஜகரா நீசஜநமைதீ விக³ர்ஹிதா |
தாத்³ரு³ஸஸ்நேஹகரணத் ஸ்நேஹபா⁴வோ வர: கில || 815 ||

மூடை:⁴ ஸாகம் த்³ரு²ட⁴ஸ்நேஹகரணத், ஜ்ஞாநிபி:⁴ ஸஹ |

விரோத:⁴ கோடிஸங்க்யாகலாப⁴ம் நூநம் ப்ரயச்ச²தி || 816 ||

வஹிர்ஹாஸ்யபரை: ஸாகம் மைதர்யாம் யஜ்ஜாயதே ஸுக²ம் |
ரிபுமுலஸுக²ம் தஸ்மாத் த³ஸகோடிசு³னாதி⁴கம் || 817 ||

ஸுஸாத்யகார்யே து³ஸஸாத்யமிவ ய: ஸுஹ்ரு³தா³சரேத் |
தேந ஸாகம் ஸ்தி²தாம் மைத்ரீமநுத்தவைவ பரித்யஜ || 818 ||

உக்த்வைகம் வசஸா கார்யமந்யத் கோயேந குர்வதா |
மைத்ரீ க்ரு³தா து ஸ்வப்நே⁵பி வ்யஸநம் ஜநயிஷ்யதி || 819 ||

கே³ஹே ரஹஸி ஸம்ஸ்துத்ய ஸபா⁴யாம் ஜநமண்ட³லே |
மைத்ரீ நிந்த³யதா ஸாகம் ஸர்வதா²ந விதீ⁴யதாம் || 820 ||

அதி⁴கார: 83. ஆந்தரஸ்நேஹஸூந்யதா

ஹார்த³ஸ்நேஹவிஹீநஸ்ய பா³ஹ்யஸ்நேஹம் விதந்வத: |
மைத்ரீ ப⁴க்³நா ப⁴வேத் ஸ்வர்ணமய:க²ண்ட³க³தம் யதா² || 821 ||

சித்தே ஸௌஹார்த³ஹீநஸ்ய மித்ரவந்நடதோ ப³ஹி: |
ஸௌஹார்த³மங்க³நாசித்தஸமம் பரிணதம் ப⁴வேத் || 822 ||

அதீ⁴தேஷ்வபி ஸாஸ்த்ரேஷு ஹார்த³மைதர்யா ப்ரவர்தநம் |
நைவ ஸாத்யம் ப⁴வேத்தேஷாம் யே ப⁴வந்தி விரோதி⁴ந: || 823 ||

ப³ஹிர்ஹாஸ்யமுகோ² பூ⁴த்வா சித்தே த்³ரோஹம் சிகீர்ஷத: |
வஞ்சகஸ்ய து ஸௌஹர்த³ம் தூ³ரே குரு ப⁴யாந்வித: || 824 ||

க்ரு³த்வாந்யபா⁴வம் மநஸி ஸ்நேஹமாசரதோ ப³ஹி: |
ஸ்ருத்வா வார்தாம் ச கார்யேஷு ப்ரவ்ரு³த்திர்ந வரா மதா || 825 ||

விரோதி⁴நோ மித்ரஸமம் ஹிதம் வாக்யம் ப்³ருவந்து வா |
அதா²பி தத்³வசோப⁴ங்க³யா தத்த்வம் ஜ்ஞாயேத ஸீக்⁴ரத: || 826 ||

ப்ராப்யாபி நம்ரதாம் சாப: ஸ்வபா⁴வாத்³ து:³க²தோ³ யதா² |
விநயாட்⁴யம் ஸத்ருவாக்யம் ததா²நர்த²கரம் ப⁴வேத் || 827 ||

ஸத்ரோரஜ்ஜலிமஸ்யே⁵பி ச²ந்ந: ஸ்யாத் கடி²நாயுத:⁴ |
ததா² ஸத்ரோரஸ்ருபாத: க்ருராயுத⁴ஸமோ ப⁴வேத் || 828 ||

பூ⁴த்வா ப³ஹி: ஸ்நிக்³த⁴ஸமோ தூ³ஷ்யேத்³ ஹ்ரு³த³யேந ய: |

தமேவ மாக்³மாஸரித்ய தஸ்ய மைத்ரீம் விநாஸய || 829 ||

ஸத்ருபி:⁴ ஸஹ மைத்ர்யாம் ச ப்ரஸக்தாயாம் முகே² பரம் |

ப்ரஸர்ஸ்ய மைத்ரீம் ஹார்தா³ம் தாம் மைத்ரீம் சி²ந்தி⁴ நிரந்தரம் || 830 ||

அதி⁴கார: 84. மௌட்⁴யம்

க்ஷேமதா³யககார்யஸ்யபரித்யாக³ஸ்ததை²வ ச |

அநர்த்²ப்ரத³கார்யஸ்ய ஸ்வீகாரோ மௌட்⁴யலக்ஷணம் || 831 ||

நாநாவிதே⁴ஷு மௌட்⁴யேஷு மௌட்⁴யம் தச்சி²க²ராயதே |

யச்சா²ஸ்த்ரநிந்தி³தே ஹேயே து³ராசாரே து போ⁴க்³யதீ:⁴ || 832 ||

லஜ்ஜாவிஹீநதா ப்ரேமஸூந்யதா ஸ்ரேஷ்ட²வஸ்துநி |

நைராஸ்யம் நிர்விவேகத்வமிமே மௌட்⁴யகு³ண மதா: || 833 ||

ஸாஸ்த்ரண்யதீ⁴த்ய தத்த்வார்தா²ந் பு³த்⁴வா சோக்த்வா பராந் ப்ரதி |

யஸ்து நாசரதே தேந ஸமோ மூடோ⁴ ந வித்³யதே || 834 ||

யத்யாபம் நரகம் த³த்³யாத் பா⁴வி ஸப்தஸு ஜந்மஸு |

தத்பாபமகி²லம் ண்ட:⁴ கரோத்யத்ரைவ ஜந்மநி || 835 ||

அஜாநதா க்ரியாதத்த்வம் மூடே⁴நாரப்³த⁴கர்ம து |

விக்⁴நிதம் நைதி பூர்ணத்வம் கர்தாரமபி நாஸயேத் || 836 ||

மூட⁴ஸ்ய யதி³ லப்⁴யேத் த⁴நம் தேந பரே ஜநா: |

ப்ராப்நுய: ஸகலம் ஸௌக்²யம் ந லாபோ⁴ ப³ந்து⁴மித்ரயோ: || 837 ||

மூடோ⁴ த⁴நம் ப்ராப்நுயாச்சேத் பித்தஸ்ய பிப³த: ஸுராம் |

யா தூர்நமாத³கராவஸ்தா² மூட:⁴ ப்ராப்நோதி தாம் த³ஸாம் || 838 ||

மூடை:⁴ ஸாகம் வியோகே³ந் து:³க²ம் கஸ்யாபி நோத்³ப⁴வேத் |

தஸ்மாந்மூடே⁴ந மைத்ரீ து ப⁴வேதா³நந்தா³யிநீ || 839 ||

அமேத்⁴யஸ்ப்ரு⁴ஷ்டபாத³ஸ்ய பர்யங்கே க்ஷாலநம் விநா |

நிக்ஷேபதுல்யம், மூட⁴ஸ்ய வித்³வத்³கோ³ஷ்ட²ப்ரவேஸநம் || 840 ||

அதி⁴கார: 85. அல்பஜ்ஞுவம்

வித்³யமாநேஷ்வபா⁴வேஷு ஜ்ஞாநாபா⁴வோ வ்யதா²கர: |
அந்யாபா⁴வாந் வேத்தி லோகோ ணாபா⁴வத்வேந் ஸர்வதா³ || 841 ||

அல்பஜ்ஞ: ப்ரீதிஸம்யுக்தோ த⁴நமர்பயநீதி யத் |
ந ததராந்யத் காரணம் ஸ்யாத்³ க்³ருஹீது: புண்யமந்தரா || 842 ||

யாவாந் கே²த:³ ஸத்ருவர்கை³ருத்பத்³யேத ததோ⁵தி⁴கம் |
ப்ராப்ந்யு: கே²த³மல்பஜ்ஞா: ஸ்வீயாஜ்ஞாநப்³லாத் ஸ்வயம் || 843 ||

“ஜ்ஞாநவாநஹமஸ்மி”இதி யோ வாஜ்ஞாநக்ரு⁴தோ மத:³ |
ஸ ஏவால்பஜ்ஞஸப்³தே³ந ப்ரக்ரு⁴தே ஸம்ப்ரகீர்த்யதே || 844 ||

அல்பஜ்ஞோ யதி³ து ப்³ருயாத³நதீ⁴தமதீ⁴தவத் |
ததா³ க்ஷுண்ணமதீ⁴தே⁵பி விஷயே ஸம்ஸயோ ப⁴வேத் || 845 ||

ஸ்வதோ³ஷ்வரணே யத்நஹீந: ஸ்வல்பமதிர்நர: |
முக்²யம் கோ³ப்யம் ஸ்த²லம் த்யக்த்வா யதா²ந்யாச்ச²த³கோ ப⁴வேத் || 846 ||

ப்ரோக்தகோ³பநீயார்தா²ந் ப்ரமாதா³தீ³ரயந் ப³ஹி: |
அல்பஜ்ஞ: ஸ்வஸ்ய நாநர்தா²ந் ஸ்வயமேவ ஸமாநயேத் || 847 ||

ஸத்கார்யம் ய: பரைருக்தம் ந குர்யாத்³வேத்தி ந ஸ்வயம் |
தஸ்யால்பபு³த்³தே:⁴ ப்ராணா: ஸ்யு: ஆந்தமாமயருபிண: || 848 ||

அல்பஜ்ஞஸ்யோபதே³ஷ்டா து ஸ்வயமல்போ ப⁴வேந்நர: |
அல்பஜ்ஞோ மூட⁴விஸ்வாஸாத்³ பா⁴ஸதே ஜ்ஞாநவாநிவ || 849 ||

அஸ்தீதி ஸத்³பி⁴ருக்தார்தா²ந் நாஸ்தீத்யேவ வதே³ஞ்ச ய: |
மர்த்யருபாக³தம் பூ⁴தம் தம் மந்யந்தே நரா பு⁴வி || 850 ||

அதி⁴கார: 86. பே⁴த³பு³த்³தி:⁴

ஸமேஷாம் ப்ராணிவர்கா³ணமிதரை: ப்ராணிபி:⁴ ஸஹ |
து³ர்கு³ணம் மேலநாபா⁴வருபம் மேதோ³ விவர்க⁴யேத் || 851 ||

அநிச்ச²ந் ஸங்க³மம் கஸ்சித் கரோத்வந்யஸ்ய சாப்ரியம் |
தஸ்யாப்யநிஷ்டகரணந்நிவ்ரு⁴த்தி: ஸ்லாக்⁴யதே ந்ரு⁴ணம் || 852 ||

ஹ்ரு⁴த்யாத்³பே⁴த³பா⁴வாக்²யரோக³ம் து:³க²ப்ரதா³யகம் |

ப³ஹிர்நிஷ்காஸயந் கஸ்சித் ஸாஸ்வதீம் கீர்திமஸ்நுதே || 853 ||

து:³கா²நாமாதி³மம் து:³க²ம் பே⁴த³ஜ்ஞாநாபி⁴த⁴ம் நர: |

நாஸயந் ஸ்வயமாப்நோதி ஸுகா²நாமுத்தமம் ஸுக²ம் || 854 ||

மேத³ஜ்ஞாநாக்²யதோ³ஷேண யே ப⁴வேயுர்ந து³ஷிதா: |

தாந் ஜேதும் பு⁴வி ஸக்தா: ஸ்யு: கேவா⁵ஸ்மிந் த⁴ரணீதலே || 855 ||

பே⁴த³பு³த்³தி⁴ம் ஸமாலம்ப³ய வர்தநம் வரமித்யபி |

திஷ்ட²தோ ஜீவிதே ஸம்பத் க்ஷயதே நஸ்யதி ஸ்வயம் || 856 ||

பே⁴த³ஜ்ஞாநாக்²யது³ர்பு³த்³தி⁴ஸமேதா ஜயதா³யகாந் |

நீதிஸாஸ்த்ரோக்ததத்த்வார்தா²ந் ஜ்ஞாதும் ந ப்ரப⁴வந்தி தே || 857 ||

பே⁴த³பு³த்³தி⁴ம் யே த்யஜந்தி தேஷாம் பா⁴க்³யம் விவர்க⁴தே |

வஸா யே பே⁴த³பா⁴வஸ்ய தே த்வநர்தா²நவாப்ந்யு: || 858 ||

ஸ்ரேய:ஸம்ப்ராப்திவேலாயாம் ந ஸ்மேரேத்³பே⁴த³பா⁴வநாம் |

அஸ்ரேய:ப்ராப்திவேலாயாம் பே⁴த³பு³த்³தி⁴ம் த்⁴ருவம் த்யஜேத் || 859 ||

பே⁴த³ஜ்ஞாநேந சைகஸ்ய ப³ஹ்வநர்தா² ப⁴வந்தி ஹி |

ஸௌஹார்தா³ந்நிதிருபாக்²யபா⁴க்³யம் ஜாயேத கஸ்யசித் || 860 ||

அதி⁴கார: 87. ஸத்ருநிர்ணய:

ஆத்மநோ⁵பி ப³லாட்⁴யைஸ்து வைரபா⁴வோ விமுச்யதாம் |

ந த்யாஜ்யம் ஸர்வதா³ வைரம் ஸ்வஸ்மாத³ல்பப³லாந்விதை: || 861 ||

ஸ்வாஸ்ரிதேஷு ப்ரீதிஹீநோ ஸைந்யாதி³ப³லவர்ஜித: |

ஸ்வயம் ச ப³லஹீநஸ்சேத் கத²ம் ஸத்ருந் விஜேஷ்யதி || 862 ||

பே⁴தவ்யே ப⁴யஹீநஸ்ய ஜ்ஞாதவ்யம் சாப்யஜாநத: |

அதா³துர்மித்ரஹீநஸ்ய ஸுலபா⁴ ஸத்ருவஸ்யதா || 863 ||

ஸர்வத்ர ஸர்வதா³ ஸர்வை: ஸ ஜேதும் ஸுலபோ⁴ ப⁴வேத் |

ய: க்ரோத⁴வஸமாபந்நஸ்த்வஸக்தஸ்சித்தநிக்³ரஹே || 864 ||

அஜ்ஞாத நீதிஸாஸ்த்ராணமகர்தா ஸாஸ்த்ரகர்மணம் |

அபீ⁴ருரபவாதா³நாம் நிர்கு³ண: ஸ்யாத்³நிபோர்வஸே || 865 ||

ஸ்வபரஜ்ஞாநவித்⁴வம்ஸகாரணக்ரோத⁴ஸம்யுத: |

விஜ்ரு³ம்ப⁴த்காமநிசயுக்த: க்ஷீயேத் ஸத்வரம் || 866 ||

ஸ்வாரப³த⁴ஸ்யைவ கார்யஸ்ய விருத்³த⁴ம் குருதே ச ய: |
வைரம் ஸம்பாத³யதாம் தேந ஸாகமர்த²ம் ப்ரதா³ய வா || 867 ||

அகு³ண் தோ³ஷபா⁴ங் மைத்ரீம் ந கேநாபி ஸ விந்த³தே |
ததே³வ மைத்ரீராஹித்யம் ரிபணாம் ஜயத³ம் ப⁴வேத் || 868 ||

அஜ்ஞாதநீதிஸாஸ்த்ரார்தை:² கார்யஸாத⁴நபீ⁴ருபி:⁴ |
ரிபுர்பி⁴யுத்³த⁴கர்தா து ஜித்வா ஸ்ரேஷ்ட²ஸுக²ம் வ்ரஜேத் || 869 ||

அஜ்ஞாதநீதிஸாஸ்த்ரைஸ்து ஸாகம் வைரம் ப²லப்ரத³ம் |
ததா² கர்துமஸக்தோ யஸ்தஸ்ய கீர்திர்ந வித்⁴யதி || 870 ||

அதி⁴கார: 88. விரோத⁴தத்த்வபரிஜ்ஞாநம்

வஸ்துத: பரிஹாஸார்த²மப்யநர்த²ப்ரதா³யக: |
விரோத⁴ஸ்து ந கேநாபி ந கதா³சிச்சிகீர்ஷ்யதாம் || 871 ||

சாபாக்²யலாங்க³லகரை: வீரையவைரம் ந து:³க²த³ம் |
வாகா³க்²யலாங்க³லகரை³பு³தை⁴ர்வைரம் ந ஸாம்ப்ரதம் || 872 ||

நாநாஜநவிரோதீ⁴ யோ ப³ந்து⁴மித்ரவிவர்ஜித: |
உந்மத்தபுருஷாச்சாபி ஜ்ஞாநஹீந: ஸ க³ண்யதே || 873 ||

வைரிணே⁵பி ஸுஹ்ரு³த்யு³தாந் குர்வந் ஸ்லாக்⁴யகு³ணந்வித: |
யோ ப⁴வேத் தத்ப்ரபா⁴வஸ்ய வஸ்யம் ஸ்யாத் ஸகலம் ஜக³த் || 874 ||

ஏகஸ்ய நிஸஸஹாயஸ்ய யத்³யுபௌ⁴ து விரோதி⁴நௌ |
ஸந்ப⁴வேதாம் தயோரேகம் மித்ரம் குர்வீத் தத்க்ஷணத் || 875 ||

த்வயா ரிபுர்ப⁴வேத்³ ஜ்ஞாதஸ்த்வஜ்ஞாதோ வா புரா ப்⁴ரு³ஸம் |
க்லேஸே ப்ராப்தே து மாத்⁴யஸ்த²யபா⁴மொலம்ப³ய பஸ்ய தம் || 876 ||

நூதந்மித்ரஸ்ய ஸவிதே⁴ ஸ்வது:³க²ம் ந நிவேத³யேத் |
ஸத்ருணாம் ஸந்நிதௌ⁴ ஸ்வீயதௌ³ர்ப³ஸ்யம் ந ப்ரகாஸயேத் || 877 ||

ஸ்வஸுத்த்வவர்த⁴க: கார்யதத்த்வஜ்ஞோ நிஜரக்ஷக: |
யதி³ கஸ்சித்³ப⁴வேத்தஸ்ய ஸத்ரவோ லயமாப்நுய: || 878 ||

பா³லகண்டகவ்ரு³க்ஷஸ்ய சே²த³நம் ஸுலப⁴ம் ப⁴வேத் |

ஸ ஏவ வ்ரு³த்³த⁴ஸ்சி²ந்நஸ்சேத் சே²த்துஸ்சி²ந்நோ ப⁴வேத்கர: || 879 ||

க³ர்வோ ரிபுணுமாதௌ³ ந ஹந்யதே கேநசித்³யதி³ |

ஸ்வாஸக்³ரஹணகாலம் ச ந ஸக்யம் தேந ஜீவிதும் || 880 ||

அதி⁴கார: 89. ஆந்தரவைரம்

ரோக³ப்ரதே³ யதி³ ஜலச்சா²யே த்யாஜ்யே யதா² ஜநை: |

ஜ்ஞாதயோ து:³க²தா³ஸ்தத³வத் த்யஜ்யா ஹ்யாந்தரவைரிண: || 881 ||

அஸிதுல்யாந் வ்யக்தஸத்ருந் த்³ரு³ஷ்ட்வா பீ⁴தி: குதோ வ்ரு³தா² |

ப³ந்து⁴வேஷாந் கூ³ட⁴ஸத்ருந் த்³ரு³ஷ்ட்வா மேதவ்ய மேவ ஹி || 882 ||

கூ³ட⁴ஸத்ருப⁴யாதா³த்மரகூஷணம் யுஜ்யதே ஸதா³ |

அந்யதா² நாஸமாப்நோதி ஸூசீச்சி²ந்நக⁴டோ யதா² || 883 ||

அஸம்ஸ்க்ரு³தமநஸ்கேந கூ³ட⁴வைரம் ப⁴வேத்³யதி³ |

ப³ந்து⁴நாஸகராந் தோ³ஷாந் ததா³ ப்ராப்நோத்யயம் ஜந: || 884 ||

பா³ந்த⁴வ்யமுலகம் கூ³ட⁴வைரம் ப⁴வேத்³யதி:³ |

மரணாந்தாநி து:³கா²நி லப⁴தே தத ஏவ ஸ: || 885 ||

ஸ்வாஸ்ரிதேஷ்வாந்தரம் வைரம் ய: கஸ்சித்தகுருதே யதி³ |

ந தஸ்ய மரணபா⁴வோ ப⁴விஷ்யதி கதா³சந || 886 ||

ப³ஹிர்யதா² தாம்ரக²ண்டௌ³ யுக்தௌ ஸ்யாதாம் ந சாந்தரா |

ததா²ந்த:ஸத்ரவோ⁵ந்யோந்யம் ப³ஹிர்யுக்தௌ ந வை ஹ்ரு³தா³ || 887 ||

அந்தர்விரோதி⁴நாம் வம்ஸோ ப³லஹீந: க்ரமாத்³ ப⁴வேத் |

அய:பிண்ட:³ க்ரு³பாணேந க்⁴ரு³ஷ்டோ நாஸம் வ்ரஜேத்³யதா² || 888 ||

ஸ்வல்பமப்யாந்தரம் வைரம் லோகே ப⁴க்³நதிலோபமம் |

குலநாஸகராநிஷ்டம் மஹாந்தம் ஜநயேத் கில || 889 ||

லோகே பி⁴ந்நமநஸ்ததத்த்வைர்மாநவைஸ்ஸஹ ஜீவநம் |

ஏகத்ரைவ க்³ரு³ஹே ஸர்பை: ஸஹவாஸஸமம் ப⁴வேத் || 890 ||

அதி⁴கார: 90. மஹாத்மநிந்தா³நிராகரணம்

ஆத்மரக்ஷாஸாத⁴நேஷு ஸ்ரேஷ்ட²ம் தத் து ப்ரகீர்த்யதே |
யத்கார்யஸாத⁴நபடோ: ஸாமர்த்²யஸ்ய பரிக்³ரஹ: || 891 ||

மஹாத்மநாம் து விஷயே க்ரியமாணா திரஸ்க்ரு³தி: |
கஸ்யசித்ஸகலம் து:³க²ம் ப்ரத³தா³தி ந ஸம்ஸய: || 892 ||

ஸத்ருநிர்மூலநக்ரு³திமிச்சா²மாத்ரேண குர்வதா |
ராஜ்ஞா ஸஹ குரு த்³வேஷம் யதி³ த்வம் நாஸமிச்ச²ஸி || 893 ||

ஸமம் ப³லவதா வைரம் க்ரியதே யத்³தி⁴ து³ர்ப³லை: |
ஹந்துர்யமஸ்ய ஹஸ்தாப்⁴யாமாஹ்வாநஸத்³ரு³ஸம் ஹி தத் || 894 ||

க்ரூரஸத்த்வஸமாயுக்தப்⁴ரு³பக்ரோத⁴வஸம் க³த: |
ஆத்மநோ ரக்ஷணம் தஸ்மாத் குத்ர க³த்வா கரிஷ்யதி || 895 ||

த³க்³தோ⁴஽பி வஹ்நிநா கஸ்சித் கதா³சிஜ்ஜீவிதும் க்ஷம: |
மஹாதாமபகாரீ து ஜீவிதும் ந ப⁴வேத் க்ஷம: || 896 ||

மஹாத்மா ஸுதப:ஸீல: குப்வேத்³யதி³ மஹீபதிம் |
தஸ்ய ப்⁴ரூப்ஸ்ய வித்தேந ஸாம்ராஜ்யேநாபி கிம் ப²லம் || 897 ||

மஹத்³பி:⁴ ஸைலஸத்³ரு³ஸை: ஸப்தா யே டு⁴வி பார்தி²வா: |
ஸ்தி²ர்ப்ரதிஷ்டா:² ஸந்தோ⁴஽பி க்ஷயந்தே தே ஸபா³ந்த⁴வா: || 898 ||

நாநாவ்ரதபரா: ஸந்த: குப்யந்தி கில யம் ப்ரதி |
தே³வேந்த்³ரோ வா ப⁴வத்வேஷ: ஸ்தா²நாத்³ப்⁴ரஷ்ட: பதத்யத:⁴ || 899 ||

நாநாதபோப³லவதாம் ப்ராப்தா யே கோபபாத்ரதாம் |
பூ⁴பாஸ்தே ப³லவந்தோ⁴஽பி லபே⁴ரந் விலயம் க்ஷணாத் || 900 ||

அதி⁴கார: 91. பா⁴ர்யாநுவர்தநம்

பா⁴ர்யாவசநகாரீ ந லப⁴தே ப²லமுத்தமம் |
பா⁴ர்யாநுஸரணம் லக்ஷயஸாத⁴நே பா³த⁴கம் ப⁴வேத் || 901 ||

லக்ஷயமுத்ஸ்ரு³ஜ்ய காமார்த²ம் பா⁴ர்யாவசநகாரிபி:⁴ |
லப்³த⁴ம் வித்தம் ப⁴வேத்தேஷாம் நூநம் லஜ்ஜாப்ரதா³யகம் || 902 ||

ஆத்மகௌ³ரவமுத்ஸ்ரு³ஜ்ய ய: பத்ந்யாம் பீ⁴திமாந் ப⁴வேத் |

அததா²பூ⁴தமஹதாமக்³ரே லஜ்ஜாம் ஸ விந்த³தே || 903 ||

பா⁴ர்யாபீ⁴ருர்ந லப⁴தே லோகாந்தரஸுக²ம் ஸ்தி²ரம் |
கார்யநிர்வாஹஸாமர்த²யம் ந தஸ்ய ஸ்லாக்⁴யதே பு³தை:⁴ || 904 ||

பா⁴ர்யாபீ⁴ருர்மஹாத்மப்யோ ப³ஹுப்⁴யஸ்ச நிஜேச்ச²யா |
ஸ து ஸ்வீயத⁴நம் சாபி தா³தும் பீ⁴திமவாப்நுயாத் || 905 ||

தே³வபோ⁴க³மவாப்யாபி நாயம் ப்ராப்நோதி கௌ³ரவம் |
ரம்யஹஸ்தயுதாம் பா⁴ர்யாம் த்³ருஷ்ட்வா ய: காதரோ ப⁴வேத் || 906 ||

பா⁴ர்யாயாம் தா³ஸ்யக்ரு²த்யேந ஜீவதாம் பௌருஷாத³பி |
ஸ்தீர்ணம் லஜ்ஜாஸமேதாநாம் ஸ்தீர்த்வமேவ விஸரிஷ்யதே || 907 ||

பா⁴ர்யாவசநகர்தா து ஸ்வமித்ரேப்⁴யோ஽பி காங்கூதம் |
ந ஸ்யாத்பூரயிந்து ஸக்த: குர்யாத்³த⁴ர்மாந் ந ஸாஸ்வதாந் || 908 ||

த⁴ர்மகார்யம் தந்நிதா⁴நவித்தார்ஜநவிதி⁴ம் ததா² |
காம்யகர்மாணி கர்தும் ச பத்நீதா³ஸோ ந ஸக்நுயாத் || 909 ||

ரு²ஜுபூதமநஸ்காநாம் ஸ்ரேஷ்ட²ஸ்தா²நமுபேயுஷாம் |
பத்நீதா³ஸ்யகராஜ்ஞாநாம் ஸர்வதா² ந ப⁴விஷ்யதி || 910 ||

அதி⁴கார: 92. பண்யாங்க³நா

ஹார்த³ப்ரேம விநா வித்தஹேதோ: ப்ரீதிம் கரோதி யா |
தா³ஸ்யாஸ்தஸ்யா ரம்யவாக்யம் த³த³யாத்³ வ்யஸநமந்தத: || 911 ||

த⁴நலாபா⁴நுஸரேண ப்³ருவதீநாம் ப்ரியம் வச: |
ஸ்நேஹம் நிர்கு³ணத³ஸீநாம் விம்ரு²ஸ்ய விஸ்ரு²ஜேந்நர: || 912 ||

பண்யஸ்தீர்ணமர்த²ஹேதோ: க்ரு²த்ரிமாலிங்க³நம் து யத் |
தமோவ்ரு²தஸ்த²லே நூத்நப்ரேதாலிங்க³நவத்³ப⁴வேத் || 913 ||

அர்த²மாத்தரைகலக்ஷயணம் தா³ஸீநாம் கபடம் ஸுக²ம் |
நாத்³ரியந்தே த⁴ர்மமார்க³விமர்ஸநபரா பு³தா:⁴ || 914 ||

ஸ்வபா⁴வஜ்ஞாநஸஹிதா: ஸாஸ்த்ரஜ்ஞாநேந சாந்விதா: |
ஸர்வஸ்வாம்யாங்க³நாபோ⁴க³ம் க்ரு²த்ரிமம் ந ஹி வ்ரு²ண்வதே || 915 ||

பண்யஸ்தீர்ணம் ச²லம் ப்ரேம யச்ச²ந்நீநாம் ஜநாந் ப்ரதி |

பு⁴ஜெள ரூபமதா³ந்நா⁴நாம் ந ஸ்ப்ரு'ஸேயுர்கு³ஜ்ணஷ்ண: || 916 ||

க்ரு'த்வா⁵ந்யம் ஹ்ரு'தி³ காயேந யச்ச²ந்நீநாம் ஸ்வஸங்க³மம் |
வாரஸ்த்ரீ'ணம் பு⁴ஜெள சித்ததா³ர்⁴யஹீநா: ஸ்ப்ரு'ஸந்த்யஹோ || 917 ||

குலடாபி⁴ர்வஞ்சிகாபி:⁴ ஸஹாலிங்க³நகர்ம து |
ந்ரு'ண விவேகஸூந்யாநாம் பூ⁴தம் ப்ராணஹரம் ப⁴வேத் || 918 ||

சாரித்ர்யமாத்ரஸூந்யாநாம் தா³ஸீநாம் மது⁴ரோ பு⁴ஜ: |
மூடா⁴த⁴மஜந்ப்ராப்யநிரயேந ஸமோ ப⁴வேத் || 919 ||

த்³விமநஸ்கா வாரநா⁴ த்³யூதோ மத்³யம் மத்³ப்ரத³ம் |
த்ரிபி⁴ரேதையுதம் மர்த்ய விமுஞ்சேத் பத்³மஸம்ப⁴வா || 920 ||

அதி⁴கார: 93. மத்³யபாநநிஷேத:⁴

மத்³யபாநப்ரியாந் த்³ரு'ஷ்டா ந பி³ப்யதி விரோதி⁴ந: |
ததா² தைரா⁴ஜிதா கீர்தீ: அசிராத் கூஃயதே பு⁴வி || 921 ||

மத்³யம் ந பேயம் விது³ஷா கஸ்சித் பாதும் வ்ரு'ணேதி சேத் |
மஹாத்³பி⁴ர்மாநநீயோ⁵ஸௌ ந கதா³சித்³ப⁴விஷ்யதி || 922 ||

ஜந்யா: புரதோ மத்³யபாநம் க்லேஸப்ரத³ம் யதி³ |
பாநம் மஹாத்மநாமக்³ரே கியது:³க²கரம் ப⁴வேத் || 923 ||

அதி⁴ஹேயஸூரபாநரூபதோ³ஷஜ்ஷாஷாம் புர: |
லஜ்ஜாக்²யரமணீ ஸ்தா²துமஸக்தா தூ³ரதோ வ்ரஜேத் || 924 ||

த⁴நம் த³த்வா ஸுராம் பீத்வா சோந்மாதா³வஸ்த²யா ஸ்தி²தி: |
இதிகர்தவ்யதாமூட⁴ரூபாஜ்ஞாநநிர்ருபிகா || 925 ||

ஜ்ஞாநாபா⁴வாந்ந பே⁴தோ³ஸ்தி நித்³ராணஸ்ய ம்ரு'தஸ்ய ச |
விஷ்பாயீ ஸுராபாயீ த்³வாமிவௌ ச ததா² ஸமௌ || 926 ||

ஸுராம் ரஹஸி ஸம்ஸேவ்ய நஷ்டப்ரஜ்ஞாந் மதா³ந்விதாந் |
க்³ராமீ'ண ஹேதுபி⁴ஸ்ததத்வமூஹ்ய நூநம் ஹஸந்தி ஹி || 927 ||

ஸுராம் பீத்வாபி "நோ பீதம் மயே தி கத²நம் த்யஜ |
பாநமாத்ரேண சித்தஸ்த²ஸத்யம் கில விநிஸ்ஸரேத் || 928 ||

ஸுரயா ஸம்ரு'திஹீநஸ்ய ஜ்ஞாநதா³நம் ஸஹேதுகம் |

தீ³பஸாஹ்யாந்நீரமக்³ரவஸ்த்வந்வேஷணவாத்³ வ்ரு³தா² || 929 ||

அபீதமதி³ர: கஸ்சித்³ த்³ரு³ஷ்ட்வா பாநமதா³ந்விதம் |

“இயம் த³ஸா மமாபி ஸ்யாத் பாநேந” தி கிம் ஸ்மரேத் || 930 ||

அதி⁴கார: 94. த்³யூத:

ந குர்யாஜ்ஜயஸீலோ⁵பி த்³யூதம், நஸ்யேஜ்ஜிதம் த⁴நம் |

மக்ஷயாஸயா மீநபு⁴க்தஜலோத்³கா³ரஸமம் ப⁴வேத் || 931 ||

ப்ராப்யௌகாம்ஸம் ஸதாம்ஸாநாம் த்யக்தா த்³யூதோபஸேவக: |

த⁴ர்மகாமப்ராப்திமார்க்³ம் ந லபே⁴த கதா³சந || 932 ||

அக்ஷண ப்⁴ரமணர்ஹேண லாபா⁴ர்த²ம் த்³யூதகாரிபி:⁴ |

ஸஞ்சிதார்த²ஸ்ததா² லாபோ⁴ ரிபூணம் ஸவித⁴ம் வ்ரஜேத் || 933 ||

ஸ்வாஸ்ரிதாநாம் ப³ஹுக்லேஸப்ரதா³நாத் கீர்திநாஸநாத் |

தா³ரித்³ர்யதா³யகம் த்³யூதஸத்³ரு³ஸம் நாஸ்தி கிஞ்சந || 934 ||

ஸ து ஸர்வஸமர்தோ²⁵பி ப⁴வேந்நாநமகிஞ்சந: |

அக்ஷம் த்³யூதஸ்த²லம் த்³யூதக்ரு³த்யம் ய: ஸேவதே ஸதா³ || 935 ||

தா³ரித்³ர்யதே³வதா த்³யூதநாம்நீ யம் து ஸமாஸ்ரயேத் |

இஹ ஸர்வஸுகை²ர்முக்்த: ஸ பரே நரகம் வ்ரஜேத் || 936 ||

பித்ரார்ஜிதத⁴நம் தஸ்ய ஸத்³கு³ணோ⁵பி விநஸ்யதி |

த்³யூதக்ரீடா³ங்க³ணே யேந ஸர்வ: காலோ⁵பி யாப்யதே || 937 ||

அஸத்யபா⁴ஷணம் வித்தநாஸ: காருண்யவர்ஜநம் |

ஸர்வநிமாநநர்தா²ம்ஸ்ச த்³யூதகர்ம ப்ரயச்ச²தி || 938 ||

த⁴நவித்³யாயஸோவஸ்த்ரபோ⁴ஜநாநாம் ச பஞ்சகம் |

தம் விஹாய விநிர்யாதி ஸேவதே த்³யூதகர்ம ய: || 939 ||

அஸக்ரு³ந்நஷ்டத்தோ⁵பி த்³யூதம் குர்யாத்³யதே²பஸ்யா |

ரோகா³ர்தோ⁵ப்யஸக்ரு³த்தத்³வந்மர்த்யோ வாஞ்ச²தி ஜீவிதும் || 940 ||

அதி⁴கார: 95. ஓளஷத⁴ம்

வாதபித்தஸ்லேஷ்மரூபத்ரயாணம் விஷமாம் ஸ்தி²திம் |
ஆயுர்வேத³த³விதோ³ வ்யாதி⁴ஸப்³தே³ந ப்³ருவதே பு³தா:⁴ || 941 ||

பு⁴க்தம் ஜீர்ணமபூ⁴த்³வேதி விமர்ஸநந்தரம் புந: |
பு⁴ஞ்ஜாநஸ்ய ஸரீரஸ்ய வ்ரு²தா² பு⁴வதி பே⁴ஷஜம் || 942 ||

பு⁴க்தே⁵ந்நே ஜீர்ணதாம் ப்ராப்தே பு⁴ஞ்ஜாந: பரிமாணத: |
சிரம் சாநேந தே³ஹேந காலம் நயதி மாநவ: || 943 ||

பு⁴க்தஸ்ய ஜீர்ணதாம் பு³த்⁴வா பு³பு⁴க்ஷாநந்தரம் நர: |
ஆஹாரநியமோபேதோ பு⁴ஞ்ஜியாச்ச²ஸ்த்ரவர்த்மநா || 944 ||

யதா²ஸாஸ்த்ரம் யதா²மாநம் ஸ்வல்பாந்நஸ்ய நிஷேவணாத் |
மர்த்யம் ப்ராணஹரோ வ்யாதி:⁴ யாவஜ்ஜீவம் ந பா³த⁴தே || 945 ||

மிதாஹாரபரே ஸௌக்²யம் ஸாஸ்வதம் வித்³யதே யதா² |
நித்யரோகோ³ பு⁴வேத்தஸமிந்நமிதாஹாரஸேவகே || 946 ||

ஜீர்ணஸக்திமதிக்ரம்ய யதா²வத³விம்ரு²ஸ்ய ச |
பூ⁴ரி பு⁴க்தவதோ நாநாரோகா:³ ப்ரது³ர்பு⁴வந்த்யஹோ || 947 ||

ரோக³தத்வம் பராம்ரு²ஸ்ய ஜ்ஞாத்வா ரோக³ஸ்ய காரணம் |
ஸமநோபாயமாலோச்ய வைத்³ய: குர்யாந்நிவாரணம் || 948 ||

ரோகா³ர்தாநாம் வயோமாநாம் காலம் ரோக³ப்ரமாணதாம் |
ஆலோச்ய வைத்³யஸாஸ்த்ரஜ்ஞ: சிகித்ஸாம் ஸம்யகா³சரேத் || 949 ||

ருக்³ணே பி⁴ஷக்³பே⁴ஷஜம் ச ஸமயே பே⁴ஷஜப்ரத:³ |
ஏதச்சதுஷ்கஸம்யோக³ஸ்சிகித்ஸோதி ப்ரகீர்த்யதே || 950 ||

அதி⁴கார: 96. குலீநத்வம்

அஸ்தகுலப்ரஸூதேஷு மநுஷ்யேஷு ஸ்வபா⁴வத: |
லஜ்ஜாமாத்⁴யஸ்த²யநாமாநௌ ஸ்யாதாம் ந ஸங்க³தௌ || 951 ||

லஜ்ஜாசாரிதர்யஸத்யாக²யகு³ணநாம் த்ரித்யம் பு⁴வி |
திஷ்டே²த் ஸத்குலஜாதேஷு வித்³யாவிரஹிதேஷ்வபி || 952 ||

ப்ரஸந்நவத³நம் தா³நமநிந்தா³ ரம்யபா⁴ஷணம் |

இதீமே ஸுகு³ண: ஸாத³த⁴குலீநே ஸஹஜா மதா: || 953 ||

அநேககோடிஸங்க²யாகத⁴நலாப⁴க்ரு³தே⁵பி தே |

ந குர்யு: ஸத்குலோத்பந்நா தோ³ஷம் குலவித்³யாதகம் || 954 ||

ப்ரஸித்³த⁴ஸத்குலோத்பந்நோ தா³ரித்³ர்யேண யுதோ⁵ப்யயம் |

பரோபகாரகரணந்ந கதா³சிந்நிவர்ததே || 955 ||

“நிர்து³ஷ்டகுலசாரித்³ர்யஸஹிதா: ஸ்யாம ஸர்வதா³” |

இத்யம் த்³ரு³ட⁴ப்ரதிஜ்ஞாஸ்து நிந்நி³தம் ந விதந்வதே || 956 ||

மஹாகுலப்ரஸு³தேஷு ஸ்தி²த: ஸ்வல்போ⁵பி து³ர்கு³ண: |

வ்யோமசந்த³ரகலங்கேந ஸமம் த்³ரு³ஸ்யேத் ஸுஸ்பு²டம் || 957 ||

குலோசிதகு³ணட⁴யோ⁵பி யோ வா ப்ரீதிவிவர்தி: |

ததா²விதே⁴ குலீநத்வஸந்தே³ஹோ ஜாயதே ந்ரு³ணம் || 958 ||

பூரடா⁴ங்குரமூலாத்³தி⁴ பூ⁴தத்வம் ஜ்ஞாயதே யதா² |

ததா² வாக்யப்ரயோகே³ண குலம் ஜ்ஞாயேத கஸ்யசித் || 959 ||

ஸ்ரேயோ⁵பி⁴லாஷிணம் லஜ்ஜாவத்வம் நூநமபேக்ஷ்யதே |

விநீதேந ஸதா³ பா⁴வ்யம் குலகௌ³ரவகாங்க்ஷிண || 960 ||

அதி⁴கார: 97. மாநம்

கேநசித்³ரசிதம் கார்யம் ப⁴வேத³பி மஹத்தரம் |

குலகௌ³ரவநாஸாய யதி³ தத் ஸ்யாத்³விஸ்ரு³ஜ்யதாம் || 961 ||

பௌருஷம் யஸஸா ஸாகம் லப்³து⁴மாஸாஸமந்வித: |

யஸ:க்ரு³தே குலஸ்ரேஷ்ட²யகா⁴தகம் கர்ம நாசரேத் || 962 ||

ஸம்பத்ஸம்ரு³த்³தி⁴வேலாயாம் விநய: ஸர்வதா³ வர: |

ஸம்பநாஸே பௌருஷம் து வரம் ஸ்யாத்³விநயாத்³பி || 963 ||

ஸம்பூ⁴தா அபி ஸத்³வேஸம் லோகே ஸ்ரேஷ்ட²பத³ச்ச்யுதா: |

உத்தமாங்க³பரிப⁴ரஷ்டகேஸுதுல்யா ப⁴வந்தி தே || 964 ||

மஹீத⁴ரஸமா: ஸந்த: ஸ்வல்பம் கு³ஞ்ஜாப²லோபமம் |

பதநோந்முக்²கார்யம் ச குர்வந்தஸ்தே பதந்த்ய்த:⁴ || 965 ||

திரஸ்கர்து: புரோபா⁴கே³ ஸ்தி²தி: பௌருஷமந்தரா |

நேஹ கீர்திம் பரே ஸ்வர்க³ம் ந யச்சே²த் கிம் ப்ரயோஜநம் || 966 ||

திரஸ்கர்தாரமாஸ்ரித்ய ஸலாப⁴ம் ஜீவநாத³பி |

“தத³க்ரு³த்வா ம்ரு³திம் ப்ராபத்³”இதி கீர்திர்விஸிஷ்யதே || 967 ||

குலீநத்வம் பௌருஷம் ச யதா³ நாஸோந்முக்²ம் ப⁴வேத் |

ஜீவநம் தே³ஹரக்ஷார்த²ம் ததா³ கிம் ஸ்வர்க³தா³யகம் || 968 ||

ரோமௌகமாத்ரபதநாத் சமரோ மரணம் வ்ரஜேத் |

மாநநாஸோ ப்ரஸக்தே து ந ஜீவநதி குலோத்³ப⁴வா: || 969 ||

மாநஹாந்யா விநஷ்டாநாம் மாநிநாம் மஹிதம் யஸ: |

யஸஸ்ய ப³ஹுதா⁴ லோகோ மாநயேத் ப்ரு³தி²வீதலே || 970 ||

அதி⁴கார: 98. மஹத்த்வம்

லோகே கஸ்யசிது³த்ஸாஹோ மஹத்த்வமிதி கத்²யதே |

விநோத்ஸாஹம் ஜீவநேச்சா² மஹத்வாபா⁴வ உச்ச்யதே || 971 ||

துல்யா: ஸ்யுர்ஜந்மநா ஸர்வே கிந்து கர்மவிபே⁴த³த: |

மஹத்த்வததா³பா⁴வௌ து பி⁴ந்நௌ ஜீவேஷு திஷ்ட²த: || 972 ||

ஸ்ரேஷ்ட²கர்ம விந ஸ்ரேஷ்ட²க்ரு³த்த்யாத் ஸாமாந்யோ⁵பி மஹாந் ப⁴வேத் |

விநா ஸ்தா²நாம் ஸ்ரேஷ்ட²க்ரு³த்த்யாத் ஸாமாந்யோ⁵பி மஹாந் ப⁴வேத் || 973 ||

யஸ்த்வாத்மாநம் ஸத்³கு³ணத்³யை: ரக்ஷந் ஜீவதி மாநவ: |

மஹிமாநம் ஸ விந்தே³த த்³ரு⁴சித்தா ஸதீ யதா² || 874 ||

மஹத்த்வகு³ணஸம்பந்நா: கர்தவ்யம் கார்யமுத்தமம் |

விஹிதேந பதா² கர்தும் ப⁴வேயு: ஸக்திஸாலிந: || 975 ||

“மஹாத்மந: புரஸ்க்ரு³த்ய யாமஸ்தத்³க³தவர்த்மநா” |

இதி ந ஸ்யாந்மதிர்நீசேஷ்வாத்மஸ்லாகா⁴பரேஷு ச || 976 ||

ஸஜ்ஜநார்ஹமஹத்வாக்²யகு³ணே வித்³யாதி³வ்ரஜிதம் |

அஸ்தா²நபுருஷம் ப்ராப்ய தம் குர்யாத்³ க³ர்வபூரிதம் || 977 ||

மஹத்வகு³ணஸீலாஸ்து ப⁴வநதி விநயாந்விதா: |

தத்³விஹீநா நிஜஸ்தோத்ரகர²ணகபராயண: || 978 ||

கா³ர்வபா⁴வோ மஹத்த்வஸ்ய லக்ஷணம் ஸதி காரணே |

நிஷ்காரணமஹங்காரவத்தா நீசத்வலக்ஷணம் || 979 ||

மஹாந்த: பரதோ³ஷாணம் த³ர்ஸநே விமுகா:² கில |

அத³மா: பரதோ³ஷைகத³ர்ஸநே நிதராம் ப்ரியா: || 980 ||

அதி⁴கார: 99. விஸிஷ்டகு³ணஸம்பத்தி:

யுக்தமேததி³தி ஜ்ஞாத்வா விஸிஷ்டகு³ணஸாவிநாம் |

ஸஹஜாஸ்தத³கு³ணஸ்தேஷாம் ப⁴வேயுதி ஸாஸ்த்ரிண: || 981 ||

ஆந்தரம் கு³ணஸௌந்த³ர்யம் ஸ்யாத்ஸௌந்த³ர்யம் மஹாத்மநாம் |

பா³ஹ்யம் ஸரீரஸௌந்த³ர்யம் ந ஸௌந்த³ர்யபதே³ரிதம் || 982 ||

உபகாரப்ரீதிலஜ்ஜாஸத்யதா³க்ஷிண்யமித்யபி |

கு³ண: பஞ்ச ஸ்தம்ப⁴ரூபா: ஸ்ரேஷ்ட²யபா⁴ரஸமாவஹா: || 983 ||

அஹிம்ஸாத³ர்மமாஸ்ரித்ய தபஸ்திஷ்ட²தி முக்²யத: |

பராபகாரவைமுக²யகு³ண: ஸ்ரேஷ்ட²யமுபாஸ்யேத் || 984 ||

கார்யஸித்³தி⁴ஸமர்தா²நாம் ஸாமர்த²யம் விநயோ மத: |

ஸத்ரூந் ஸ்வஸமாநேதும் விநய: காரணம் ப⁴வேத் || 985 ||

அஸாமாநேஷு நீசேஷு வர்தநம் விநயேந யத் |

தந்மஹத்த்வம் பரிஜ்ஞாதும் நிக்ஷோபாலதாம் வ்ரஜேத் || 986 ||

அபகர்தூர்நரஸ்யாபி ஸாஹ்யம் ந க்ரியதே யதி³ |

மஹத்வகு³ணவத்தபி ததா³ வ்யர்தா² ப⁴வேத் ஸதாம் || 987 ||

மக³த்வரூபஸத்த்வேந ஸஹிதாநாம் மஹாத்மநாம் |

ஸப்³த⁴ம் தா³ரித்³ர்யமப்யேஷாம் நாபகர்ஷாய ஜாயதே || 988 ||

மஹத்வகு³ணரூபாப்³தி⁴தீரதுல்யோ மஹாந் பு⁴வி |

ப்ராப்தே ப்ரஸயகாலே⁵பி ஸௌதி²ல்யம் ந ஹி விந்த³தே || 989 ||

மஹாத்மநாம் மஹத்வாக்²யகு³ணே யதி³ லயம் வ்ரஜேத் |

ஸுவிஸாலா மேதி³நீயம் பா⁴ரம் போ³ட⁴ம் ந ஸக்நுயாத் || 990 ||

அதி⁴கார: 100. அநுஸ்ரு⁴த்ய ப்ரவர்தநம்

ஸௌஸ⁴யேந ஸமை: ஸாகமநுஸ்ரு⁴த்ய ப்ரவர்தநாத் |
 விஸரிஷ்டகு³ணஸம்ப்ராப்தி: ஸுலபே⁴தி ஸதாம் மதம் || 991 ||
 ப்ரேம்னா ப்ரவர்தநம் ஸுத்³த⁴விக்²யாதகுலஜநம் ச |
 த்³வ்யமேதந்மஹத்வாக்²யகு³ணம் யச்ச²தி கஸ்யசித் || 992 ||
 ஜநை: ஸாகம் தே³ஸஸாம்யாந்ந பே⁴த³நுவர்தநம் |
 கு³ணேந ஸாம்யமேபி⁴ஸ்து ப⁴வேச்ச²ந்தா³நுவர்தநம் || 993 ||
 நீதிதீர்மஸமேதாநாம் பரோபக்ரு⁴திஸாலிநாம் |
 மஹாத்மநாம் கு³ணம் லோகா: ப்ரஸம்ஸந்தி மதா³ந்விதா: || 994 ||
 பரிஹாஸேSப்யந்யநிந்தா³கரணம் து:³க²மாவஹேத் |
 பராநுஸரணாத்³ஜ்ஞா ப⁴வந்தி ஸுகு³ணந்விதா: || 995 ||
 விஸரிஷ்டகு³ணிநாம் ஸத்த்வால்லோகோத்³யாபி ப்ரவர்ததே |
 தத³பா⁴வே ப்ரபஞ்சோSயம் ப⁴வி மக்³நோ ப⁴வேத் கில || 996 ||
 ஸஜ்ஜநார்ஹகு³ணர்ஹீநா: தீக்ஷணாஸிஸமஸேமுஷீம் |
 லப்த்³வாபி பாத³பஸமா மந்யந்தே மாநவை: ஸமை: || 997 ||
 விநா மைதீர்ம் விரோத⁴ம் ச குர்வதாம் விஷயேSபி ய: |
 கு³ணவாந்ந ப்ரவர்தேத் தோ³ஷ்யுக்த: ஸ க³ண்யதே || 998 ||
 ஸ்நேஹதத்த்வம் ஸமாலம்ப்³ய ப்ரவர்தநமஜாநதாம் |
 தி³வஸோSபி ப்ரபா⁴யுக்தோ த்³ரு⁴ஸ்யேத் தமஸாவ்ரு⁴த: || 999 ||
 நிர்கு³ணேநார்ஜிதம் வித்தம் நோபயோக³கரம் ப⁴வேத் |
 யதா² ஸ்யாத் பாத்ரதோ³ஷேண பயோ மாதூர்யவர்தி: || 1000 ||

அதி⁴கார: 101. நிரர்த²கம் வித்தம்

அபு⁴க்த்வா ஸ்வார்ஜிதம் வித்தம் க்³ரு⁴ஹபூர்ணம் ஸுபுஷ்கலம் |
 ம்ரு⁴திம் ப்ராப்தவதஸ்தஸ்ய சிம் வித்தேந ப்ரயோஜநம் || 1001 ||
 “வித்தேந ஸாத⁴யதே ஸர்வம்”இதி பு³த்³த⁴யா ஹ்யுபார்ஜிதம் |
 யோ ந த³த்³யாத்³ ஜ்ஞாநஸூந்ய: ஸ நீசம் ஜநம் விந்த³தே || 1002 ||
 த⁴நார்ஜநைகலக்ஷயா யே க்ரு⁴த்வா தா³நாதி³ஸத்க்ரியாம் |

நார்ஜயந்தி பராம் கீர்திம் பா⁴ராயந்தே பு⁴வஸ்து தே || 1003 ||

ஸர்வைரஸ்ப்ருஹ்ணீயஸ்ய தா³நக்ரு⁴த்யமஜாநத: |

கிம் வாவஸிஷ்யதே தஸ்ய மரணநந்தரம் பு⁴வி || 1004 ||

தா³நம் பரேப்ய: ஸ்வேநாபி போ⁴க³ஸ்சேத்யுப்யம் ந்ரு⁴ணாம் |

யதி³ ந ஸ்யாத் கோடிஸங்க²யதா⁴நபுஞ்ஜேந கிம் ப²லம் || 1005 ||

ஸத்பாத்ரதா³நருபேண கு³ணேந ரஹிதோ நர: |

ஸ்வயம் போ⁴க்துமநிச்ச²ம்ஸ்ச ரோக:³ ஸ்யாத் ஸ்வீயஸம்பதா³ம் || 1006 ||

அத³த்வைவ த³ரித்³ரேப்யோ ரக்ஷிதம் கேநசித்³த³நம் |

அநுட⁴ஸுந்த³ரீப்ராப்தவார்த⁴கேந ஸமம் ப⁴வேத் || 1007 ||

(Text missing) |

க³ராமமத⁴யே ப²ல: பூர்ணே யதை²வ விஷபாத³ப: || 1008 ||

அபு⁴க்த்வைவ ஸ்வயம் த⁴ர்மக்ரு⁴த்வா ப்ரீதிமந்தரா |

ரக்ஷிதம் கேநசித்³வித்தம் லப³த்⁴வாந்ய: ஸுக²மாப்நுயாத் || 1009 ||

வ்ரு⁴ஷ்டமேக:⁴ புநர்நீரலாபா⁴த்³ வ்ரு⁴த்³தி⁴ம் யதா²ஸ்நுதே |

ஸம்ரு⁴த்³த³நாம் ச தா³ரித்³ர்ய ததா² தாத்காலிகம் ப⁴வேத் || 1010 ||

அதி⁴கார: 102. லஜ்ஜஸீலதா

அக்ரு⁴த்யகரணேத்பந்நலஜ்ஜா லஜ்ஜேதி கத்²யதே |

நாரீணாம் ஸஹஜா லஜ்ஜா ததோ பி⁴ந்நைவ த³ரு⁴ஸ்யதே || 1011 ||

அந்நம் வஸ்த்ரம் ததா²ந்யாநி ஸமாநி ஸ்யுர்ந்ரு⁴ணாம் பு⁴வி |

ஸதாம் லஜ்ஜாவிஸிஷ்டத்வம் விஸேஷகு³ண உச்ச்யதே || 1012 ||

யதா² ஸரீரமாலம்ப்³ய வர்தந்தே ஜீவராஸய: |

லஜ்ஜாமாஸ்ரித்ய வர்தேத் மஹத்வாக²யகு³ணஸ்ததா² || 1013 ||

லஜ்ஜைவாப⁴ரணம் லோகே கு³ணஜ்ஞாநாம் மஹாத்மநாம் |

க³பீ⁴ரக³மநம் தேஷாம் லஜ்ஜாபா⁴வே ந ஸோப⁴தே || 1014 ||

அந்யை: ப்ராப்தாபவாத³ம் ச ஸ்வேந ப்ராப்தமபூ⁴தி³தி |

மத்வா யோ லஜ்ஜதே லஜ்ஜாஸ்தா²நம் தம் மந்யதே ஜந: || 1015 ||

நிஜாத்மரக்ஷணோபாயலஜ்ஜாமப்ராப்ய ஸஜ்ஜநா: |

விபுலாம் ப்ரு³தி²வீம் சாபி லப³து⁴ம் நேச்ச²ந்தி ஸர்வதா³ || 1016 ||

லஜ்ஜாயுதா நரா: ப்ராணந் லஜ்ஜார்த²ம் விஸ்ரு³ஜந்த்யபி |
ப்ராணரக்ஷாக்ரு³தே லஜ்ஜாம் ந முஞ்சந்தி கதா³பி தே || 1017 ||

யத³யக்ரு³த்யம் த³ரு³ஷ்டாந்யே ப⁴வேயுர்வீட³யாந்விதா: |
ஸ்வயம் ந லஜ்ஜிதோ பூ⁴யாத் தம் த⁴ர்மோ வீட³யா த்யஜேத் || 1018 ||

சாரித்ரஹாநி: கஸ்யாபி நாஸயேத் குலகௌ³ரவம் |
கஸ்யசித் ஸகலம் ஸ்ரேயோ லஜ்ஜாபா⁴வோ வ்யபோஹதி || 1019 ||

லஜ்ஜாஹீநமநஸ்காநாம் ப்ராணேந ஸஹ ஜீவநம் |
ஸூத்ரப³த³த⁴சலத்³தா³ருப்ரதிமாதௌஸ்யமாவஹேத் || 1020 ||

அதி⁴கார: 103. குலகௌ³ரவக்ஷணம்

“குலகௌ³ரவநிர்மாணக்ரு³த்யாத³ப⁴ரஷ்டோ ந சாஸ்யஹம்” |
இத்யேவம் கத²நாத³ந்யந்மஹத்த்வம் நாஸ்தி கஸ்யசித் || 1021 ||

பூர்ணஜ்ஞாநப்ரயத்நாப⁴யாம் யுக்தேநாகுண்டி²தேந ச |
கர்மணா கஸ்யசித்³வம்ஸகௌ³ரவம் ப³ஹு வர்த⁴தே || 1022 ||

வம்ஸௌந்நத்யகரே கார்யே ஸதா³ப்ரயததாம் ந்ரு³ணம் |
ப³த³த⁴வா வஸ்த்ரம் த³ரு³ட⁴ம் கடதாம் ஸாஹ்யம் குர்யாத³விதி:⁴ ஸ்வயம் || 1023 ||

ஸ்வகுலௌந்நத்யஸித்³த⁴யர்த²ம் த்வரயா யததாம் ந்ரு³ணம் |
விமர்ஸமந்தரா கார்யம் நிர்விக்⁴நம் ஸேத்ஸ்யதி க்ஷணே || 1024 ||

வம்ஸப்ரபா⁴வம் ஸம்ரக்ஷய ஜீவதா ஸாஸ்த்ரவர்த்மநி |
தேந பா³ந்த⁴வ்யமிச்ச²ம்ஸ்து லோகஸ்தமநுவர்ததே || 1025 ||

ஸ்வோத்ப்நந்ருலநிர்வாஹஸக்திம் ஸம்பாத³ய ஜீவநம் |
தாத்³விகம் பௌருஷம் தாத³தி⁴ புருஷாணம் ப்ரஸஸ்யதே || 1026 ||

தீ⁴ரோ வஹேத்³யுத்³த⁴பா⁴ரம் யதா² ப³ஹுஷு ஸத்ஸ்வாபி |
ஸக்தஸ்ததா² வஹேத்³வம்ஸபா⁴ரமந்யேஷு ஸத்ஸ்வாபி || 1027 ||

குலகௌ³ரவரக்ஷார்த²ம் காலோ நாத்ர ப்ரதீக்ஷயதாம் |
ஆலஸ்யாத் காலகாங்க்ஷாயாம் ஹீயதே குலகௌ³ரவம் || 1028 ||

குலஸம்பா⁴விதாநார்த²வாரணே யத்நஸாலிந: |

ஸரீரம் கஸ்யசித்தகிந்ரு து:³க²மாத்ரைகபா⁴ஜநம் || 1029 ||

(Text missing) |

யஸ்மிந்ரு குலே பா⁴விது:³க²குடா²ராபி⁴ஹத: பதேத் || 1030 ||

அதி⁴கார: 104. க்ரு⁴ஷிகர்ம

நாநாகர்மகரோ லோக: க்ரு⁴ஷிமாத்ரேண ஜீவதி |

அத: க்லேஸகரம் சாபி க்ரு⁴ஷிகர்ம ப்ரஸஸ்யதே || 1031 ||

அந்யகர்மகராணம் ச ஸமேஷாம் ஜீவதா⁴ரணாத் |

ஜநாநாம் கர்ஷகா: ஸர்வே திஷ்ட²ந்த்யக்ஷாணிவத்³ பு⁴வி || 1032 ||

ஜீவதாம் க்ரு⁴ஷிகார்யேண ப⁴வேது³த்தமஜீவநம் |

பராந் ஸம்ஸ்துத்ய ஜீவந்த: பரே ஸர்வே பராஸ்ரயா: || 1033 ||

தா⁴ந்யஸம்பத்ஸம்ரு³த்³தா⁴ஸ்ச த³யாவந்த: க்ரு⁴ஷீவலா: |

அந்யராஜ்ஞாம் பு⁴வம் ஸ்வீயராஜாதீ⁴நம் விதந்வதே || 1034 ||

க்ரு⁴ஷிம் கரேண ஸம்வர்த⁴ய பு⁴ஞ்ஜாநாஸ்தே க்ரு⁴ஷிவலா: |

ந யாசந்தே பராந், கிந்ரு யச்ச²ந்த்யல்பமதா²ர்தி²நாம் || 1035 ||

க்ரு⁴ஷிவாலாநாம் ஹஸ்தாஸ்து க்ரு⁴ஷிஹீநோ ப⁴வேத்³யதி³ |

விரக்தாநாம் யதீநாம் ச ஜீவநம் து³ர்லப⁴ம் ததா³ || 1036 ||

க்ரு⁴ஷ்டம் பாதா³ம்ஸத: ஸுஷ்கம் க்ரு⁴த்வா பீ³ஜஸ்ய பாதநாத் |

தோ³ஹத³ம் முஷ்டிமாத்ரம் ச விநா பூ:⁴ ஸ்யாத் ப²லப்ரதா³ || 1037 ||

கர்ஷணாத்³ தோ³ஹத³ம் ஸ்ரேஷ்ட²ம் த³வயம் க்ரு⁴த்வா ததஸ்த்ரு⁴ணம் |

நிஷ்காஸ்ய ரக்ஷணாத்³பூ⁴மே: ந முக்²யம் ஜலஸேசநம் || 1038 ||

கேதா³ரமநிஸம் க³த்வா ஸ்வாமீ யதி³ ந பஸ்யதி |

பூ⁴மிரப்ரீதிபத்நீவ விரக்தா தம் பரித்யஜேத் || 1039 ||

“த³ரித்³ரா வயம்”இத்யுக்த்வா க்ரு⁴ஷிகர்மபராங்முகா²ந் |

தாந் ஸமீக்ஷயாத² பூ⁴தே³வோ ஹஸேத³ஜ்ஞாநஸம்யுதாந் || 1040 ||

அதி⁴கார: 105. தா³ரித்³ர்யம்

தா³ரித்³ர்யேண ஸமம் லோகே கிம் ப⁴வேத்³ து:³க²தா³யகம் |

இதி ப்ரஸ்நஸ்ய தா³ரித்³ர்யேமேவேத்யுத்தரமுச்யதாம் || 1041 ||

லபேத் ஸஹவாஸம் யோ தா³ரித்³ர்யாபி⁴த⁴பாபிநா |

ஐஹிகாமுஷ்மிகஸுக²ம் ந விந்தே³த் ஸ மாநவ: || 1042 ||

தா³தி³த்³ர்யஸம்ஜ்ஞிகீ த்வாஸா யமாஸ்ரித்ய வஸேந்நரம் |

குலஸ்ரௌஷ்ட²யம் ச கீர்திஸ்ச தம் விஹாய விநி:ஸரேத் || 1043 ||

மஹாகுலப்ரஸூதாநாமுத்தமாநாம் வசஸ்யாபி |

நீசவாக்யப்ரயோகா³க்யதோ³ஷோ தா³ரித்³ர்யதோ ப⁴வேத் || 1044 ||

தா³ரித்³ர்யது:³க²தப்தாநாம் ந்ரு'ணாம் தேநைவ ஹேதுநா |

பி⁴ந்நபி⁴ந்நாந்யநேகாநி து:³கா²நி ப்ரவிஸந்தி தாந் || 1045 ||

தா³ரித்³ரா: ஸாஸ்த்ரதத்த்வர்த²ஜ்ஞாநவந்தோ஽பி தத்³வச: |

ந கோ஽பி ஸ்ருணுயால்லோகே வ்யர்த²மேவ ப⁴வேத்³வச: || 1046 ||

அத⁴ர்மஹேதுதா³ரித்³ர்யஸமாவிஷ்டம் நரம் ப⁴வி |

ஜநநீ தமுதா³ஸீநம் மத்வா து³ரீகரோத்யஹோ || 1047 ||

மரணந்தகரக்ருரதா³ரித்³ர்யாநுப⁴வவ்யதா² |

ஸ்ச: புந: கிம் ப⁴வேத்³வேதி த³ரித்³ர: சிந்தயேத் ஸதா³ || 1048 ||

கஸ்சிந்மந்த்ரப³லாத³க்³நௌ ஸுக²ம் ஸ்வப்துமபி கூஃம: |

பரம் த³ரித்³ராவஸ்தா²யாம் ஸ்வப்தும் கோ வா ப⁴வேத் கூஃம: || 1049 ||

போ⁴க³யார்த²வஸ்துரஹிதத³ரித்³ரா ராக³வர்ஜிதா: |

யவாகூ³லவணர்த²ம் தைர்பி⁴கூஷாத்வம் நாப்யக்³ரு'ஹ்யத || 1050 ||

அதி⁴கார: 106. யாசநா

தா³தூர்த³ர்ஸநவேலாயாம் தஸமிந யுக்தம் ஹி யாசநம் |

தா³தூர்நேதி வசஸ்தஸ்ய தோ³ஷாய ஸ்யாந்ந சார்தி²நாம் || 1051 ||

யாசகோ வாஞ்சி²தம் வஸ்து லபேத் தா³தரி |

யாசநாபி ததா³ தஸ்ய மோத³தா³ ந து து:³க²தா³ || 1052 ||

வஞ்சநாதீதசித்தாநாம் த⁴ர்மஜ்ஞாநாம் ஸமகூத: |

அர்தி²நாம் யாசநம் சாபி நூநம் ஸ்ரேஷ்ட²யாய பூ⁴யதே || 1053 ||

ஸ்வப்நேSபி கபடம் வாக்யம் ப்ரயோக்துமவிஜாநத: |

தா³தூரக்³ரே யாசநாபி தா³நேந ஸாத்³ரு³ஸம் ப⁴வேத் || 1054 ||

நேத்யநுக்த்வா ஸ்தி²தம் வஸ்து தா³துமிஷ்டஸ்ய கஸ்யசித் |

அத்³யாபி ஸத்வாத்³தா³த்ரு³ணுமக்³ரே திஷ்ட²ந்நி யாசகா: || 1055 ||

விஹாய கபடம் தத்த்வவக்தூர்தா³தூர்ஹி த³ர்ஸநாத் |

யாசகாநாம் ஸுதா³நித்³ர்யது:³க²ம் நஸ்யேத்ஸ்வதோSகி²லம் || 1056 ||

ப்ரீதிபூர்வம் கௌ³ரவேண யாசகேப்⁴ய: ப்ரயச்ச²த: |

தா³த்ரு³ந் த³ரு³ஷ்ட்வா யாசகஸ்து மநஸ்யந்த: ப்ரமோத³தே || 1057 ||

யாசகாநாமபா⁴வே து நராணாம் ப⁴வி ஜீவநம் |

ஸுல்த்ராக்ரு³ஷ்டசலத்³தா³ருபி³ம்ப³வத் க்ரு³த்ரிமம் ப⁴வேத் || 1058 ||

தா³த்ரு³ணுமந்திகம் க³த்வா தா³நித்³ரா யாசகா ப⁴வி |

ந யாசந்தே யதி³ ததா³ மஹிமா ஸ்யாத் கத²ம் ப்ரபோ:⁴ || 1059 ||

அர்தி²பி⁴ர்விஜிதக்³ரோதை⁴ர்பா⁴வ்யம் க்ஷேமார்தி²பி:⁴ ஸதா³ |

தா³நித்³ர்யம் ஸ்வக³தம் ஸ்வஸ்ய ப⁴வேத்³ ஜ்ஞாநப்ரதா³யகம் || 1060 ||

அதி⁴கார: 107. யாசநாபீ⁴தி:

காபட்யமந்தரா ஹர்ஷபூர்வகம் தா³மகிரணம் |

அக்³ரேSபி யாசநாபா⁴வ: ஸ்ரேஷ்ட:² கோடிசூ³ணே மத: || 1061 ||

கேஷாஞ்சித்³யாசநாவ்ரு³த்திமீஸ: ஸிரஸி சேல்ஸிகே²த் |

லோககர்தா நிர்த³யோSஸௌ ஸ்வயம் ப⁴வது யாசக: || 1062 ||

தா³நித்³ர்யம் யாசநாந்நஸ்யேதி³தி நிர்ணயகாரிண |

யத்நஸூந்யேந ஸத்³ரு³ஸோ மூர்கோ² நாஸ்தி வ்யதா²கர: || 1063 ||

தா³நித்³ர்யப்ராப்திகாலேSபி யாச்ஞாகார்யமகுர்வதாம் |

மஹத்வம் ஸகலாம் ப்ரு³த்²வீம் ஸமபி⁴வ்யாப்ய ராஜதே || 1064 ||

ஸ்வப்ரயத்ந³லாவாப்தயவாகூ³ஜலவஸ்துந: |

பாநாத³ப்யதி⁴கோ மோத³தா³யகோ நாஸ்தி கஸ்சந || 1065 ||

பஸூரக்ஷணதா⁴ர்மார்த²ம் ஜலயாசநருபகம் |

கர்மாபி யாசநாகர்து: ஜிஹ்வாயா தோ³ஷத³ம் ப⁴வேத் || 1066 ||

யாசநீயம் யதி³ ப⁴வேத்³தா³து: கபடிந: புர: |

ந கார்யா யாசநேத்யுக்த்வா யாசே⁵ஹம் யாசகாந் ப்ரதி || 1067 ||

தா³ரித்³ர்யாம்பு³தி⁴ஸந்தாரஹேதுயாசநநாவிகா |

காபட்யாக்²யஸிலாபூ⁴ம்யா க⁴ர்ஷிதா ஸிதி²லா ப⁴வேத் || 1068 ||

யாச்ஞாவ்யஸநஸம்ஸம்ரு²த்யா சித்தம் நூநம் த்³ரவீப⁴வேத் |

காபட்யதோ³ஷஸ்மரணே ந த்³ரவேத், கிந்து நஸ்யதி || 1069 ||

நேதி ஸ்ரவணமாத்ரேண ப்ராணோ க³ச்ச²தி சார்தி²நாம் |

ஸ்தி²தே⁵பி நேதி ப்³ருவதாம் ப்ராணஸ்ச²ந்நோ வஸேத் கிமு || 1070 ||

அதி⁴கார: 108. நீசத்வம்

ஆகாரேண ஸமை: ஸாகம் நீசாநாமஸ்தி துல்யதா |

இத³ம் ஸாம்யந்த்வந்யவஸ்துத்³விகே த்³ரஷ்டும் ந ஸக்யதே || 1071 ||

விவேகஜ்ஞாநவத்³ப⁴யோ⁵பி நீசா: ஸ்யுர்பா⁴க்³யஸாவிந: |

யதஸ்தை: ஸத³ஸச்சிந்தா காபி ந க்ரியதே கில || 1072 ||

லோகே நீசஸ்ததா² ஸ்ரீஸ இதீமை ப⁴வத: ஸமௌ |

ஸ்வேச்ச²யா வாஞ்சி²தம் கார்யமுபா⁴ப்யாம் க்ரியதே யத: || 1073 ||

ப⁴வி நீசஜநா: ஸ்வஸ்மாத³பி நீசாந் ஸமீக்ஸ்ய து |

“தஸ்மாத³பி வயம் ஸ்ரேஷ்ட²ம்” இதி ஸ்யுர்மமதாபரா: || 1074 ||

ராஜத³ண்ட³ப⁴யாந்நீசா ப⁴வந்தி கு³ணஸாவிந: |

ஸச்சாரித்ரஸமேதா: ஸ்யுஸ்தே லப்³தூ⁴ம் வாஞ்சி²தம் க்கசித் || 1075 ||

ஸ்ருதாநேகரஹஸ்யாநாம் ஸ்வயம் க³த்வா ப³ஹுஸ்தா²லீம் |

ப்ரஸாரணத் ப்ரசாரார்த²படஹா: ஸந்தி து³ர்ஜநா: || 1076 ||

ப³த்³த⁴வா கண்டே² கரம் பா³தா⁴காரகாந் கா⁴தகாந் விநா |

பரேஷாமத⁴மோ பு⁴க்தஸிக்தஹஸ்தம் ந த³ர்ஸயேத் || 1077 ||

து:³க²ஸ்ரவணமாத்ரேண ஸந்த: ஸ்யுருபகாரிண: |

நீசா: ஸ்யுரிக்ஷுவத்³பிஷ்டா ப⁴வந்தி ஸஹகாரிண: || 1078 ||

அந்நவஸ்த்ராதி³ஸம்பந்நாந் ஜநாநுத்³வீக்ஷய யாசகா: |

அஸூயயா ம்ரு'ஷாதோ³ஷாந் ஸதா³ ஸம்ஸந்தி தேஷ்வபி || 1079 ||

ஆத்மாநமபி நீசாஸ்து விக்ரேதும் வ்யஸநாக³மே |

ஸஜ்ஜா ப⁴வேயு:, ஸத்கர்ம நாந்யத் தை: கர்துமிஷ்யதே || 1080 ||

இதி ராஜத⁴ர்மாத⁴யாய: ஸம்பூர்ண: |

திருக்குரள் - ஸம்ஸ்க்ருதாநுவாத:³

3. காமகாண்ட:³ | கா³ந்த⁴ர்வவிவாஹாத⁴யாய: |

அதி⁴கார 109. து³ர்ஸநம்விதர்கஸ்ச திருக்குரள்

ரம்யகேஸவதீ சேயம் மயூரீ கிமு தே³வதா |

அத²வா மாநுஷீத்யேவம் ப்ராப்நோதி மே மந: || 1081 ||

மயா து³ர்ஷ்டா ரமணீ யத்புநர்மாம் ச பஸ்யதி |

ஸைந்யேந ஸஹ மாம் யோத³து⁴ம் கி ப்ராபதி³தி தத³வபௌ⁴ || 1082 ||

அந்தகோ ந மயா பூர்வ து³ர்ஷ்ட:; பஸ்யாமி ஸம்ப்ரதி |

க்ரூராஶுஸ்சாங்க³நாருபோ ஜீவத்யேஷ ந ஸம்ஸய: || 1083 ||

நாரீகு³ணஸமேதாயாஸ்தஸ்யாஸ்தே க்ரூரசஶுஷீ |

து³ர்ஷ்டணாம் ப்ராணநாஸார்த²முத³யுக்தே திஷ்ட²த: ஸதா³ || 1084 ||

கிம் வாந்தக: கிமு ம்ரு³கீ³ கிந்து ஸ்யாந்நேத்ரமேவ வா |

த்ரயாணாமபி ஸத³ர்ஸ்யம் து³ர்ஷ்டயாமஸ்யாஸ்து து³ர்ஸ்யதே || 1085 ||

பு⁴ரரஸ்யாஸ்த்வார்ஜவம் ப்ராப்ய வக்ரதாம் யதி³ முஞ்சதி |

தஸ்யாஸ்ததா³ து³ர்ஷ்டிபாதம் ஸா நூநம் மயி வாரயேத் || 1086 ||

ப்ரங்க³நாத⁴நவஶுஷாஜ்ச்சா²த³க பட்டவஸ்த்ரகம் |

ப்ரத்தேப⁴காயஸஞ்ச்ச²ந்நமுக²வஸ்த்ரஸமம் ப⁴வேத் || 1087 ||

ஸமரே ஸத்ருவித்ராஸஹேதுப⁴ரு³தம் ப³லம் மம |

ரமணீரம்யப²லேந ந்ரு³நமாஸீத் பராஜிதம் || 1088 ||

ஹரிணீத்³ர்ஷ்டிஸத³ர்ஸு³ர்ஷ்டயா ப்ரக்ரு³திலஜ்ஜயா |

ஸஹிதாயா ரமண்யாஸ்து மண்ட³நைர்மண்ட³நம் வ்ரு³தா² || 1089 ||

காமோ யதா² ஸ்வத்³ர்ஷ்டணாம் விஷயோ⁵பி முதா³வஹ: |

ந ததா² மதி³ரா, கிந்து மோத³யேத் ப்ராயிநம் பரம் || 1090 ||

அதி⁴கார 110. பா⁴வபரிஜ்ஞாநம்

அயாஸ்து ஸ்வஞ்ஜநே நேத்ரே த்³ரு'ஷ்டித்³வ்யஸமந்விதே |
மஹ்யம் ரோக³ம் த³தா³த்யேகா ஸ்மயத்யபரா து தம் || 1091 ||

தஸ்யா: கூணிகத்³ரு'ஷ்டிர்யா ஸகூதம் ப்ரேரிதா மயி |
ந ஸா காமார்க்⁴பா⁴கா³ ஸ்யாத் ததோ஽பி மஹதீ கில || 1092 ||

ஸா மாம் த³த³ர்ஸ, த்³ரு'ஷ்டா ஸா மயா மந்ராநநா஽ப⁴வத் |
ததே³த் ப்ரேமவ்ரு³த்⁴யர்த² ரசிதம் ஜலஸேசநம் || 1093 ||

மயி பஸ்யதி ஸா பூ⁴மிம் பஸ்யேந்நம்ரமுசீ² ஸ்தி²தா |
மய்யபஸ்யதி மாம் த்³ரு'ஷ்ட்வா குர்யாந்மந்த³ஸ்மிதம் து ஸா || 1094 ||

யத்³யய்யோஷா ந மாம் ஸாக்ஷாத் பஸ்யத்யத்ர ந ஸம்ஸய: |
அதா²பி மீவிதாஃஷீவ ப்⁴ரு'த்வா மந்த³ம் ஹஸேதி³யம் || 1095 ||

அப்ரீதவாக்யஸத்³ரு³ஸம் ப்³ருயாத்ஸா கடி²நம் ப³ஹி: |
பரந்து ஹ்ரு³த³யே க்ரோதோ⁴ நாஸ்தீதி ஜ்ஞாயதே கூணாத் || 1096 ||

வச: க்ருரம் நிஷ்கபடமரிவத்³த³ர்ஸநம் ச யத் |
தத³ந்த:ப்ரீதியுக்தாநாம் லகூணம் ப்ரோச்யதே பு³தை:⁴ || 1097 ||

மயி பஸ்யதி தத்³ த்³ரு'ஷ்ட்வா ப்ரீதா மந்த³ம் ஹஸேதி³யம் |
தஸ்யாஸ்சலந்த்யாஸ்ததக்ரு³த்ய ரமணீயம் ப்ராகாஸதே || 1098 ||

உதா³ஸீநை: ஸமம் பா³ஹ்யே யத்³ந்யோந்யநி³கூணம் |
அந்த: ஸ்தி²தாம் ப்ரீதிமேவ தத்³ வ்யநக்தி தயோஸ்ததா³ || 1099 ||

லோகே காமுகயோநேந்த்ரே யதி³ ப்ரேம்னா பரஸ்பரம் |
பஸ்யேதாம், தஹிம் வசஸா பா⁴ஷணே கிம் ப்ரயோஜநம் || 1100 ||

அதி⁴கார 111. ஸம்மோக³ஸுக²ம்

நாஸாநேத்ரஸ்ரோத்ரஜிஹ்வாக்⁴ராணத்வக்⁴பஞ்சகேந்த³நியை: |
ஜாயமாநம் போ⁴க³மேகா த³தா³தி வலயாஜ்ஜ்வலா || 1101 ||

ஸ்வரோக³ஸாமகம் வஸ்து ஸ்வேதரம் த்³ரு'ஸ்யதே பு⁴வி |
ஸ்வேநோத்பாதி³த்ரோக³ஸ்ய கிந்த்வயம் பே⁴ஷஜம் ஸ்வயம் || 1102 ||

ப்ரியாரம்யஸ்கந்த⁴லப்⁴யநித்³ராஸுக²ஸமம் ஸுக²ம் |

பங்கஜாக்ஷமஹாவிஷ்ணோவைங்குண்டே²Sபி ந லப்⁴யதே || 1103 ||

காமாக்³நி நூதநமிமமேஷா ப்ராப்தவதீ குத: ? |

யோSக்³நி: ஸந்நிஹித: சீதோ தூ³ரஸ்த:² ப்ரத³ஹத்யயம் || 1104 ||

வாஞ்சி²தாநேகவந்தூநாமவாப்த்யா யத்ஸுக²ம் ப⁴வேத் |

ப்ரஸுநகுந்தலப⁴ரநாஸ்கந்தோ⁴ த³தா³தி தத் || 1105 ||

நஷ்ட: ப்ராண: புந்யஸ்ய ஸ்பர்ஸமாத்ரேண ஜீவதி |

தேநாம்ரு³தேந ரசிதௌ தஸ்யா: ஸ்கந்தா⁴விதி த்³ருவம் || 1106 ||

ஸ்வகே³ஹே ஸ்வார்ஜிதம் சாந்யை: விப⁴ஜ்யாஸநகர்மவத் |

ரம்யவர்ணாக்³நாகாயபரிஷ்வங்க:³ ஸுகா²வஹ: || 1107 ||

வாயுக³ம்யஸ்த²லேநாபி மத்⁴யே வ்யவதி⁴மந்தரா |

ப்ரீதிகாமுகதோரங்க³பரிஷ்வங்க:³ ஸுக²ம் வஹேத் || 1108 ||

விப்ரயோக:³ ஸமாதா⁴நம் ஸம்மோக³ இதி தத் த்ரயம் |

ப்ரோச்யதே பரமம் பா⁴க்³யம் ப்ரேமலக்ஷயைகஜீவிநாம் || 1109 ||

அஸக்ருத்³ க்³ரந்த²பட²நாத³ஜ்ஞாநம் ஸிஷ்யதே பதா² |

அநுஸ்யூதாங்க³நாபோ⁴மாத³மோக:³ ஸிஷ்யதே தத: || 1110 ||

அதி⁴கார 112. லாவண்யமஹிமா

ஸுமேஷு ம்ரு³து³ த்வ ஹி ஸிராஷ! விஜயா மவ |

வத்தோSபி மார்த³வ்யுதா மத்ப்ரியா, க³ர்வமுத்ஸ்ரு³ஜ || 1111 ||

நிகத³ரு³ஸ்க்³டகுஸுமஸாம்யமஸ்யாஸ்து நேத்ரயோ: |

வஸதீதி கிம் தி⁴யா சித்த! த்³ரு³ஷ்ட்வா புஷ்பாணி முஹ்யஸி || 1112 ||

தே³ஹஸ்து சிகுரஸ்தஸ்யா: சக்ஷுஷீ ஸாலஸுபிணீ |

முக்தா த³ந்தாஸ்சாருக³ந்த:⁴ கரௌ வம்ஸாநுகாரிணௌ || 1113 ||

அஸ்யாஸ்து சக்ஷுஷா ஸாம்யம் ந லப்³த⁴மிதி லஜ்ஜ யா |

நதம் குவலயம் பூ⁴மிம் த³ஸ்யேத்³, த்³ரு³ஷ்டிம் லபே⁴த சேத் || 1114 ||

ம்ரு³து³காயே நாலயுக்தம் ஸா ஸிரீபமதா⁴ரயத் |

நாலாபா⁴ராத்³ப⁴க்³நமத்⁴யமபூ⁴த³ஸுப⁴நாத³நம் || 1115 ||

நாஸீமுக²நிஸாநாத²மேத³ஜ்ஞாநவிவர்ஜிதா: |

தி³வி தாரா: ஸ்வப்ரதே³ஸாத³ ப்⁴ராந்தா: கிந்து ப்⁴ரமந்த்யஹோ || 1116 ||

ஆதெள³ நஷ்டகலஸ்சந்த³ர: புந: ப்ராப்நோதி ய: கலா: |

கலங்கஸ்தத்³க³தோ நாரீவத³நே கிந்து வர்ததே || 1117 ||

யதி³ த்வம் முக²வத்த்வஸ்யா: ஸோபா⁴ம் சந்த³ர! வஹேஸ்ததா³ |

மத்ப்ரீதிபாத்ரம் த்வம் மூயா: ஸர்வதா³ விஜயீ ப⁴வ || 1118 ||

அஸ்யா: குஸுமநேத்ராயா முக²ஸாம்யம் யதீ³ச்ச²ஸி |

ஹே சந்த³ர! ஸர்வத்³ரு³ஸ்யஸ்த்வம் ததா³ மா திஷ்ட² ஸர்வதா³ || 1119 ||

ஸரீஷ்குஸமம் ஹம்ஸபக்ஷௌ சேத்யுப⁴யம் ப⁴வி |

ஸ்த்ரீபாத³மார்த³வே த³ரு³ஷ்டே நூநம் ஸ்யாத்யண்டகோபமம் || 1120 ||

அதி⁴கார 113. ப்ரேமப்ரபா⁴வகத²நம்

அஸ்யாஸ்து ம்ரு³து³பா⁴ஷ்ணியா: ஸ்வேதத³ந்தோத்³ப⁴வம் ஜலம் |

மது³ஸம்மிஸ்ரிதம் க்ஷீரமிவாதிமது⁴ரம் ப⁴வேத் || 1121 ||

ஜீவஸ்ய தே³ஹஸம்ப³ந்தோ⁴ யாத³ரு³ஸோ த³ரு³ஸ்யதே ப⁴வி |

ஸநேஹு³ந்தோ⁴ மமாப்யஸ்யாம் வர்ததே தாத³ரு³ஸோ த³ரு³ட:⁴ || 1122 ||

மந்நேத்ரக்ரு³ஷ்ணதாரே! த்வம் த்யக்த்வா ஸ்தா²நமிதோ வ்ரஜ |

நோ சேந்மத்ப்ரியயா தஸ்துமத்ர நைவ ஹி ஸக்யதே || 1123 ||

ஸம்யோகே³ பூ⁴ஷ்ணாங்கீ³யம் மம ஜீவநதா³யிரீ |

வியோகே³ ஸைவ மே நூநம் ப⁴வேந்மரணதா³யிரீ || 1124 ||

யதி³ ஸ்யுர்விஸ்ம்ரு³தா லோகே க்ருராக்ஷயாஸ்தே ச ஸத்³கு³ண: |

ததை³வ ஸ்மரணம் யுக்தம், ந மயா விஸ்ம்ரு³தா கு³ண: || 1125 ||

நாபயாதி ப்ரியோ நேத்ராந்நிமேஷஸமயோ⁵பி ஸ: |

நைதி கே²த³ம், யதோ⁵ந்யேஷாமத்³ரு³ஸ்ய: ஸுக்ஷ்மரூபத்⁴ரு³த் || 1126 ||

மந்நேத்ரஸ்தோ² மாத்ப்ரியோ⁵ஸௌ ச²ந்ந: ஸ்யாதி³தி ஸங்கயா |

அஞ்ஜநாத³யைரலங்காரோ நேத்ரயோர்ந விதீ⁴யதே || 1127 ||

ய்ஷ்ணவஸ்த்வஸநேநாஸௌ ஹ்ரு³த³யஸ்தோ² மம ப்ரிய : |

த³க்த:⁴ ஸ்யாதி³தி பீ⁴த்யா, தது³ஷ்ணம் வஸ்து ந ப⁴ஜ்யதே || 1128 ||

நேத்ரஸ்பந்தே³ க்ரு³தே நேத்ராத் ப்ரியோ⁵ந்தர்தா⁴நமேஷ்யதி |

ஜ்ஞாத்வத³ம் நிர்நிமேஷம் தம் கடி²ந ப்³ருவதே ஜநா: || 1129 ||

ஹ்ரு³த்யேSஸ்தி ப்ரியோ நித்யம் தத³ஜ்ஞாத்வா ஜநா பு⁴வி |
நிந்த³ந்தி ப்ரிதிஹீநோSயம் வியோக³ம் ப³ஹதீ” தி ச || 1130 ||

அதி⁴கார 114. நிர்லஜ்ஜாத்வகத²நம்

அநுபூ⁴ய ப்ரியம் ப்ர்சாத் வியுஜ்ய ப³ஹுகி²த்³யத்: |

ப்ரியஸ்ய தாலதுரகா³ரோஹணாந்நாஸ்தி ரக்ஷகம் || 1131 ||

வியோக³து:³க²ம் ஸோடு⁴ம் யௌ ப்ராணதே³ஹௌ ந ஸக்நுத: |

தௌ லஜ்ஜாம் ச பரித்யஜ்ய துரகா³ரே ஹணேத்³யதௌ || 1132 ||

புஸ்த்வலஜ்ஜே புரா பூர்ணே மஸ்யாஸ்தாம் அத³ய தே விநா |

கரோமி தாலதுரகா³ரோஹணம் காமுகோ யதா² || 1133 ||

காமநாமாதிவேகோ³Sயம் ப்ர்வாஹோ மயி ஸம்ஸ்தி²தௌ |

லஜ்ஜாபுஸ்த்வாபி⁴தௌ⁴ போதௌ வேகே³ந நயதி க்ஷணாத் || 1134 ||

ஸாயங்காலோத்³ப⁴வம் து:³க²ம் க்ரு³த்ரிமாஸ்சாதி⁴ரோஹணம் |

த்³வயமேதத³தா³ந்மஹ்யம் மாலாகுலகரா ப்ரியா || 1135 ||

ப்ரியாவியோகா³ந்நோ நித்³ராம் லபே⁴தே மம சக்ஷுவீ |

தேநார்க⁴ராத்திரிகாலேSபி க்ரு³த்ரிமாஸ்சம் ஸ்மராம்யஹம் || 1136 ||

பயோதி⁴ஸமகாமாதி⁴மநுபூ⁴யாபி சாங்க³நா: |

தாலாஸ்சாந்நாதி⁴ரோஹந்தி ஸ்த்ரீஜந்மாதோ விஸரிஷ்யதே || 1137 ||

“ஸோச்யேயம், தை⁴ர்யஹீநேய” மித்யேதத³விசார்ய ச |

ஸ்த்ரீணம் காமோ விநிஷ்க்ரம்ய” விதீ²பர்க³ந்தமாயயௌ || 1138 ||

“ஏதாவதா ஜநா: ஸர்வே ஜாநந்த்மந்தர்ஹிதம் ந மாம்” |

இதீவ மம காமோSயம் வீத்²யாம் ப்⁴ரமதி மோஹித: || 1139 ||

“அஸ்மஸ்ஸமஸகீ²பி⁴ஸ்து ந ப்ராப்தம் வ்யஸநம் புரா” |

“அஸ்மஸ்ஸமஸகீ²பி⁴ஸ்து” (Text missing) || 1140 ||

அதி⁴கார 115. அபவாத³கத²நம்

காமஸம்³ந்தி⁴வார்தாயா: ப்ரஸாராஜ்ஜீவ்யதே மயா |
 ஸ்தி²திமேநாம் ந ஜாநந்தி ஜநா: புஷ்யவஸாத³ஹோ || 1141 ||

து³ஸ்ஸாத்யா குஸுமாக்ஷயமித்யேந்நக³ரே ஜநா: |
 அஜ்ஞாத்வா து³ஷ்ப்ரசாரேண மம ஸாஹ்யம் விதந்வதே || 1142 ||

து³ஷ்ப்ரசாரோ லோகக்ரு³தோ மம ஸாஹ்யப்ரதோ³Sப⁴வத் |
 து³ஸ்ஸாத³ஞ்ச ஸுஸாத³ம் மே ப⁴விதா து³ஷ்ப்ரசாரத: || 1143 ||

மம காம: ப்ரஜாநாம் து ப்ரசாரேண ப்ரவர்தி⁴த: |
 காம: ப்ரசாரரஹித்யே நூநம் ஸங்குசிதோ ப⁴வேத் || 1144 ||

ப்ரசாராத³ ப³ஹுபி⁴ர்ஜ்ஞாத: காம: ஸ்யாந்மோத³தா³யக: |
 மோத³ம் மோத³ம் மத³யபாயீ ஸேவதே தத³யதா² புந: || 1145 ||

ப்ரியோ த³ரு³ஷ்டஸ்த்வேகவோரம், அபவாத³ஸ்ததோ³த்தி²த: |
 ஸர்பேண சந்த³ரக்³ரஹணவார்தேவ ப்ரஸ்ரு³தோSப⁴வத் || 1146 ||

வவ்ரு³தே⁴ காமரோகோ³Sயமபவாதா³க்²யதோ³ஹதா³த் |
 மாத்ரு³க்ரோத⁴வசோரூபஸலிலேநாபி போஷித: || 1147 ||

து³ஷ்ப்ரசாரேண காமஸ்ய நிரோதோ⁴ ந ஹி ஸக்யதே |
 யதா² க்⁴ரு³தேந வஹ்நேஸ்து ஸமநம் து³ஷ்கரம் பு⁴வி || 1148 ||

த³த்வாSமயவசோ மாம் து நிர்லஜ்ஜம் த்யக்தவாந் ப்ரிய: |
 ததா² ஸத்யபவாதா³ர்த² ந விபே⁴மி கதா³சந || 1149 ||

அபவாத³ம் மமாபீ⁴ஷ்டம் க்³ராமீணா ப்³ருவரே யத: |
 காமுசைர்வாஞ்சி²தம் ஸர்வ ஸாத⁴யதே தத்து தைஸ்தத: || 1150 ||

அதி⁴கார 116. வியோக³ஸஹநம்

விதோகா³ப⁴வவிஷயோ யதி³ ஸ்யாத³ ப்³ருஹி தந்மம |
 வியுஜ்யாக³மநம் சேத்து வத³ தத் ஸஹதாம் ந்ரு³ணாம் || 1151 ||

தத³யத³ரு³ஷ்டி: பூர்வ மே வப³ரு³வாநந்த³தா³யிநீ |
 வியோக³பீ⁴திம் ஜநயேத் அத³ய, ஜாதோSபி ஸங்க³ம: || 1152 ||

ஸ்யாத³வியோக:³ க்கசித ஸாகம் விஸ்வஸ்தேந ப்ரியேண ச |

தஸ்மாத் ப்ரியேண ரசிதாம் ப்ரதிஜ்ஞாம் நைவ விஸ்வஸேத் || 1153 ||

ப்ரேமபூர்வம் ந மேதவ்ய மித்யுக்தவாபி வியுஜ்யத: |

ப்ரியஸ்ய வசநம் வக்தூர்தோ³ஷாய ஸ்யாத், ந ஸ்ரு³ண்வத: || 1154 ||

யதா² ப்ரியேண விரஹோ ந ஸ்யாத்கார்ய ததா² த்வயா |

வியோகே³ ப்ரத²மம் ப்ராப்தே ஸங்க³மோ து³ர்ஸப⁴ஸ்தத: || 1155 ||

வியோக³விஷயம் வக்தும் யோ ப⁴வேந்நிர்³ய: ப்ரிய: |

ப்ரத்யாக³த்ய புந: ப்ரீதிம் ஸ கத²ம் த³ர்ஸயேத் த்வயி || 1156 ||

க்ரு³ஸஹஸ்தப்ரகோஷ்டா²ப்யாம் நிஸ்ஸ்ரு³தா வலயாலய: |

கிம் நாயகவியோக³ம் ந கத²யேபுர்ஜநாந் ப்ரதி || 1157 ||

ஸ்நிக்³த⁴சேஃவிரஹதக்³ராமவாஸோ வ்யதா²கர: |

ப்ரியநாயகவிஸ்ஸலேஷஸ்ததோ⁵பி வ்யஸநப்ரத:³ || 1158 ||

அந்திகஸ்தி²திமாத்ரேண த³ஹேத் ஸாதா⁴ரணோ⁵நல: |

காமரோக³ஸுமானோ⁵யம் ந த³ஹேத்³ தூ³ரவத்யபி || 1159 ||

அங்கீ³க்ரு³த ச விஸ்ஸலேஷமநவாப்ய ததோ வ்யதா²ம் |

ஸோட்⁴வா வியோக³ம் ஜீவந்த்ய: ஸந்த்யநேகா: ஸ்த்ரியோ பு⁴வி || 1160 ||

அதி⁴கார 117. வியோக³து:³கா²நுப⁴வ:

லஜ்ஜயா காமரோக³ம் து சா²த³யாமி, ந ஸாம்யதி |

நிர்க³தே நிர்க³தே வாரி வர்த⁴தே ஸ்த்ரோதஸோ யதா² || 1161 ||

நைவ ச்சா²த³யிதும் ஸக்தா காமரோக³மஹம் ப³லாத் |

ரோக³தா³த்ரே நாயகாய வக்தும் லஜ்ஜா து ஜாயதே || 1162 ||

கே²த³ம் ஸோது³மஸக்த⁵ஸ்மிந் ஸரீரே ப்ராணநாமகம் |

யஷ்டிமாலம்வ்ய லம்பே³தே லஜ்ஜாகாமௌ து பார்ஸ்வயோ: || 1163 ||

காமரோக³மமாக²ய⁵யம் மஹாநஸ்தி பயோத⁴ர: |

தத்தீர்த்வா க³ந்நுமுசிதோ த்³ரு³ட:⁴ போதோ ந வித³யதே || 1164 ||

ஸுக²ப்ரதா³யாம் மைத்ர்யாம் யே து:³கோ²த்பாத³நதத்பரா: |

கே²த³ப்ரத³விரோத⁴ஸ்ய நிராஸே தே கத²ம் கூமா: || 1165 ||

காமோ யதா³ ஸுக²ம் த³த³யாத் தத்ஸுக²ம் ஸிந்து⁴வந்மஹத் |

வியோகா³த்³ து:³க²தே³ காமே தத்³ து:³க²ம் ஜலதே⁴ர்மஹத் || 1166 ||

காமப்ரவாஹே தீர்ணே⁵பி பாரம் மே நைவ த்³ரு³ஸ்யதே |
கா³டா⁴ந்த⁴காரராதர்யாம் து வஸாம்யேகாகிநீ ஹ்மஹம் || 1167 ||

ஸர்வலோக்ஜநாந் நித்³ராவஸாந் க்ரு³த்வா து மாம் பரம் |
ஸஹாயம் ப்ராப்ய திஷ்ட²ந்தீ யாமிநீ ஶோச்யதாம் க³தா || 1168 ||

வியோக³காலே யாமிந்யோ வர்த⁴ந்தே யா: ஸுதீ³ர்⁴த: |
வியுக்தநாயகாச்சாபி தா: க்ரரா: கில பா⁴ந்தி மே || 1169 ||

ப்ரியஸாமீப்யக³மநஸக்திர்நேத்ரஸ்ய சித்தவத் |
யதி³ ஸ்யாத் தர்ஹி மந்நேத்ரே ந ஸ்யாதாம் ஸலிலாகுலே || 1170 ||

அதி⁴கார 118. நாயகதி³த்³ரு³க்ஷாம்ரு³லககே²த:³

த்வமேவ ப்ரத²மம் நேத்ர! மஹ்மம் ப்ரியமத³ஸேய: |
காமாதி⁴ர்வவ்ரு⁴தே⁴ தேந கம்மாத் த்வம் ருத³ஸி வ்ரு³தா² || 1171 ||

அவிசார்ய புரா த்³ரு³ஷ்ட்வா ப்ரியம் ப்ரீதிபுரஸ்ஸரம் |
அத்³யாஜ்ஞாநாத் குதோ நேத்ரே கி²த்³யேதே ப்ரீதிஸம்யுதே || 1172 ||

நேத்ரே பூர்வ ஸ்வயம் க³த்வா தம் நாயகமபஸ்யதாம் |
ருத³த: ஸ்வயமத்³யாத்ர, பரீஹாஸபத³ம் ஹி தத் || 1173 ||

அநிவார்ய காமரோக³ம் ஶாஸ்வதம் மம சக்ஷுஷீ |
மஹ்மம் த³த்த்வா க்ரந்தி³தும் தே ஹ்யஸக்தே நீரவர்ஜிதே || 1174 ||

மந்நேத்ரே யே புரா காமரோக³ம் ஸாக³ரஸந்நிப⁴ம் |
அயச்ச²தாமிதா³நீம் தே கி²த்³யேதே நித்³ரயா விநா || 1175 ||

காமரோக³ப்ரதா³ப்யாம் மே நயநாப்யாம் யத³த்³ய து |
துல்போ⁵நுபூ⁴யதே கே²த:³ தத்தஸ்ய க²லு யுஜ்யதே || 1176 ||

ப்ரேம்ண ஸஹர்ஷ யே நேத்ரே ப்ரியம் பூர்வமபஸ்யதாம் |
நிர்நித்³ரே தே⁵த்³ய கே²தே³ந ஸ்யாதாமஸ்ருவிவர்ஜிதே || 1177 ||

ஹார்த³ ப்ரேம விநா வாக்யமாத்ராத் ப்ரேமத³ர்ஸக: |
அஸ்தி கஸ்ரித³த்³ரு³ஷ்ட்வா தம் ந நேத்ரே ஶாந்திமாபது: || 1178 ||

ஆக³தே நாயகே தத்³வத், அப்ராப்தே⁵பி ச நாயகே |

நாயாதி நித்³ரா தஸ்மாந்மே விஷண்ணே நயநே ப்⁴ரு³ஸம் || 1179 ||

கு³ஹ்யப்ரகாஸபடஹதுல்யநேத்ரயுதா வயம் |

அதோ⁵ஸம்நநயநே த்³ரு³ஷ்ட்வா ரஹஸ்யம் ஜநா: || 1180 ||

அதி⁴கார 119. வைவர்ண்யமூலகவ்யஸநம்

(Text missing) ங்க³யகாரி (Text missing) |

ததோ⁵பூ⁴ந்மயி வைவர்ண்ய கஸ்மை தத்கத²யாம்யஹம் || 1181 ||

“நாயகேநார்பிதம் சேத³மி” தி ஸந்தோஷஹேதுநா |

வைவர்ண்ய மம தே³ஹே⁵ஸமிந் வ்யாப்ய ஸர்வத்ர வர்ததே || 1182 ||

வைவர்ண்ய காமரோக³ம் ச த³த்வா மஹ்யம் ஸ நாயக: |

மத்த: ஸௌநத்³ர்யலஜ்ஜே து ப்ரத்யக்³ரு³ஹ்ணந்முதா³ந்வித: || 1183 ||

ஸ்மராமி நாயகேநோக்தம் தத்³வீர்ய ச வதா³ம்யஹம் |

அதா²பி ஜாதம் வைவர்ண்ய, ந ஜாநே வஞ்சநாமிமாம் || 1184 ||

மம ப்ரியோ மாம் வியுஜ்ய யாதி த்வம் பஸ்ய தத்ர து |

பஸ்யாத்ர ஸத்³யோ வைவர்ண்ய மம தே³ஹமுபாக³மத் || 1185 ||

யதா² தீ³பதிரோதா⁴நம் ப்ரதீக்ஷத்³வர்ததே தம: |

ததா²⁵⁵விங்க³நவிச்சே²த³ம் வைவர்ண்ய ஸம்ப்ரதீக்ஷதே || 1186 ||

பரிஷ்வஜ்ய ப்ரியம் பார்ஸ்சே யதா³ஹம் பரிவர்திதா |

அத்ராந்தரே து வைவர்ண்ய மத்³தே³ஹே வ்யாப்ரு³தம் வபௌ⁴ || 1187 ||

“வைவர்ண்ய ப்ராபதே³ஷே” தி வக்தார: மந்தி ப்⁴ரு³ரிஸ: |

“ப்ரியோ யயௌ வியுஜ்யைநாமி” தி வக்தா ந வித்³யதே || 1188 ||

வியோகே³ ஸம்மதாம் மாம் ச யோ⁵கரோத் ஸோ⁵பி ஸத்தம: |

யதி³ ஸ்யாத்³ர்ஹி மத்³தே³ஹவைவர்ண்யாந்நாஸ்தி மே வ்யதா² || 1189 ||

வியுத்த மம ஸம்மத்யா ப்ரியம் கி²ந்ந ஜநா யதி³ |

ந நிந்தே³யுஸ்ததா³ ஸ்லாக்⁴யா விவர்ண்யமிதி ப்ரதா² || 1190 ||

அதி⁴கார 120. வியோக³வ்யஸநாதி⁴க்யம்

வ்ரு⁴த: ஸ்வேந ப்ரிய: ஸ்வாம் ச காமயேத்³யாத்³ ப்ரியா |
 பீ³ஜாவாபம் விநா லப்³த⁴ப²லா ஸ்யால்லக்ஷயஜீவிதே || 1191 ||
 ஸ்வாநுரக்தாஸு நாரீஷு நாயகை: ப்ரேமத³ர்ஸநம் |
 ஜந்தூநாம் விஷயே மேக⁴க்ரு⁴தவ்ரு⁴ஷ்டிஸமம் ப⁴வேத் || 1192 ||
 நாயகாஸக்தநாரீணாம் கே²தே³ விஸ்லேஷமூலகே |
 ஜாதே⁵பி ஸங்க³மோ பூ⁴யாதி³தி க³ர்வயுதாஸ்து தா: || 1193 ||
 ஸ்வவாஞ்சி²தப்ரியதமோ யஸ்யாம் ப்ரீதிம் ந த³ர்ஸயேத் |
 அந்யேஷாம் ஸ்ப்ரு⁴ஹணீயாம் ச பா⁴க³யஹீநாம் ஹி தாம் விது:³ || 1194 ||
 அங்க³நாப்ரீதிபாத்ரம் ய: காமுக: ப்ரேம தாஸு ச |
 ந குர்யச்சேத் ததா³ ஸ்த்ரீணாம் கிம் தைரஸ்தி ப்ரயோஜநம் || 1195 ||
 ஏகபக்ஷாநுராகா³ஸ்து ஜநயேத்³யஸநம் மஹத் |
 காமஸ்துலாபா⁴ரஸமோ த்³விபக்ஷஸ்த:² ஸுக²ப்ரத:³ || 1196 ||
 ரக்தகாமுகயோர்மத்⁴யே வஸந்நேகத்ர கேவலம் |
 மத்³யது:³க²வைவர்ண்யே ஜாநீயாந்மத³ந: கத²ம் || 1197 ||
 ஸ்வாநுரக்தப்ரியேணோக்தமஸ்ருத்வா மது⁴ரம் வச: |
 வியுஜ்ய பு⁴வி ஜீவந்த்யோ ப⁴வந்தி க்லேஸபா⁴ஜநம் || 1198 ||
 வாஞ்சி²த: காமுக: ப்ரீதிம் மயி நைவ கரோது வா |
 தத்கீர்திஸ்ரவணம் நூநம் ஸ்ரவணநந்த³ம் மம || 1199 ||
 ப்ரேமஹீநே து புருஷே ஹே சித்த! வத³ஸி வ்யதா²ம் |
 ந தேந தவ லாபோ⁴ஸ்தி ஜலகே⁴ர்கோ³பநம் யதா² || 1200 ||

அதி⁴கார 121. அநுப்⁴ரு⁴தஸுக²ம் ஸம்ரு⁴த்வா ரோத³நம்

பாநகாலே பரம் ந்ரு⁴ணாம் மத்³யாந்மோத³ப்ரதா³யகாத் |
 ஸம்ரு⁴தமாத்ரேண சாநந்த³தா³தா காமோ விஸ்ரிஷ்யதே || 1201 ||
 விஸ்லேபே⁵பி ப்ரிய: ஸ்வீயப்ரியாம் சித்தம் யதி³ ஸ்மரேத் |
 ததே³வ வாரயேத் கே²த³ம், ஸர்வதா³ மோத³த:³ ஸ்மர: || 1202 ||
 க்ஷுதம் ப்ராங்நிஸ்ஸேரதா³ஸ்யாத் ஸ்த²கி³தம் தத³ப⁴வேத்தத: |

ஜ்ஞாயதே தேந மாம் ஸ்ம்ருத்வா ப்ரியோ வ்யஸ்மரதி³ப்யபி || 1203 ||

வாஸம் கரோதி மச்சிதே ஸர்வதா³ ப்ரியகாமுக: |

ததா² தத³யசித்தே஽பி வஸாமி கிமஹம் ந வா? || 1204 ||

மம வஸ்தும் ஸ்வசித்தே ந ஸ்தா²நம் யச்ச²தி ய: ப்ரிய: |

ஹ்ரு³த³யே மம நிர்லஜம் கத²ம் நித்யம் வஸேத³ஸௌ || 1205 ||

ப்ரியேண பு³க்ததி³வஸாந் ஸ்ம்ருத்வா ஜீவாமி ஸம்ப்ரதி |

தத³பா⁴வே ஜீவநம் மே ஸர்வதா³ து³ர்லப⁴ம் ப⁴வேத் || 1206 ||

ப்ரியே ஸ்ம்ரு⁴தே஽பி மச்சித்தம் த³க்³த⁴ம் விஸ்ஸலேஷது:³க²த: |

யத³யஹம் தம் விஸ்மரேயம் ந ஜானே கிம் ப⁴வேதி³தி || 1207 ||

ப்ரியம் ஸ்மராம்யஹோராத்ரம் தத³ர்த² ந ஸ குப்யாநி |

மஹோபகாரம் மந்யே஽ஹமித³ம் தேந க்ரு³தம் மம || 1208 ||

“ஆவாமி⁴ந்நாவி” த்யக்தவா விநா ப்ரேம ப்ரவர்ததே |

(Text missing) தத்க்ரு³த்யம் (Text missing) || 1209 ||

ப்ரியோ மயா ஸஹ ஸ்தி²த்வா விபுஜ்யாத³ய ஜகா³ம |

(Text missing) சந்த³ரமா: ! || 1210 ||

அதி⁴கார 122. த்³ரு³ஷ்டஸ்வப்நகத²நம்

ப்ரியாந்தே³ஸஸஹித: ஸ்வப்நோ ய: ஸமுபாக³த: |

நித்³ராயாம் தஸ்ய சாதித்²யம் கீத்³ரு³ஸம் கரவாண்யஹம் || 1211 ||

நேத்ரே நித்³ராவஸம் ப்ராப்தே ஸ்வப்நே ப்ராப்தம் ப்ரியம் ப்ரதி |

கத²ம் “க்ரு³ச்சே²ண ஜீவாமீ” த்யேதத்³ ப்³ருயாம் விஹேஷத: || 1212 ||

ஜாக்³ரத்³த³ஸாயாம் யோ நைவ மயி ப்ரீதிம் வ்யதா⁴த் ப்ரிய: |

ஸ்வப்நே வா த³ர்ஸநாத்தஸ்ய ஜீவாம்யத்ர கத²ஞ்சந || 1213 ||

மயி ஜாக்³ரதி ய: ப்ரீதிம் காமுகோ நாகரோந்மயி |

ஸ்வப்நேந ஸ ஸமாநீதஸ்தத்தந ப்ரீதிம் கரோம்யஹம் || 1214 ||

ஜாக்³ரத்³த³ஸாயாம் யத்³ த்³ரு³ஷ்டம் ததா³ஸீத் க்ஷணிகம் ஸுக²ம் |

அத³ய ஸ்வப்நக³தாநந்தோ³ ய: ஸோ஽பி க்ஷணிகோ஽ப⁴வத் || 1215 ||

பு⁴வி ஜாக்³ரத்³வஸ்தே²யம் ஸர்வதா³ ந ப⁴வேத்³யதி³ |

ததா³ ப்ரிய: ஸ்வப்நத்³ரு'ஷ்டோ மாம் வியுஜ்ய ந யாஸ்பதி || 1216 ||

மயி ஜாக்³ரதி ஸம்யுஜ்ய ய: க்ரூரோ நாகரோத் ப்ரியம் |
ஸ்வப்நோ பரம் ஸமாக³த்ய மாம் குதோ வ்யத²யத்யஸௌ || 1217 ||

மத்ஸ்வப்நே காமுக: ப்ராப்ய ஸ்கந்த⁴மாருஹ்ய வர்ததே |
நித்³ராந்தே பூர்வவத்ஸோ⁵யம் மம மாநஸமாவிஸேத் || 1218 ||

அத்³ரு'ஸ்யம் ஸ்வப்நவேலாயாம் ததா² ஜாக்³ரத்³த³ஸாஸ்வபி |
ப்ரியம் ப்ரீதிமகுர்வந்தம் ஸ்ம்ரு'த்வா கே²த³யுதா: ஸ்த்ரிய: || 1219 ||

“த்யாக்தவா⁵ஸ்மாந் நாயக: ப்ராயாதி³” தி நிந்த³ந்தி யா: ஸ்த்ரிய: |
அவிர்ப⁴வந்தம் ஸ்வப்நே தம் ந நிந்த³ந்தி ஹி தா: கிமு || 1220 ||

அதி⁴கார 123. ஸாயங்காலத³ர்ஸநேந கே²த:³

ஸம்யுஜ்யாத² வியுக்தாநாம் நாரோணம் காமுகை: ஸஹ |
ப்ராணபு⁴க்³யமரூபஸ்த்வம் ஸாயங்கால ! விபா⁴ஸி மே || 1221 ||

ஸாயம்ஸந்த⁴யே ! அயி ப்⁴ராந்தே ! கி²ந்நா த்வம் த்³ரு'ஸ்யஸே⁵து⁴நா |
தவ ப்ரியோ மத்ப்ரியவத்³ த³யாஸூந்யோ⁵ப⁴வத் கிமு? || 1222 ||

ஸுஸீதலா ப்ரஸந்நா யா ஸாயம் ஸந்த⁴யா புரா ப³பை⁴ |
ஸைலாத³ய மம நைராஸ்யம்ரு'லகம் கே²த³மாதநோத் || 1223 ||

ப்ரியே தூ³ரம் க³தே வத்⁴யஸ்த²லம் கா⁴தகவத் ஸ்வயம் |
ஸாயங்கால: ஸமாக³த்ய மம ப்ராணந் ஹரத்யயம் || 1224 ||

ப்ராத:காலேக்ரு'தே கோ⁵யமுபகாரோ மயா க்ரு'த: |
ஸாயங்காலக்ரு'தே கோ⁵யமபகாரோ மயா க்ரு'த: || 1225 ||

காமுகேந யதா³⁵ஹம் து ந்யவஸம் ப்ரேமபூர்வகம் |
ஸாயங்காலோ வ்யதா²ம் குர்யோதி³த்யேதந்நாவித³ம் புரா || 1226 ||

காமரோகா³க்²யகுஸுமம் ப்ராத: கோரகதாம் க³தம் |
மத்⁴யாஹ்நே பக்ஸதாம் ப்ராப்ய ஸாயம் விகஸதி ஸ்வயம் || 1227 ||

ஸாயங்காலஸ்ய தீக்ஷணஸ்ய தூ³தோ பூ⁴த்வா ஸ்வயம் கில |
கோ³பஹஸ்தக³தோ வேணுராயுதா⁴த்மா ஹிநஸ்தி மாம் || 1228 ||

சித்தக்ஷோப⁴கரே தஸ்மிந் ஸாயங்காலே ஸமாக³தே |

யதா²஽ஹம் தத³வத³ந்யே஽பி க்³ராமீண: கே²த³மாப்ந்யு: || 1229 ||

பத்யுர்வியோக³காலே஽பி ஸ்தி²தா: ப்ராண:, த³நாத்யயே |
க³தம் ப்ரியம் விசிந்த்யாத³ய ஸாயம் நிர்யாந்தி தே³ஹத: || 1230 ||

அதி⁴கார 124. அவயவஸௌளந்த³ர்யஹாநி:

வியோக³கே²த³ம் த³த்வா மே தூ³ரதே³ஸம் யயௌ ப்ரிய: |
தம் ஸம்ரு²த்வா ரோத³நாந்நேத்ரே புஷ்பை: ஸ்யாதாம் ஜிதே⁵தூ³நா || 1231 ||

(Text missing) கரோதி³தி |

வார்தாமஸ்ருநிபா⁴ந்நேத்ரே விவர்ணே வத³த: கிமு || 1232 ||

பதிஸம்யோக³ஸமயே ஸ்மந்தௌ⁴ மோதே³ந வர்தி⁴தௌ |
க்ரு²ஸௌ பூ²த்வாத³ய விஸ்லேஷம் போ³த⁴யந்தாவிவ ஸ்தி²தௌ || 1233 ||

ஸ்கந்தௌ⁴ நாயகவிஸ்லேஷாத் க்ஷீணௌ ஸோபா⁴விவர்ஜிதௌ |
தத³ர்த² க்ஷீணஹஸ்தப்⁴யாம் ப³பூ⁴வுர்வலயாஸ்ச்யுதா: || 1234 ||

ஸ்கந்தௌ⁴ விப்⁴ரஷ்டவலயௌ ஹீநஸோபௌ⁴ ததா²விமௌ |
நிர்த³யஸ்ய ப்ரியஸ்யாஸ்ய காடி²ந்யகு³ணமூசது: || 1235 ||

ஸ்கந்த⁴க்ஷயம் ததோ ப்⁴ரஸம் வலயாநாம் நிரோக்ஷய ச |
ப்ரியம் நிந்த³ந்தி கடி²நம் ஜநா:, கி²ந்நஸ்ததோ⁵ஸம்யஹம் || 1236 ||

ஹே சித்த ! பு⁴ஜயோ: கார்ஸ்யம் நிர்த³யாய ப்ரியாய மே |
விநிவேத்³ய ததோ ஜாதம் மஹத்த்வம் ப்ராப்யதாம் த்வயா || 1237 ||

பரிஷயவஜ்ய ப்ரியம் ஹஸ்தோ யதா³ து ஸிதி²லீக்ரு²த: |
ததா³ வலயஹஸ்தாயா: பா⁴லமாஸித்து நிஷ்ப்ரப⁴ம் || 1238 ||

ஆலிங்கி³தாயாம் காமிந்யாம் மத்⁴யே வாயுர்விஸேத்³யதி³ |
தஸ்யாஸ்ததா³ ஸீதநேத்ரே ஸ்யாதாம் வைவர்ண்யஸம்யுதே || 1239 ||

ப்ரியாயா: பா⁴லதே³ஸஸ்த²வைவர்ண்யம் ஸமுதீ³க்ஷய து |
ததீ³யநயநாக்ராந்தவைவர்ண்யம் ப்ராப கி²ந்நதாம் || 1240 ||

அதி⁴கார 125. மநஸ்யேவ கத²நம்

து:³க²ருபாமயம் ஹந்துமேகம் பே⁴ஷஜமஸ்தி சேத் |
 ஹே சித்த ! ஸம்யகா³லேச்ய ந ப்³ரூயா: கிந்து தத்து மே || 1241 ||

காமுகே மயி சாப்ரீதே ஹே சித்த ! த்வம் பரம் குத: ? |
 ஸம்ரு²த்வா தம் து:³க²மாப்நோஷி ப்⁴ராந்தஸ்த்வம் விஜயீ ப⁴வா || 1242 ||

ஹே சித்த ! மய்யுஷித்வா த்வம் ஸம்ரு²த்வா தம் கி²த³யஸே குத: |
 கே²த³ப்ரத:³ ப்ரியோ மாம் து ஸம்ரு²த்வா நாயாதி சாந்திகம் || 1243 ||

ஹே மாநஸ ! ப்ரியம் (Text missing) ஷ்டும் மந்நேத்ரே |
 இமே நேத்ரே த்வயா ஸாகம் நீத்வா க³ச்ச² தத³ந்திகம் || 1244 ||

காமுகோ வாஞ்சி²தோ⁵ஸமாபி:⁴, அஸ்மாந்நாஸௌ வ்ரு⁴ணேது வா |
 ஹே சித்த ! கத²மஸ்மாபி⁴ரயம் த்யக்தும் ஹி ஸக்யதே || 1245 ||

த்வத்ப்ரியஸ்த்வாம் வியுஜ்யாத² மிலேத்³யதி³ ததா³ புந: |
 ரதிம் ந குருஷே தை⁴ர்யாத் பஸ்சா²க்ருப்யஸி ஹே மந: ! || 1246 ||

ஸச்சித்த ! த்யஜ காமம் வா லஜ்ஜாம் வா த்வம் பரித்யஜ |
 ததே³தது³ப⁴யம் ஸோடு⁴மேகதா³ நைவ ஸக்நுயாம் || 1247 ||

வியோக³ஸமயே நாதோ² நாகரோத் ப்ரீதிமித்யத்: |
 கி²ந்நஸ்தமநுஸ்ரு²த்ய த்வம் சித்த ! யாஸி குதோ ப்⁴ரமாத் || 1248 ||

மந்மாநஸ ! த்வயி ஸதா³ ப்ரியே திஷ்ட²தி மாமகே |
 தமந்விஷ்ய ப³ஹி: கஸ்மாத் வ்ரு²தா² க³ச்ச²ஸி குத்ர வா || 1249 ||

த்யக்த்வா⁵ஸமாந் க³தவந்தம் தம் ப்ரியம் சித்தே நிவேஸ்ய |
 ஸம்ரு²த்வா தே³ஹ: க்ரு²ஸே பூ⁴த்வா ஸோபா⁴விரஹிதோ⁵ப⁴வத் || 1250 ||

அதி⁴கார 126. தை⁴ர்யஹாநி:

லஜ்ஜாருபார்க³லோபேதம் கவாடம் தை⁴ர்யநாமகம் |
 காமநாமகுடா²ரோ⁵ய பி⁴நத்தி ஸததா⁴ கில || 1251 ||

காமநாத்மகவஸ்த்வேதத், நூநம் தா³க்ஷிண்யவர்ஜிதம் |
 யதோ மதீ³யம் சித்தம் தத்³ரா²த்ராவபி நியோஜயேத் || 1252 ||

காமமந்தஸ்சா²த³யித்தும் மதீ³யம் ப்ரயதே ப³ஹு |

மாமதீத்ய து தத்³வேகா³த் நிர்யாதி கூஹவத்³ப³ஹி: || 1253 ||

தை⁴ர்யவாநஹமித்யாஸீத்³த்³யாவதி⁴ மதிர்மம் |

கிந்தவத்³யாந்த: ஸ்தி²த: காமோ நிஷ்க்ரம்ய ப்ராவிஸத் ஸபா⁴ம் || 1254 ||

ப்ரியஸ்ய விப்ரயுக்தஸ்ய பதா³நுக³மநம் விநா |

ஸ்தா²தும் தை⁴ர்யேண காமிந்யோ ந ஜாநந்தி கதா³பி தா: || 1255 ||

மத்³க³த: காமரோகோ³஽மவாச்யமஹிமாந்வித: |

விரக்தஸ்ய ப்ரியஸ்யாநுக³மநம் மே யதோ மதம் || 1256 ||

ப்ரிய: ப்ரேம்னா ஸமாக³த்ய குர்யாந்த: ப்ரார்தி²நம் யதி³ |

தர்ஹி லஜ்ஜாபி⁴த⁴ம் வஸ்து நைவ ஜ்ஞாநம் ப⁴வேந்மம் || 1257 ||

ஸ்தர்வர்திதை⁴ர்யஸம்ஜ்ஞாகப்ராகாரஸ்ய விபே⁴த³நம் |

வஞ்சகப்ரியநம்ரோக்திரூபஸந்யேந ஸக்யதே || 1258 ||

ப்ரியே ஸமாக³தே த்யக்த்வா தமந்யத்நாக³மம் க்ருதா⁴ |

மச்சித்தே தேந ஸம்யுக்தே த்வலபே⁴ தேந ஸங்க³மம் || 1259 ||

அக்³நிலக்³ரவஸாதுஸ்யம் ப்ரியலக்³நம் த்³ரவேந்மந: |

தாத்³ருக்³சித்தயுதா நார்யோ வியுக்தா: ஸ்யு: கத²ம் ப்ரியம் || 1260 ||

அதி⁴கார 127. காமுகயோரந்யோந்யவ்யஸநம்

ப்ரியக³மபத²ம் ப்ரேக்ஷ்ய நேத்ரே ஸ்யாதம் ச நிஷ்ப்ரபே⁴ |

கா³தாஹ்நாம் க³ணநாத் ஸ்தர்ணமங்கு³ல்ய: கூணதாம் க³தா: || 1261 ||

த்யக்த்வா க³தம் ப்ரியம் சாஹம் விஸ்மரேய யதி³ ப்ரியே ! |

ஸ்கந்தா⁴ப⁴யாம் ஹீநஸோபா⁴ப⁴யாம் ஸ்த்ரஸ்தா: ஸ்யுர்வலயாஸ்ததா³ || 1262 ||

ஜயைஷீ தை⁴ர்யஸாஹ்யேந ப்ரியோ தே³ஸாந்தரம் யயௌ |

அஹமத்³யாபி ஜீவாமி ததா³க³மநகாங்க்ஷயா || 1263 ||

“அஸ்மாந் விஹாய க³தவாந் ப்ரத்யேக³ச்சே²த் ப்ரியோ஽த³ய ஸ: |

இதி மத்வா மநோ வ்ருக்ஷஸாகா²மாஸ்தா²ய பஸ்யதி || 1264 ||

பஸ்யேயம் து யதே²ச்ச²ம் தம் ப்ரியே ப்ரத்யாக³தே ஸதி |

ததா³ கூணபு⁴ஜாப⁴யாம் து வைவர்ண்யமபயாஸ்யதி || 1265 ||

ஏகதா³ மாம் ஸமாக³ச்சே²த் மத்ப்ரிய:, தத³நந்தரம் |

து:³க²வ்யாதி⁴ர்யதா² நஸ்யேத் பிபே³யம் தத்ப்ரபா⁴ம் ததா² || 1266 ||

நேத்ரதுல்ய: காமு கோ மே யத்³யாக³்ச்சே²ந்மத³ந்திகம் |

ஆலிங்க³நமுத த்யாகோ³ ஸம்போ⁴கோ³ வா ததா³ ப⁴வேத் || 1267 ||

ஸமாப்தஸங்க³ரோ ராஜா ஜயதாத் ஸத்ருமண்ட³லம் |

ஸபத்நீகா வயம் குர்ம: ஸாயம் ஸந்த⁴யாமலங்க்ரு³தாம் || 1268 ||

ப்ரத்யாக³ந்தும் யத்³தி³நம் து நிர்தி³ஸேத் ப்ரோஷித: ப்ரிய: |

வியுக்தாயாஸ்ததே³கம் து தி³நம் ஸப்ததி³நம் ப⁴வேத் || 1269 ||

ப⁴க்³ரசித்தா காமுசீ ஸா ஜீவிதாந்தம் வ்ரஜேத்³யதி³ |

ப்ரியாக³மேந நோ லாப:⁴ ஸம்ஸலேஷோ வா ப⁴வேத் கத²ம்? || 1270 ||

அதி⁴கார 128. அபி⁴ஜ்ஞாநநிவேத³நம்

கு³ப்தேSபி விஷயேSதீத்ய நிர்யாதே தவ சக்ஷுஷீ |

அந்தர்க³தம் ரஹஸ்யார்த²மசிராந்மம வக்ஷயத: || 1271 ||

வம்ஸுதுல்யகரா யா து பூர்ணஸௌந்த³ர்யஸாலிநீ |

தஸ்யா ப்ரியாயாம் லஜ்ஜாக்²யஸ்த்ரீத⁴ர்ம: பூர்ணதாம் க³த: || 1272 ||

ஆப³த்³த⁴மணிரந்த⁴ராந்த:ப்ரஸரத்ஸுத்ரவத்³ த்⁴ருவம் |

ப்ரியாலாவண்யமத்⁴யேSபி ஸ்யாத³பி⁴ஜ்ஞாநமுத்தமம் || 1273 ||

ப்ரஸுநகுட்மலாந்த:ஸ்த²ஸௌரபே⁴ண ஸமம் பு⁴வி |

காமிநீஹாஸ்யமத்⁴யேSபி ஸுசநா பா⁴தி காசந || 1274 ||

மாமுத்³தி³ஸ்ய து காமிந்யா ஸங்கேதோ ய: புரா க்ரு³த: |

ஸ து மத்³யஸநாதி⁴க்யவாரகௌஷத⁴கா³ர்பி⁴த: || 1275 ||

ப்ரேமாதி⁴க்யேந சாதௌ³ யந்மேலநம், ததி³த: பரம் |

வியோக³முலகப்ரேமத்யாக³சிஹ்நிதி³ர்ஸநம் || 1276 ||

ப்ரிய: காயேந ப³த்³தோ⁴Sபி விஸ்லேஷம் மநஸா யயௌ |

ஜ்ஞாத்வேத³ம் வலயா: பூர்வ மம ஹஸ்தாத³விநிஸ்ஸரு³தா: || 1277 ||

மாம் வியுஜ்ய ப்ரிய: பூர்வதி³ந ஏவ ஜகா³ம ஸ: |

மத்காயே கிந்து வைவர்ண்யமபூ⁴த் ஸப்ததி³நாத்புரா || 1278 ||

ஸ்வீயஸ்கந்தௌ⁴ ஸ்வவலயாந் ஸ்வபாதௌ³ யத்³த³த³ர்ஸ ஸா |

ததே³தத்³ பா⁴விவிஸ்லேஷநிரூப கநித³ர்ஸநம் || 1279 ||

காமரோக³ம் ஸ்வநேத்ராப்⁴யாமுக்தவா ஸ்த்ரீபி⁴ஸ்ச யாசநம் |

ப⁴வேத் ஸ்த்ரீத்வகு³ணஸ்யாபி ஸ்த்ரீத்வத⁴ர்மப்ரகல்பநம் || 1280 ||

அதி⁴கார 129. ஸம்போ⁴க³த்வரா

துஷ்டிம் த³ர்ஸநமாத்ரேண மோத³ம் ச ஸ்மரணுத் தத: |

காமார்தோ லப⁴தே லோகே ந ஸுராஸேவகஸ்ததா² || 1281 ||

தாலபாத³பவத் காமோ வ்ரு³த்³தே⁴ ஸதி விஸேஷத: |

வியிகோ³ யவவத்ஸ்வல்போ⁴ஸ்யகார்ய: காமுகை: ஸஹ || 1282 ||

வக்க்ரு³த்ய (Text missing) |

அதா²பி தமத்³ரு³ஷ்ட்வா மே நேத்ரே நாவாபதுர்முத³ம் || 1283 ||

வியுஜ்ய தம் ப்ரிய க³ந்துமைச்ச²மாதெள³ ஸகி² ப்ரியே ! |

மந்நஸ்தத்த விஸ்மரு³த்ய ரந்தும் தேந ஸஹாக³மத் || 1284 ||

ப்ரியே த³ரு³ஷ்டிம் க³தே தோ³ஷாந் ததீ³யாந் விஸ்மராம்யஹம் |

அஞ்ஜநாலங்க்ரு³தம் நேத்ரம் ஸலாகாம் விஸ்மரேத³யதா² || 1285 ||

ப்ரியே த³ரு³ஷ்டிபத²ம் யாதே தோ³ஷஸ்தஸ்மிந்ந த³ரு³ஸ்யதே |

ப்ரியா⁴த³ர்ஸநவேலாயாம் கு³ணஸ்தஸ்மிந்ந த³ரு³ஸ்யதே || 1286 ||

பு³த்⁴வாபி யத்நவைப²ல்யம் விப்ரலம்ப⁴ம் கரோதி ஸா |

ப்ரவாஹாகர்ஷணகு³ணம் ஜ்ஞாத்வா⁴ஸ்யேநம் விஸேத³யதா || 1287 ||

ஸுராபாநாத³ ப⁴வேத்³தா⁴நிரிதி ஜ்ஞாத்வாபி மாநவ: |

ஹர்ஷாத் பிபே³த³யதா² தத³வத் தவ வக்ஷ: புநர்வ்ரு³ணே || 1288 ||

லோகே காமஸுக²ம் புஷ்பாத³பி மாத³வஸம்யுதம் |

பு³த்⁴வா தத்த்வமித³ம் கேசித், லப⁴ந்தே ப²லமுத்தமம் || 1289 ||

ஸ்வயம் பூர்வ ஸமாக³த்ய பரிஷ்வங்க³ ச காங்க்ஷதீ |

யத்மயா ஸங்க³தா தச்ச விஸ்மரு³த்ய கலுஷீக்ரு³தா || 1290 ||

அதி⁴கார 130. மநஸி நிர்வேத:³

விஸ்ம்ரு⁴த ந: ப்ரியாதீ⁴நம் வர்ததே தஸ்ய மாநஸம் |
 ஸ்தி²த்வா த்வம் மத்³த⁴ஸே சித்த ! ந ஸாஹ்யம் குருஷே மம || 1291 ||
 காமுகோ ந வ்ரு⁴ணோத்யஸ்மாநிதி ஜ்ஞாத்வாபி ஹே மந: |
 ந ஸ குப்யேதி³தி தி⁴யா த்வம் ப்ரியாஸி தத³ந்திகம் || 1292 ||
 மாம் விஹாய யதே²ச்ச²ம் ஹி ப்ரியாஸி த்வம் ப்ரியம் ப்ரதி |
 ந ஸந்தி மித்ராண்யார்தாநாமிதி கிம் மந்யஸே மந: ! || 1293 ||
 விப்ரலம்ப⁴மக்ரு⁴த்வைவ தேந போ⁴க³ம் து வாஞ்ச²ஸி |
 சித்த ! கோ வா த்வயா ஸார்த⁴ விசாரம் கர்துமீஹதே || 1294 ||
 அப்ராப்தே நாயகே தஸ்ய ப்ராப்த்யர்த², ப்ராப்த்யநந்தரம் |
 வியோக³பீ⁴த்யா சேத்யேவம் ஸர்வதா³ கி²த³யதே மந: || 1295 ||
 வியுக்தப்ரியதோ³ஷாணம் ஸ்மரணாவஸரே ஸதி |
 மாம் ப⁴க்ஷயதி கிம் சித்தமிதீவ வ்யஸநம் மம || 1296 ||
 விஸ்மர்து காமுகோ யேந மநஸா நைவ ஸக்யதே |
 தாத்³ரு⁴ங்மூட⁴மநோயோகா³த் லஜ்ஜாம் விஸ்ம்ரு⁴தவத்யஹம் || 1297 ||
 அப்ரீதநாயகோபேக்ஷா ந யுக்தேதி விசிந்த்ய து |
 ஜீவநாஸாயுதம் சித்தம் ஸதா³ த⁴யாயதி தத்³கு³ணந் || 1298 ||
 ஸ்வஸ்ய து:³கே² ஸமாயாதே ஸ்வாதீ⁴நம் ஸ்வீயமாநஸம் |
 ஸ்வஸ்மை ஸாஹ்யம் ந குர்யாச்சேத் கே வாந்யே ஸாஹ்யகாரிண: || 1299 ||
 ஸ்வஸஸ்த²ம் ஸ்வீயசித்தம் ப³ந்து⁴தாம் சேநந் பாலயேத் |
 ப³ந்த⁴த்வபாலநாபா⁴வோ ஹ்யந்யேஷாம் யஜ்யதே கில || 1300 ||

அதி⁴கார 131. விப்ரலம்ப:⁴

வியுக்தகாமுகப்ராப்தது:³க²ம் த்³ரஷ்டுமஹம் வ்ரு⁴ணம் |
 தஸ்மாத் தமபரிஷ்வஜ்ய வியுக்தா ப⁴வ மத்ப்ரியே ! || 1301 ||
 வ்யர்தோ²ஸமிதவியோக:³ ஸ்யாத் லவணமிதபோ⁴ஜ்யவத் |
 மிதோ வியோக:³ ஸ்வாத³ய: ஸ்யாத் மிதம் ச லவணம் யதா² || 1302 ||
 வியோக³து:³கா²து³ந்மோச்ய ய: ஸ்த்ரியம் ந பரிஷ்வஜேத் |

து:³கி²தஸ்ய புநர்து:³க²தா³த்ரா துல்போ ப⁴வேத³யம் || 1303 ||

கா³தாம் ஸ்த்ரியம் ஸமாஸ்வாஸ்ய மேலநம் ந க்ரியேத் சேத் |
ஸ்வதோ ம்லாநலதாயாஸ்தந்முலவிச்சே²த³வத்³ப⁴வேத் || 1304 ||

கு³ணஸீலநராணம் து தத்³தி⁴ லாவண்யமுச்ச்யதே |
குஸுமாக்கூயங்க³நாசித்தே யா விஸ்லேஷவிஸேஷதா || 1305 ||

விநா ஸம்ஸ்லேஷவிஸ்லேஷௌ காம: ஸ்யாத்³ரஸவர்ஜித: |
அதிபக்காபக்வப²லே த்³ரு³ஸ்யேதே விரஸே யதா² || 1306 ||

கிம் ஸங்க³மஸுக² பஸ்சாத் ஸ்யாந்ந வேதி விசிந்தநாத் |
ஸுக²முலவியோகே³஽பி து:³க²மேகம் ப்ரத்³ரு³ஸ்யதே || 1307 ||

அஸ்மத்க்ரு³தே ப்ரிய: கி²த்³யேதி³தி மத்வாபி யா ப்ரியா |
ந கி²த்³யேத்தாத்³ரு³ஸஸ்த்ரீணம் நிந்த³யா கிம் ப்ரயோஜநம் || 1308 ||

சா²யாமாஸ்ரித்ய யத் திஷ்டே²த் தஜ்ஜலம் ரஸஸம்யுதம் |
ப்ரேமபூர்ணநரை: ஸாகம் விப்ரலம்போ⁴ ரஸப்ரத:³ || 1309 ||

வியோகே³ந க்ரு³ஸாம் நாரீம் யோ நிராகுருதே ப்ரிய: |
தேநாபி ஸங்க³ம் சித்தமாஸயா வாஞ்ச²தி த்⁴ருவம் || 1310 ||

அதி⁴கார 132. விப்ரலம்ப⁴ரஹஸ்யம்

த்வத்³வக்ஷ: ஸகலஸ்த்ரீபி:⁴ ஸ்வநேத்ராப்யாம் யதே²ச்ச²யா |
யதோ த்³ரு³ஷ்ட்வா⁵நுபூ⁴தம் தத், நாஹம் போ⁴க்தும் வ்ரு³ணே ப்ரியே ! || 1311 ||

தீ³ர்கா⁴யுஷ்மாநிதி வச: க்ஷுதாதௌ³ கத்²யதே ஜரை: |
ஸ்ரோதுமாஸீர்வசோ மத்த: ப்ரிய: க்ஷுதமதா²⁵கரோத் || 1312 ||

“ப்ரத்³ர்ஸநார்த்²மந்யாஸாம் த்வயைதந்மண்ட³நம் க்ரு³தம்” |
இதி மாலாபூ⁴ஷிதாங்க³ ப்ரியம் த்³ரு³ஷ்ட்வா சகோப ஸா || 1313 ||

“ஸர்வஸமா³ப்யஹம் ப்ரீதிவிஸேஷம் த்வயி ச ந்யதா⁴ம்” |
இதி ப்ரியவச: ஸ்ருத்வா கா வா⁵ந்யேதி சகோப ஸா || 1314 ||

“இஹ ஜந்மநி விஸ்லேஷோ ந ஸ்யாதி³” த்யவத்³ம் ப்ரியாம் |
“பா⁴விஜந்மநி விஸ்லேஷோ ப⁴வேத்³வே”த்யருத்³த் ப்ரியா || 1315 ||

“த்வம் மயா து ஸம்ரு³தே” த்யுக்த, “விஸ்ம்ரு³தஸ்ய ஹி ஸம்ஸம்ரு³தி: |

தேந மாம் விஸ்ம்ரு'தோ⁵ஸி த்வம்"இதி தத்யாஜ மாம் ப்ரியா || 1316 ||

க்ஷுதம் க்ரு'தம் மயா, ஸத்³ய ஆஸிஷம் ப்ராஹு மாம் ப்ரியா |

“காம் ஸ்ம்ரு'த்வா க்ஷுதமாயாத” மிதி க்ருத்³தா⁴ ரூரோத்³ ஸா || 1317 ||

“காம் த்வாம் ஸ்ம்ரு'தவதீத்யம்ஸோ ந ஜ்ஞாத: ஸ்யாத³யதா² மயா |

ததா² கர்து க்ஷுதம் ருத்³ரம் ர்வய”த்யுக்த்வா ரூரோத்³ ஸா || 1318 ||

வியோகே³⁵பி ஸமாஸ்வாஸ்ய க்ரு'தா ப்ரீதா மயா ப்ரியா |

“ஸ்த்ரயந்தரே⁵பி த்வயா சேத்த²ம் க்ரு'தமி”த்யருத்³த் ப்ரியா || 1319 ||

ப்ரியாங்க³ஸோபா⁴வைஸிஷ்டயம் ஸம்யக்பஸ்யாம்யஹம் யதா³ |

“மய்யீக்ஷஸே கயா ஸாம்யம்”இதி க்ருத்³த⁴யேத் ததா³ ப்ரியா || 1320 ||

அதி⁴கார 133. விப்ரலம்ப⁴ஸுக²ம்

நிர்து³ஷ்டேந ப்ரியேணபி விப்ரலம்போ⁴ ப⁴வேத்³யதி |

தத³ஸ்மாஸு விஸேஷண ப்ரேமாதி⁴க்யப்ரதா³யகம் || 1321 ||

விப்ரலம்பே⁴ந ஸஞ்ஜாதமத்யல்பம் வ்ஸஸநம் பு⁴வி |

நாயகப்ரேமவிச்சே²த³காரகம் சாபி ஸம்மதம் || 1322 ||

ஜலம் பு⁴ம்யம் யதா² ஸோலஷ்டம் ததா² ஸ்நிக்³த⁴ப்ரியை: ஸஹ |

ஜாதாத³வியோகா³த³ந்ய: கிம் தே³வலோகோ ப⁴வேதி³ஹ || 1323 ||

த்³ரு'ட⁴பா⁴விபரிஷ்வங்க³ஹேதுவிஸ்லேஷகர்மணி |

மந்மநோப⁴ஞ்ஜிகா காசித் ஸேநா ஸஞ்ஜாயதே கில || 1324 ||

அகாரணம் வியுக்த்தஸ்ய காமிநீம்ரு'து³ஹஸ்தயோ: |

ஸ்பர்ஸபா⁴க்³யவிஹீநஸ்ய ஹர்ஷ: காஸ்சித்³ ப⁴வேத்³ த்⁴ருவம் || 1325 ||

காமுகஸ்ய து விஸ்லேஷ: ஸம்ஸ்லேஷாத³பி மோத்³த³:³ |

பு⁴க்தம் ஜீர்ண ஸுக²ம் த³த்³யாத் யதா² வை பா⁴விபோ⁴ஜநாத் || 1326 ||

பராஜிதோ விப்ரலம்பே⁴ ய: ஸ்யாந ம விஜயீ மத: |

பா⁴விஸம்ஸ்லேஷவேலாயாம் தத்த்வமேதத் ஸ்பு²டம் ப⁴வேத் || 1327 ||

பா⁴லஸ்வேத்³கரம் போ⁴க³ க்ரு'த்வா யா ஸுக²மந்வபு⁴த் |

வியுஜ்யாநயா ஸுக² தத்³வத் கிமஹ ப்ராப்நுயாம் புந: || 1328 ||

விப்ரலம்ப⁴ம் புந: ஸோபா⁴யுதேயம் குருதாத் ப்ரியா |

ஸம்ப்ரார்த²ய ?த் கோபஸாந்த்யை மம ராத்ரிர்விவர்த⁴தாம் || 1329 ||

விப்ரலம்ப⁴த் காமபோ⁴க:³ ஸுக²ப்ராப்நோதி பூ⁴தலே |

ததோ ஜாதாச்ச ஸம்ஸ்லேஷாத் விப்ரலம்ப:⁴ ஸுக²ம் வ்ரஜேத் || 1330 ||

இதி கா³ந்த⁴ர்வவிவாஹாத⁴யாய: ஸம்பூர்ண: |

இதி திருக்குரள் ஸமாப்தா |

அநுக்ரமணிகா

1. ஈஸ்வரவந்த³நம்
2. வ்ரு'ஷ்டிமஹிமா
3. யதிவைப⁴வம்
4. த⁴ர்மவைஸிஷ்டயம்
5. கா³ர்ஹஸ்த²யம்
6. பத்நீ
7. புத்ரபா⁴க்³யம்
8. ப்ரீதி:
9. அதிதி²ஸத்கார:
10. மது⁴ராலாப:
11. க்ரு'தஜ்ஞதா
12. தாடஸ்த²யம்
13. நிக்³ரஹஸீலதா
14. ஸதா³சாரஸம்பத்தி:
15. பரதா³ரபராங்க்மு²தா
16. கூஷமா
17. அநஸூயதா
18. அலோப:⁴
19. பரோகூஷநிந்தா³வர்ஜநம்
20. வ்ரு'தா²லாபநிஷேத:⁴
21. த்ரு³ஷ்கர்மபீ⁴தி:
22. லோகோபகாரிதா
23. தா³நம்
24. கீர்தி:
25. த³யா

26. மாம்ஸவர்ஜநம்
27. தப:
28. து³ராசார:
29. செளர்யநிஷேத:⁴
30. ஸத்யவசநம்
31. க்ரோத⁴விஜய:
32. அபகாரத்யாக:³
33. அவத:⁴
34. அநித்யதா
35. ஸம்ந்யாஸ:
36. தத்த்வஜ்ஞாநம்
37. நிராஸா
38. விதி:⁴
39. ராஜமஹிமா
40. வித்³யா
41. வித்³யாவிஹீந:
42. ஸ்ரவணம்
43. ஜ்ஞாநஸம்பத்தி:
44. தோ³ஷஷ்ட்கநிராகரணம்
45. மஹத்ஸாஹ்யம்
46. து:³ஸாங்க³த்யவர்ஜநம்
47. விம்ரு'ஸ்யகாரிதா
48. ப³லபரிஜ்ஞாநம்
49. காலபரிஜ்ஞாநம்
50. ஸ்த²லபரிஜ்ஞாநம்
51. விம்ரு'ஸ்யவிஸ்வஸநம்
52. விம்ரு'ஸ்ய கார்யகரணம்
53. ப³ந்து⁴ப்ரீதி
54. அவிஸ்மரணம்
55. நீதிபரிபாலநம்
56. அநீத்யாபாலநம்
57. நிர்ப⁴யத்வம்